ANA EKARETIA IESU KRISTO IBUKIA AIKA ITIAKI NI BOONG AIKA KAITIRA • TIANUARE 2016

Riaona

Howard W. Hunter: Te Karo, Rooia, Katangitang, Burabeti, iteraniba 18

Mwaakan Ana Boki Moomon ni Bita Maium, iteraniba 24, 40, 56, 68, 72

Karekean te Atatai n Atu n Atua, iteraniba 32

Ko Kekeiaki ni Katea Oin Maium? Kataa Ana Kawai te Atua, iteraniba 62

"N na katauraoa te kawai mwaaimi, bwa kam aonga ni kaawakin au tua; mangaia ae ngkana kam kaawakin au tua ao kam na kairaki nakon te aba ni berita; ao kam na ataia bwa kam kairaki irou."

1 Nibwaai 17:13

Irarkin taari n uakaan ma Dubai, United Arab Emirates, i mwainikun te Arabian Penisula. Riaai ao ana utu a mwananga nako aiaki mai Ierutarem ni iteran te Penisula mai maeao.

Riaona, Tianuare 2016

4

TAIAN RONGORONGO

4 **Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Te Kukurei Ibukiia Ake Ti Tangiriia**
Iroun Beretitenti Henry B. Eyring

7 **Rongorongo ni Kakawari n Reirei: Te Utu—Te Katanoata nakon te Aonaaba**

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

18 **Howard W. Hunter: Tamau, te Burabeti**
Iroun Richard A. Hunter
Ana taratara te nati te mwaane iroun te burabeti ni boong aika kaitira.

24 **Mwaakan ana Boki Moomon n Raira te Aomata**
Iroun Unimwaane Kevin S. Hamilton
Iai teuana te kiing ni karekea kakoauaan ana euangkerio Iesu Kristo.

28 ***Nakomai, Iriirai:* Aan Reirein te euangkerio n te Mweenga**
Iroun Alicia Stanton ao Natalie Campbell
Iango ibukin reiakinan aia taobiki ni katoa namwakaina kairake n te utu.

32 **Atakin Taian Atua**
Iroun Unimwaane Jeffrey R. Holland
Ti riai ni kekeiaki n riki n teuana ma te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi, n aron are e tataroakinna Iesu.

TAABO NI MWAKURI

8 **Te Boki ibukin te Maungatabu n Okitobwa 2015**

10 **Tera Ae Ti Kakoaua: Ti Kakoaua Bwa ti Riai n Tarai Bwaai n Tamaroaia**

12 **Mweengara, Ara utu: Otangara n Totokoi Tamnei aika Buakaka**
Iroun Kerry Hanson Jensen

14 **Tamneina: Tiaki te Kakai ae Ti Tangiria**
Iroun Brittany King

15 **Beku n te Ekaretia: Tataroakinna**
Iroun Taryn Taylor

16 **Rongorongon man te Ekaretia**

40 **Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira**

80 **Ni Karokoa Ti A Manga Kaitiboaki: Kaikonakan te Owl Express**
Iroun Unimwaane James E. Talmage

I AON TINANIKUNA
Imoa: Tamnein Beretitenti Howard W. Hunter ma tibuna aine Kathleen ao Anne. Inanon baana mai imoa: Tamnei iroun Abrar Mohsin. Inanon baana mai ibuki: Tamnei iroun Robert Casey.

KAIRAKE N IKAWAI

44 Koaua Aika Kaokaki ni Kaineti ma te Maiu ae Mamate
Iroun Unimwaane Paul B. Pieper
Ti riai n totokoi ana kewe Tatan n te aro bwa ti na taneiai n rinanoa bwaninin te maiu ae mamate are e waaki nakon te kukurei ae aki toki.

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae karabaaki n te beeba aei. Kairan te Iango: Aekakira aekan mwana-nga aika ko a tia ni karaoi?

KAIRAKE

50 2016 Botoniango Ibukin te Miutuo: Waaki Nako man Teimatoa Iroun Kristo
Iroun aia Beretitentii ni Kabuta Ataeinimwaane ao Ataeinnaine

52 Te Rain iaon te Rain: 2 Nibwaai 31:20

53 Boutita: Waaki Nako

54 Reiakinan Tamara i Karawa: Kamatebwaian Kakawakin Rakan Rongorongo
Ko kanga ni kina raoi Tamam are i Karawa?

56 Moronaai, Tinau, ao te Reirei ibukin Maiu
Iroun Louisa Hoe

58 Ara Tabo

60 Kaeka mairouia Taan Kairiiri n te Ekaretia: Ko Na Kanga ni Waaki Nako
Iroun Unimwaane Neil L. Andersen

61 Nakon Raoi te Iango

62 Karika Te Atua Bwa Am Tia Korotamnei
Iroun David Dickson
Iai ana babaire te Atua ibukin maium ae tamaroa riki nakon ae ko kona ni miakinna.

ATAEI

66 Ataei Ake a Tei n Ninikoria: Tei n Ninikoria i Ethiopia
Iroun Amie Jane Leavitt

68 Wareware Raoi ni Katoa Bong
Iroun Marissa Widdison ao Sonia Quenallata
Ana Boki Moomon e buoka Iotebwa ni wareware n ae nakoraoi riki!

70 Kaeka mairoun te Abotoro: N Na Kanga ni Karekea Oin Au Koaua?
Iroun Unimwane Robert D. Hales

71 Ana Angabwai n Aki Mamatam Wilford
Iroun Elder Chi Hong (Sam) Wong
E aki karekea te mwane Wilford, ma e teimatoa n tangiria n tibwaua te bwai ae a tia ni karekea.

72 Ana Boki Moomon E Reireinai Taekan Iesu Kristo
Burabeti ni kabane n Ana Boki Moomon a bane n reiakina taekan Iesu.

74 Ana Ninikoria Ana Boki Moomon: E Ongotaeka Nibwaai

75 I Kona Ni Wareka Ana Boki Moomon

76 Ibukiia Ataei Aika A Uarereke: Te Mwananga n te Rereua

79 Te Iteraniba ae na Karanaki: I Kona n Rinea te Eti

TIANUARE 2016 VOL. 19 NO. 1
RIAONA 13281 859

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretitentii: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Joseph W. Sitati
Tia Ibuobuoki n Eteta: James B. Martino, Carol F. McConkie
Taan Ibuobuoki: Brian K. Ashton, Randall K. Bennett, Craig A. Cardon, Mary R. Durham, Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens

Manatia n Tarekita: David T. Warner
Tarekita n Etetorio: Vincent A. Vaughn
Tarekita n Ware: Allan R. Loyborg
Manatia ni Bitiniti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: R. Val Johnson
Kauoman ni Manatia n Eteta: Ryan Carr
Kauoman n Tia Ibuobuoki ni Boreeti: Megan VerHoef
Koroboki ao te Tiim n Tiribure: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jill Hacking, Charlotte Larcabal, Mindy Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen
Tarekita ni Korobanna: Tadd R. Peterson
Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst
Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune
Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters
Tiim ni Karaobwai: Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Katie Duncan, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty
Imwaain te Marooro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick
Tarekita n Tibwatibwa: Stephen R. Christiansen

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongo ke kawara ana tabo n tibwatibwa am Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeu, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te *Liahona,* Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maeketiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baorokaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Etitonia, Greek, Intonitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Rativia, Rituana, Roumania, Rutia, Swahili, Taai, Taiti, Takaroko, Tamoa, Tenimwake, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tieko, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2016 man Intellectual Reserve Inc., A kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Koroboki ao tamnei nako te *Riaona* a kona ni karaoaki katootoia ibukin bootaki aika uarereke, kabonganaaki ibukin te aki karekemwane n te ekaretia ke te mweenga. Korotamnei n aki katootongaki ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. Titiraki a riai ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:
January 2016 Vol. 19 No. 1 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is $4.00 per year; Canada, $4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Iango Ibukin Bootakin te Utu n te Tairiki

Rongorongo aikai iai inanona rongorongo ao waaki ni kakukurei ake a kona ni kaboonganaaki ibukin bootakin te utu n te tairiki. Aikai uoua katooto.

"*Nakomai, Iriirai:* Aan Reirein te euangkerio n te Mweenga," iteraniba 28: Iai n te beeba ni kaongora aei iango n angareirei ao ni kamatebwai ibukin onoua taobiki. Ko kona ni kabongana te iango n aia taobiki kairake inanon Tianuare, Taian Atua, n te bootaki n utu n te tairiki. Ko kona naba n rinanona n te utu te kawai ni kamatebwaiakan beeba ni kaongora ao ni maroroakinna bwa aekara kawai aikanne aika a tia n rangin n ibuobuoki ibukin am utu. Ko kona ni kaoia kaain te utu bwa ana kabonganai kawai aikai ni katauraoi reirei n te bootaki n utu n te tairiki aika boboto iaon atuun te euangkerio n te beeba aei.

"Te Mwananga n te Rereua," iteraniba 76: langoa karaoan te reirei ae uarereke ni mweengam, tao manga barongakin bwain nanon te auti ao ni kabaei taian kora inanon te auti. Kabae mataia ni kabane kaain te utu bwa ana aki kona n noraba ma ti temanna ae na tuangiia ni kiraia kaain te utu bwa ana kanga ni kunea te kawai n rin. Imwiina ao ko na maroroakinna bwa e kanga te Tama are i Karawa ni kaira Nibwaai ao ana utu nakon te aba ni berita. Ko kona ngkanne ni maroroakin kawai ae a tia ni katauraoia te Tama are i Karawa ibukim ao am utu bwa e na buokiko ni kona ni kaokiko n okira mweengam ma te kamanoaki nako Ina.

N OIN AM TAETAE

Te *Riaona* ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika bati man **languages.lds.org.** Nakon **facebook.com/liahona.magazine** (e tauraoi n te taetae n Ingiriti, Portuguese, ao Spanish) ni kakaei iango ibukin te bootaki n utu n te tairiki, ibuobuoki n te reirei n Tabati, ao beeba ni kaongora aika ko kona n tibwauai ma raoraom ao am utu.

ATUUN RONGORONGO N TE BEEBA NI KAONGORA AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

Akoi, *18, 71*
Ana Boki Moomon, *12, 24, 40, 41, 42, 43, 66, 68, 72, 74, 75, 76*
Angabwai n Aki Mamatam, *71*
Anga karea, *18, 71*
Anga reirei, *28*
Ataei, *14, 15, 44*
Babaire ni kamaiu, *28, 44*
Bootakin te utu n te tairiki, *12, 28, 54*
Burabeti, *18, 28*
Hunter, Howard W., *18*
Iesu Kristo, *28, 32, 50, 52, 70, 72*
Kairake, *50, 58*
Kakoauan te Bwai ae Tamaroa ae na Riki, *50, 52, 60, 62*
Kamatebwaian booki aika a tabu, *12, 54, 56, 58, 70, 72, 75*
Katei, *10, 50*
Kimwareirei, *4, 10*
Koaua, *32, 42, 58, 66, 70*
Mwakuri, *44*
Mwakuri ni mitinare, *12, 58, 66*
Ongotaeka, *4, 32, 60, 62, 70, 74*
Rairaki, *40*
Rinerine, *4, 44*
Taian Atua, *28, 32*
Taian Wewete, *15*
Tamara are i Karawa, *32, 54, 70*
Tataro, *14, 15*
Te Maiu ae akea tokina, *50, 52*
Te mare, *18, 44*
Te Nakoanibonga, *28, 50*
Te Onimaki, *50, 58, 60, 62, 80*
Te Tamnei ae Raoiroi, *4, 28, 32, 50, 52, 70*
Te Tangira, *4, 32, 50, 52, 60*
Te Utu, *7, 12, 14*

Iroun Beretitenti Henry B. Eyring
Moan Kauntira n te Moan Beretitentii

Te Kukurei

IBUKIIA AKE TI TANGIRIIA

Ngaira ni kabane ti tangira te kukurei ibukiia ake ti tangiriia, ao ti tangiria bwa te maraki e na karako n reke irouia. Ngkana ti wareki karakinan rongorongo aika kakukurei—ao ni kamaraki—n Ana Boki Moomon, a minotaki nanora ngkana ti iangoiia raora aake ti tangiriia. Aio te karaki ae koaua n te tai ni kukurei:

"Ao e koro bukina bwa bon akea te itabaraaraa n te aba, ibukin tangiran te Atua are e bon maeka inanoia aomata.

"Ao akea te bakantang, waaki ni kauntaba, uruan te mweraoi, waaki ni kabekaau, te kewe, ke te tiriaomata, ke aekan nako te waaki ni kaibwabwaru; ao e koaua bwa bon akea riki te botanaomata n ai aroia ae a kukurei ibuakoia aomata nako ake a karikaki ni bain te Atua."

Ngkanne ti warekia:

"Ao ai kakabwaiakira ngaiia! Bwa e bon kakabwaiaia te Uea n aia waaki nako; eng, a bon kakabwaiaaki ma ni kanakoraoaki aroia ni karokoa ae bane tebubua ao te bwina te ririki; ao te moan roro n ana tai Kristo a mate, ao bon akea te itabarara n te aba ni kabuta" (4 Nibwaai 1:15–16, 18).

Ana reirei Kristo aika tangira a tataro ao a mwakuri ibukin te kakabwaia anne ibukiia tabeman ao ibukiia. Man karaki n ana Boki Moomon ao, ibukira aika ti mwaiti, man oin ara atatai, ti ataia bwa ana bwaintituaraoi te kukurei e boni kona n reke. Ti ataia bwa te kawai nakon te kukurei e kamatataaki raoi. Ti ataia naba bwa kateimatoan te kukurei e aki bebete ni karokoa, n aroia Nibwaite imwiin rokon te Tia Kamaiu, "ana tangira te Atua" e maeka inanora.

Te tangira anne e mena inanoia Nibwaite ibukina a kawakina te tua are karaoia n koaua. Kabwarabwaraan te tua anne ni kakimototoaki e reke n taian tataro n toa, are e moanaki man te nano n tangira nakon Tamara are i Karawa. Ti tataro ma nanora ae onrake n te onimaki, ao te tangira ae korakora ibukin ara Tia Kamaiu. Ti anga ngaira ma nanora ni koaua bwa ti na uouota Arana, n Ururinga, ao ni kawakin Ana tua nako. N tokina, ti kamwakura te onimaki bwa te Tamei ae Raoiroi, te kateniman n taian n Atua, e na memena iroura n tainako, ni kakoaua nanora iroun te Tama ao Ana Rikitemanna (Taraa D&C 20:77, 79).

Ma ana iraorao te Tamnei ae Raoiroi, a kona ni bitaki nanora bwa ti aonga n tangira ao ni butimwaea ana tangira Tamara are i Karawa ao te Uea Iesu Kristo. Te kawai ni karekea tangiran te Atua nako nanora e bebete, n aron te kawai ni kabua namakinan te tangira anne inanora. Te katoto, temanna e na rineia bwa e na aki bwaina te tataro nakon te Tama are i Karawa ke n aki kabwaka bwanin te kabwianibwai ke n toki ni kakukureiko ana taeka te Atua ke n aki tabeakiniia raarikin ao kainnano.

Rinerine ake ana aki kawakin ana tua te Uea e kona ni karika te Tamnei bwa e na nako mai inanora. Man buan anne, ao e na kakerikaka te kukurei.

Te kukurei ae ti tangiria ibukiia ake ti tangiriia e kaineti ma aia rinerine. Mwaitira aron tangiran te ataei, te tia kakaae, ke raoraora, ti aki kona ni kairoroia bwa ana kawakin tuua bwa aonga n tau ibukin te Tamnei ae Raoiroi bwa e na kairoroia ao ni bita nanoia.

Ngaia are te buoka ae tamaroa ae ti kona n anga n aron are ti kona ni kairiia naake ti tangiriia n tarai aia rinerine. Aramwa e karaoia ma te kakao ae ko kona n anga:

"Kananorinanoi ngkami i matan te Uea, ma ni wetea arana ae tabu, ma n tartara ao n tataro n aki toki, bwa ko na aki karirikai riaon are ko konaa, ma ni kairaki iroun te Tamnei ae Tabu, n riki n nanorinano, nimamannei, taotaonakinnano, onrake n te tangira ao te korakai inanon te tai ae maan;

"N reken onimakinan te Uea; n reken te kantaninga bwa e na reke iroumi te maiu are akea tokina; n reken ana tangira te Atua ao n taainako inanomi, bwa kam aonga n tabekaki rake n te kabanea ni bong ao rin n ana rau" (Aramwa 13:28–29).

I tataro bwa naake ko tangiria a na kona ni kariaia te kakao mai ieta n rinea te kawai nakon te kukurei ae aki toki. ■

REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

Ereirei Beretitenti Eyring bwa te kukurei ae ti namakinna n te maiu aei e kaineti ma te rinerine ae ti karaoia. Ngkana ko maroroakina te reirei aei, iangoia ni boboto iaon bwaai aika e taekin Beretitenti Eyring aika ti kona n rinei bwa ti na karaoi (n aron te tataro, te mwakuri, kamwakuran te onimaki, ao ni katabeira nako iai ma nanora ni koaua) ni kairiira nakon kawain te kukurei anne. Ko kona ni kaoia naake ko reireiniia bwa ana koroi uoua ke teniua tiekition ae a tangiria n anai are e na kona ni kairiia nakon "te kawai nakon te kukurei ae akea tokina."

KAIRAKE

Mwakuri ake A Karekea te Kakukurei

Beretitenti Eyring e reirei bwa "Te kukurei ae ti tangiria ibukiia aika ti tangiriia e kaineti ma aia rinerine."

Ko kona n wareka taekan bwaai ake ana rota ara rinerine e kona n reke man ana katooto Nibwaai, Reimwan, ao Remuera. Reiman ao Remuera a ngurengure ao a rawa n kawakin tuua (taraa 1 Nibwaai 2:12). N aron taekana, ngaiia ao kanoaia a kamaraiaaki ao a teweaki nako mai matan te Uea (taraa 2 Nibwaai 5:20–24). Nibwaai e rineia n ongeaba nakon tuua (taraa 1 Nibwaai 3:7), ao ibukin anne, ngaia ao ana aomata "a maiuakina te kukurei" (2 Nibwaai 5:27).

Ko kona n rineia bwa ko na etieti ao ko na kukurei. Ma aomata akana otabwaniniko ana bon teimatoa n kairaki nakon te rawawata ke te mweebuaka. Ngkai babaire akanne a na bon karaoia, bannam e na kona ni bita aia rinerine nakon te tamaroa. E na kanga am rinerine ni uota te kakukurei nakoia tabeman? Maroroakinna ma am utu kawai aika a kakaokoro aika ko kona n anai nanoia kaain rarikim ao ni buokiia n namakina te kukurei.

ATAEI

Te Kakaewenako n te Akoi

Ngke e kawariia aomata i Amerika Iesu, E reireiniia bwa a na itangitangiri ao n akoakoi. Tera ae ko kona ni karaoia bwa ko aonga n iriira Iesu ao n tangiriia tabeman? Aikai tabeua iango. Kanikinaai kakaewenako n tatabeua ake ko a tia n rinanona.

I kona ni moangare nakon temanna are e taraa ni maroaa. ☐

I kona_____ _____ _____! ☐

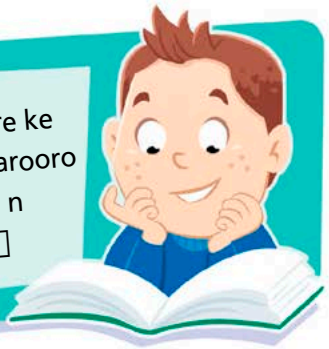

I kona ni wareware ke ni mataku n te marooro n te maungatabu n taekan te akoi. ☐

I kona n rabwata temanna are e nanokawaki. ☐

I kona_____ _____ _____! ☐

I kona n anenea kunan te Buraimwari ibukin au utu. ☐

I kona ni buoka temanna ao akea ae ataia. ☐

TAMNEIN TE KAMBWATI © ISTOCK/THINKSTOCK; KAMATATA N TE TAMNEI IROUN KATIE MCDEE

Tataromwaaka ni kamatebwaia te bwai n reirei aei ao n ukoria bwa ko aonga n ataia bwa tera ae ko na tibwaia. A kanga n oota n reirein te utu ni kakabwaiaaki koraki ake ko tararuaiia rinanon te reirei ni kakawari? Ibukin rongorongona riki tabeua, nakon **reliefsociety.lds.org**.

Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba

Ana bowi n kabuta te Bootaki n aine n 1995, ngke Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e moan wareka "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba," Bonnie L. Oscarson, beretitenti ni kabuta n te Bootaki n Ataeinaine, e taku: "Ti rang kakaitau ibukin ao bonganan te kamataata, bebeten, ao koauan aron te mwakuri aei. . . . Te katanoata iaon te utu e a tia n riki bwa ara taakete ibukin taraakin aroaron ara koaua n maiura n te aonaaba, ao I kakoaua bwa reirei a waaki nako . . . ake a bon koaua n te bong aei ai aron are ngke ti moan anganaki mairouia ana burabeti te Atua tao 20 te ririki n nako."[1]

"Man te katanoata ibukin te utu," reitia Carole M. Stephens, te moan kauntira n te beretitentii ni kabuta n te Bootaki n Aine, "ti reiakina, 'N te aba n tamnei, naati mwaane ma aine n tamnei a kinaa ao a taromauriia te Atua bwa te Tama ae akea Tokina'[2] . . . ". . . Ngaira n tatabemaniira nako ti kainnanoaki inanon ana utu te Atua."[3]

Ti maeka inanon te tai ngke kaaro a riai ni kawakina mweengaia ao aia utu. "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba" e kona ni kawakiniira.

Rakan riki Booki aika Tabu

Motiaea 8:16–17;
Doctrine ao Covenants 1:38

Iangoa Aio

E uara "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba" te rongorongo ibukin ara bong?

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Bonnie L. Oscarson, " Taan Kamanoa te Katanoata n te Utu," *Riaona,* Meei 2015, 14–15.
2. "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba," *Riaona,* Nobembwa 2010, 129.
3. Carole M. Stephens, "Te Utu bon mairoun te Atua," *Riahona,* Meei 2015, 11.
4. Nicole Seymour, " 'Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba' e tokara 10-te Ririki ni Katabwena, *Riaona,* Nobembwa 2005, 127.
5. Barbara Thompson, n *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* (2011), 148.

Onimaki, Utu, Buoka

Karakinaia Aomata Ngkai

"Lee Mei Chen Ho man te Tao Yuan Kateniua ni Uoote, Tao Yuan Taiwan Stake, e taku te katanoata e a tia n buokiia ana utu n reitaki n ibuobuoki ni karikirakea aroia n itiaki n aron te onimaki, taotaonakinnano, ao te tangira. 'Ngke I kataia ni karikirakeai ni kaineti ma te katanoata, I kona n namakina te taneiai ni kukurei ae koaua,' e taku neiei."[4]

Barbara Thompson, e bon mena ikekei ngke e warekaki te katanoata n te moan tai ao imwina e beku bwa te kauntira n te beretitentii ni kabuta n te Bootaki n aine, e taku: "Iangoia nte tai ae kimototo bwa [te katanoata n utu] e aki rang ni irekereke nakoiu ngkai I bon tuai ni iein ao akea natiu Ma n ae taraa ni waekoa I iangoaia, Ma e kaineti nakoiu. Ngai bon kain te utu. Ngai te nati te aine, te tari te aine, ai te tina, ai te tari, ai te nati te aine, ao te tibu te aine . . . E ngae ngke ai bon ti ngai te nikira man au utu, Ngai I teimatoa n riki bwa ana utu te Atua."[5]

TE BOKI IBUKIN TE MAUNGATABU N OKITOBWA 2015

"Tera are I taekinna Ngai ae te Uea, I bon taekinna; . . . ke man oin bwanau ke man bwanaia au toro, bon ti te arona" (D&C 1:38).

Ngkai ko a manga rinanon te maungatabu ni kabuta ibukin Okitobwa 2015, ko kona ni kabonganai iteraniba aikai (ao Booki ni maungatabu ibukin rongorongo n taai aika a na roko) ni buokiko ni kamatebwai ao ni kamwakuri aia reirei burabeti aika a tibwa tia n nako ao abotoro aika a maiu ao tabeman taan kariri n te Ekaretia.

KAKAONGORAN TAIAN TUA

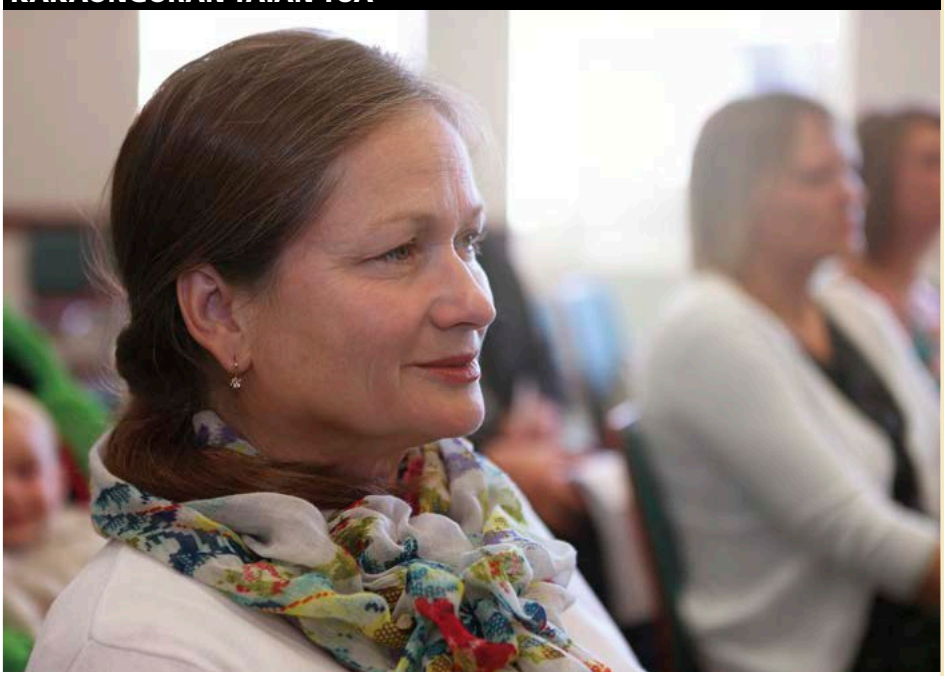

TAMNEIA KAAIN TE ARO NI MATAKU N TE MAUNGATABU I KYIV, UKRAINE, IROUN MARINA LUKACH

Te Onimaki Bon te Rinerine

"Onimakinan Iesu Kristo tiaki te bwai ae bebete, ma ni beibeti n te ang. E aki manennanti n roko te onimaki ke n tiku bwa ara bwai. E taku koroboki aika a tabu, 'te aki nanokokoraki . . . , ae kakoauani baika a aki noraki' [Ebera 11:1]. Te Onimaki te bwai ae oota, ao te ota anne e ootanako. Onimakinan Iesu Kristo bon te bwai n tangira ae e roko ngkai ti rineia ni kakoaua, ao ngkai ti ukeuke n taua ni kamatoaa. E kona ni korakora ke ni mamara te onimaki. Te Onimaki bon boton te mwaaka, ae e kakawaki tiaki tii n te maiu aei, ma i nanon waakin maiura i tinanikun te roki. N ana akoi Kristo, ao ti kamaiuaki n ara onimaki N arana. Mwaitin am onimaki n taai aika a na roko bon tiaki man reken am tai, ma man te rinerine."

Unimwane Neil L. Andersen man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, "Te onimaki bon tiaki man reken am tai, ma man am rinerine," *Riaona,* Nobembwa 2015, 65.

TE BERITA MAN TE TAETAE NI BURABETI

Kaurai Ami Taura

"Ngkai ti iriira ana katooto te Tia Kamaiu, bon ara tai n riki bwa te ota ni maiuia tabeman, ngkana bon kaain ara utu ke raoraora, raora ni mwakuri, ara ikikina, ke bon aika ti aki kinaia.

"Ngkami n tatabemani ngkami nako I taekinna bwa ngkoe te nati te mwaane ke te aine iroun Tamara are i Karawa. Kam roko ma ni mweengana ni maeka iaon te aba inanon te tai aio, n riki bwa te katooto n ana tangira te Tia Kamaiu ao ana reirei, ao n ninikoria ni kaota otara ibukiia ni kabane bwa a na nooria. Ngkana e a toki maium n rabwata, ngkana ko a tia ni karaoa tabem, ko na karekea te kakabwaia ae mimitong ni maeka ma Ngaia n aki toki."

Beretitenti Thomas S. Monson, "Riki bwa te Katooto ao te Ota," *Riaona,* Nobembwa 2015, 88.

TAAN KAKOAUA AIKA BOOU MAN ONOTI

"I kakaitau ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu ara Tia Kamaiu ao n tangiria n aron Aramwa bwa e na takaruaia ma bwanaan ara Tia Kamaiu." —Unimwaane Ronald A. Rasband, "I Mimi n Ana Tangira," 90.

"I karekea te namakin ae onoti . . . n aki tii katurua au taratara iaon te bwai are I aki kona ni karaoia ma iaon te bwai are I kona ni karaoia. I kona ni kaota bebeten ao kakawakin koauan te euangkerio." —Unimwaane Gary E. Stevenson, "Koaua aika Bebete ao ni Kakawaki," 92.

"Ma nanou ni kabane I tangiria bwa kam na ririmwin Iesu Kristo. I tangiria. I Karinea. I kakoaua ae E maiu n aki toki." —Unimwaane Dale G. Renlund, "Rinanon Koauan te Atua," 94.

KINAAKIN BAIKA TI TE ARONA

Te Toa

Taan taetae aika mwaiti n tabetai a taekina te botoniango n te euangkerio ae aron naba aei. Aio ae a taekinna teniman taan taetae iaon te toa:

- "Ngkana ti kana te toa inanon te onimaki, te Tamnei ae Raoiroi e na kona ngkanne ni kawakiniira ao naake ti tangiriia man te kariiriaki are e rikirake korakorana ma okiokina." —Beretitenti Henry B. Eyring, "Te Tamnei ae Raoiroi bwa Raom," 104.
- "Te Tabati ao te toa a riki n rangin ni kakimwareirei ngkana ti reiakin karakinakin Kristo. Ni karaoan aei, ti karioi katei ake ana kakorakorai ara onimaki ao ara kakoaua ao kamanoaia naba ara utu." —Unimwane Claudio R. M. Costa, "Bwa Aki Toki n Ururingnga," 101.
- "Te tai raoi n titiraki nakon te Uea, 'Tera ae I tuai kororaoi iai?' ngkana ti ana te toa. . . . Nningai, ngkai ara iango ae e na rairaki nako karawa, te Uea e kona ni karaurau n tuangiira te bwai are ti kainnanoia ni mwakuriia imwiina." —Unimwane Larry R. Lawrence, "Tera ae I Tuai Kororaoi iai?" 34.

Warekia, mataku, ke kakauongo nakon taian maroro n te maungatabu ni kabuta, nakon **conference.lds.org.**

TAIAN KAEKA IBUKIM

Maungatabu n tatabeua, burabeti ao abotoro a anga aia kaeka aika anainano nakon aia titiraki kaain te Ekaretia ngkana iai. Kamanena am marooro n Nobembwa 2015 ke kawara conference.lds.org ni kakaei kaekaan titiraki aikai:

- Bukin tera te Ekaretia e taraa ni mwakuri raoi ibukiia tabeman aomata nakoia temwaaninga? Taraa Dieter F. Uchtdorf, "E Nakoraoi Mwakurina!" 20.
- Tera koaua ao tuua tabeua ake a kona ni kabaeira ni kamanoira ma te Ekaretia? Taraa M. Russell Ballard, "Te Atua e a Kaira Ana Ekaretia," 24.
- Bukin tera te nakoa ni kairiiri n te Ekaretia e kanoaki irouia mwaane aika a kara? Taraa David A. Bednar, "Rineaki ni Kaota te Koaua n Arau," 128.
- Bukin tera I riai n ira waakin te Ekaretia ngkana I iangoia bwa e reke iai maiun tamneiu n akea? Taraa D. Todd Christofferson, "Bukin Tera e Kainnanoaki te Ekaretia," 108.

TI KAKOAUA BWA TI RIAI N TARAI BWAAI N TAMAROAIA

Angiin te tai ti kunei reirei inanon booki aika tabu ni "kimwareirei" ao "ni kabebetei nanomi." Te Uea e tuangiira n 2 Nibwaai 2:25, "A riki aomata, bwa aonga ni karekea te kimwareirei." Oin bukin te maiu aei bwa e na kairiira nakon te kimwareirei are e berita iai te Uea nakoira.

Ni kabebetei nanora tiaki nanona bwa te baka n aki ataibwai ke n nanoroo n taian kakaewenako n te maiu. Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e kabwarabwaraa te kimwareirei bwa "onimakinan te Atua ni koaua e na kamataata ana kantaninga—tiaki tii ibukiia ni kabane aomata, ma bon ibukira n tatabemaniira nako."[1] Ana roko kakaewenako, ibukina bwa bon ngaia mwakoron te maiu n rabwata, ma tiaki riai ni karawawataaki iai man te bwarannano ao te nanokawaki. Ti kona ni katuka ara onimaki iroun te Uea ao n tarai bwaai n tamaroaia.

E berita nakoira Iesu Kristo bwa ti na rinanon kangaanga, ma E kaumakiira, "Kabebetei nanomi; I a tia ni kataea ana kai te aba" (Ioane 16:33). E taku Beretitenti Ezra Taft Benson (1899–1994) bwa ibukina ngkai e a tia n reke iroura te euangkerio, "ngaira aika Itiaki ni Bong Aika Kaitira ti kantaningai bwaai aika a raraoi ao ni kauarerekea kantaningaan bwaai aika bubuaka ao te mauri iaora n tai nako."[2]

Ti bane n namakina te rawawata ao te bwarannano man te tai teuana nakon teuana, ma ti kona ni kabebetei nanora. E taku Unimwaane Richard G. Scott (1928–2015) man te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, "I kakoaua bwa man onimakinan te Tia Kamaiu ao te ongotaeka nakon Ana reirei, te kukurei e na bon reitinako, ma te nanokawaki e na bon riki."[3] Ti kona ni maeka ma te kimwareirei n ataakina bwa "karawawatakira a ana riki inanon te tai ae uarereke" (D&C 121:7).

Ngkana ti katuka ara onimaki n ana babaire te Atua ibukira ao n rineia ni maiu ma te anua ae tamaro, korakorara ni kaitarai kakaewenako inanon maiura a na kakorakoraaki. Raraomara ma maakura e na karako, ao ti na rinanon te kimwareirei are E tangiria ibukira. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Neal A. Maxwell, "But a Few Days" (address given to CES Religious Educators, Tebetembwa 10, 1982), 4.
2. Ezra Taft Benson, "Do Not Despair," *Ensign,* Nobembwa. 1974, 65.
3. Richard G. Scott, "Finding Joy in Life," *Ensign,* Meei 1996, 26.
4. Gordon B. Hinckley, "The Continuing Pursuit of Truth," *Ensign,* Eberi 1986, 4.

RINEIA NI KUKUREI

"A mwaiti bwaai ni maiura aei ae a boboto iaon ara katei. Te kawai ae ti rineia bwa ti na tarai bwaai ao ni kaeka nakoia tabeman e rotii bwaai ni kabane. Ngkana ti karaoa ara kabanea ni kona ao n rineia bwa ti na kukurei ibukin ara kangaanga, e ngae ngke tera taian kangaanga aikanne, ti kona ni karekea te rau ao te kukurei inanon maiura. . . . Ti aki kona ni kaira te ang, ma ti kona ni bita unin te ie. Ibukin tokin te kakukurei, te rau, ao te kukurei, ti kona n rinea te katei ae tamaroa.

Beretitenti Thomas S. Monson, "Living the Abundant Life," *Riaona,* Tianuare. 2012, 4.

Booki aika tabu ao burabeti a reireiniira kawai ake ti kona n tarai bwaai n tamaroaia:

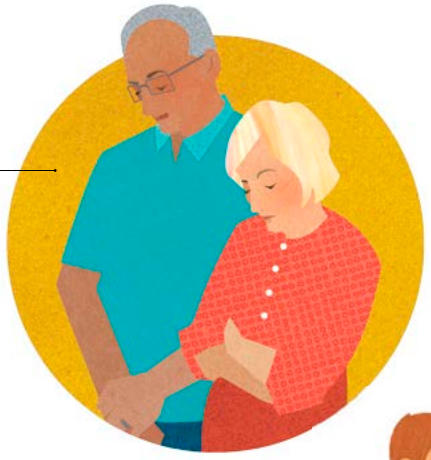

Te kimwareirei ae bwanin ae koaua e roko rinanon te Atua (taraa D&C 101:36). Ngkana ti rairaki nako Ina, nanora a na bitaki.

Te Atua e kakabwaiai maiura n tatabemaniira nako (taraa Taian Areru 145:9). Ti kona n teimatoa n ataa Ana nanoanga inanon maiura.

Ni kateimatoai ara taratara iaon te Atua tiaki tii teuana taina n riki. Ti riai ni karaoa ao n teimatoa *ni kawakin berita aika tabu, n arora n tau ni kanakin te toa ni katoa wiiki.*

Ngaira, n aron Nibwaai, ti kona ni kakukureira ni booki aika tabu (2 Nibwaaii 4:15–16). Warekan ana taeka te Atua ao Ana burabeti e na karikirakei nanora.

Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e kaungaira bwa ti na "taekina raoiroin temanna ma temanna nakon are ti na taekina kairuan temanna" ao n "tituaraoi riki n taekina te raoiroi ao te konabwai."[4]

KAMATATA N TE KOROTAMNEI IROUN J. BETH JEPSON

OTANGARA N TOTOKOI TAMNEI AIKA BUAKAKA

Iroun Kerry Hanson Jensen

N teuana te kibu ni booki aika tabu, I kunea aia aanga au utu n totokoi katangainaan tamnei ake a na taraa ni kaoti n taabo nako.

Ikabooi kunnikai n reirei ma natiu te mwaane ae ruaiwa ana ririki ngke tia bon kakaraki ao e a bitaki ara marooro nakon te titiraki are e a kangaanga riki. "Tinau, bukin terana ngkai a katokai bwai akekei iaon wintoon taian titoa?"

"Te bwai anne" are e nanonna bon tamnei aika aki riai ake a katekeaki iaon taian wintoo ni katoai titooa ake ti rirakiia. E ngae ngke a aki toki ni mena tamnei akanne ikekei, I aki rangi n iangoia mai imwaaina. Ma bukina ngkai e a moanna n titiku n ana iango natiu te mwaane e a kauringai te bwai ae boou. Ni wiiki ake imwiina, I moanna n noori tamnei aikai n taabo nako: n te terewition, n taabo ni kaboobwai, ao n taabo n amwarake, ao n taian katanoata ake a roko n te meeri I aki kona ni kararoaai mai iai. Tabeua tamnei a bon rangin oota are I a moanna n nanokokoraki, ao e a moanna n roko namakinan te maaku inanou. E kanga arou are N na riai ni kamanoia iai au utu man ana kamwamwane tamnei aika bubuaka?

Ni katoa maungatabu ni kabuta ti ongoraeakin taian kauring ibukin mwiia aika buakaka, ao ti a kinaia aomata ake a mwane iai. Ti bane ni katauraoi bwaai ni kabane imwaain baika a na riki inanon mweengara ma ara kaombiuta ao bwaai ni kareke rongorongo ake a kariaiakaki ikekei, ma n ae oota, tii ngkana a kararoaaki mai iai natira, e taraa n ae bon akea te anga n totokoi tamnei aika aki tangiraki ake a na kona ni kairiia nakon kan nooraia. Ana taratara natiu ae itiaki ngke ti mena n te titoa e riki bwa te kangaanga inanon maiuna n tamnei aika bubuaka? Tabeaiangau ni kaineti ma te kangaanga e rikirake, ao I a moanna n namakina akean au konabwai ao mamaarau ni kamanoia natiu.

Naake iai aia kangaanga ma tamnei aika bubuaka, bwaai n ibuobuoki a kona ni kuneaki iaon ana webutiaite te Ekaretia overcomingpornography.org ao n te rongorongo are mai imwaaina mairoun Unimwaane Dallin H. Oaks, "Kamarurungaki man ana Kamwamwane Tamnei aika Bubuaka," n Okitobwa 2015 *n te Riaona.*

Ngkanne n te bong teuana ngke I wareka ana Boki Moomon, I aki kantaningaia ae N na kunea koauana n 1 Nibwaai 15. Nibwaai e kamataata miin Riaai ibukin te kai ni kamaiu nakon Reimwan ao Remuera ngke a titiraki nanon te karaanga n ran. Ana kaeka Nibwaai nte kibu 27: "Ao I tuangiia ae te ran are e nooria tamau bon te kammaira; *ao a mwaiti bwaai ake a katabea ana iango n te aro are e aki noora kammairan te ran*" (e kairaki ma katuruturuana). E katabea ana iango Riaai iaon te kai ni kamaiu ao ni kairiia ana utu bwa a na katoongnga! E aki noora kammwairana ibukin katabean ana iango.

Bon anne te kaeka! Kararoaan bwaai ni kareke rongorongo mai nanon mweengara bon moan karaoana, ma te konabwai ae teimatoa ae kaineti ti na reireiniia natira te euangkerio bon te kabanea n tamaroa n otanga ibukiia n ekinakoi bwaai ake a na katikaki nako iai.

Ibukin te taneiai aei ma booki aika tabu, Ngai ma kainnabau ti baireia ni karikirakea ara konabwai n reireiniia natira ao ni katokai matara n tangiran te Atua ma tiaki ni kammairan te

E katabea ana iango Riaai iaon te kai ni kamaiu ao e kairiia ana utu bwa a na katoongnga! E aki noora buakakana ibukin katabean ana iango.

aonaaba. Ti na namakina te kukurei ni katabei nanora iaon teniua taabo aika kakaokoro*:

1. Ni karikirakea oin ara kamatebwai ae onoti ni booki aika tabu ao ni kauarerekea te "karongoaa" are e katobibiira. N aron Riaai, ara iango a riai ni kaonaki ma tamaroan bwaai n te aro bwa ti na ongo ana wirikiriki te Tamnei ao ni katabei ara iango ni kamatoa ara utu inanon te euangkerio. Ngai ma buu ti kataia ni kabanea ara tai ni maroroakin kainnanoia ara utu n tatabemaniia nako ni bwain te tamnei ao ti na kanga ni kona ni kaekai kainnano akanne ao ni karaoa te mweenga ike e aonga n mena iai te Tamnei.

2. Ni karaoa ara kamatebwai n te utu bwa e aonga n rangin uaana karaoana. E ngae ngke e anaa te konabwai n ikotiia ara utu ni kabane ni katoa bong ni wareki booki aika tabu, ti kataia ni karaoa te marooro ngkana ti wareki booki aika tabu. Iai natira ma a kakaokoro aia ririki, ngaia are ti wareware ma natira aika uarereke rimwi n te bong anne ao natira ake a ikawai n te karangaina ngkana a matu naake a uarereke ngaia are e karako te kaberoro ao e mwaiti riki te tai ni marooro. Ti kunea bwa ni katoa bong iai te marooro ibukin bwaai aika tibwa riki are a irekereke ma booki aika tabu ake ti wareki.

Angiin te moaningabong a raroa ma baika tau ake a kantaningaaki, ma ara botumwaaka ti kunea bwa natira a boni kakauongo ao n iira buakon te waaki, e ngae ngke n tabetai e anaa te tai ae bati ni bootia ni kabane.

3. Karaoan te mwakuri ni mitinare. Ngkana ti kaota ara koaua, te Tamnei e kaota koauan te bwai are ti taekinna bwa e koaua, ao a rikirake ara koaua. Ti kataia ni karaoa te mwakuri ni mitinare ibukin waakin ara utu. Ti maroroakina tibwaakin te euangkerio, ao ni katoa tai ti kaoiia raoraora nakon mweengara. Ti karekea naba te tai ae raka ni kaoiia mitinare ao aomata ake a kan maroroakinan te euangkerio. Ti karekei taneiai aika moan te kamiimi ma kaain te aro aika boou ao ake a kan maroroakina te euangkerio inanon mweengara, ao iai uaana ae riki nakoia natira ngkai a iangoi oin raoi aia koaua ao n ongora aia koaua mitinare.

I rang kakaitau ibukin ana Boki Moomon ao bwaai aika kamiimi ni kibun te boki ae tabu are e kaota koauana nakoiu ao te kaetieti ae mataata ibukiia ara utu. Booki aika tabu a kona n oneamwiin te maaku ao te aki konamaki nakon te korakora ao te rau. ■

E maeka te tia korokaraki i Washington, USA.

* Utu ake tabeua a kainnanoa iteran aia taratara ae kaokoro, n aron reirei aika a na reiakinaki iai ataei ibukin bwaai ni kareke rongorongo, rabwatara, ao aron te kariki ae nakoraoi.

TIAKI TE KAKAI AE TI TANGIRIA

Iroun Brittany King

N tabetai ti a tataro ma ti a tataro ni karokoa a maraki bubuaniwaera ibukin kainnanoan te kakai, ma imwiina te Atua e anganiira te kakai ti kainnanoia.

Inanon tabeua te namakaina N na bon angabeeba man te kaoreti ao, au kantaninga, N na karekea moan natiu. Kainnabau te mwaane e ingainga n aron moan karekean natira.

Teuana te ririki, aua namwakaina, tebwi ma uoua au tutuo ni bikoukou a aki raoiroi, nimaua aki raoiroin au tutuo iaon au kai ni kariki, uoua namwakaina ni kananokawaki ni bwaai n aorakii, ao ngaa raninmata, akea natira ao a kimototo ara kantaninga ibukin manga wakinana riki. Ngke e uki ana mataroa te taokita ti weteaki nakon te taokita ibukin te kanoaboo, ti totokoia. E kakua manga wakinana riki, ti kainnanoa te motirawa. Imwaain ae N nang katuka te tareboon, e taku te neeti, "Tareboniira ngkana iai te kakai."

Kakai a bon, tamaroa, a aki kakoauaki. A roko ni bubura ao n uarereke. A roko ni karako ngkana ti kantaningaia ao ngkana ti rang ni kainnanoia. Ao n tabetai ti a tataro ma ti a tataro ni karokoa a maraki bubuaniwaera ibukin te kainnanoan te kakai, ma imwiina te Atua e anganiira te kakai are ti kainnanoia.

Ibukin te tai ae maan ti tataro ma te korakai ibukin karekean natira, ma e taraa n ae e aki kaekaaki ara tataro. N te kabane e riki nakoira bwa ti bon tataroakina te bwai ae bure. Te Atua e atai kakabwaia ake ti kainnanoi ao n ningai ae ti kainnanoi iai. E noora te banna ae bubura. Ti nooria *ngkai naba*. Ngaia ti bitaki. Ti katoka ara tataro ibukin te bwai ae ti tangiria ao n oneamwiina n atonga "ko rabwa."

Tamara are i Karawa, ko rabwa Ngkoe ibukin kakabwaiakira n tatabemaniira nako.

Ko rabwa Ngkoe ibukin tabeakinaia utu ao raoraora.

Ko rabwa Ngkoe ibukiia ataei n katobibiira ake ti kona n kukurei mangaiia ni karokoa ti karekei oin natira.

Ko rabwa Ngkoe ibukiia taokita ao tiaienti are a buoka ni kunei bwaai ake a mwakuri ao ake a aki mwakuri inanon rabwatara.

Ao (ngkai matoan te bwai ae e na taekinaki) *ko rabwa Ngkoe ibukin te kataaki aei.*

Ti na kakaitau ibukin te bwai e urui nanora e bon kangaanga, ma ti ataia bwa Tamara are i Karawa e tangiriira. Ngaia inanon te kakataaki aei ti bon kakabwaiaaki. Ti aki kona ni kunea te kakabwaia ngkana ti katuaanako te kataaki. N onean mwiina, ti rinea te kukurei—ao ngkana ti karaoia, te kakabwaia e na rangin oota:

Ti onimakiniia tabeman n tatabemaniia nako, n tibwaa ara namakin riki, n tangiriia tabeman riki.

Ti onimakina riki te Uea ao n tataro riki.

Ti rikirake ni kaan ma te Tia Kamaiu, n namakina riki kaanna irarikira, n Tangiria riki.

Ti namakin ana tangira te utu ao raoraora ake a tataro ibukira.

Ao n te tai are ti kinai ni kabane kakabwaia akanne, ti bon tokanikai ma itiakin, karewerewen te rau ae e kona n riki.

Bwa ti aki karekea ara utu n te tai anne tiaki nanona bwa akea taben nanon i te Atua iai. Ti bon kainnanoa onimakinan Ana tai, ao ti kainnanoa Ana rau ni kawakina te onimakinaki anne bwa e na maiu. Ti kainnanoa Ana rau n karauii nanora aika uruaki ao anganiira te onimaki n n teimatoa ni waaki nako.

Te rau bon te kakai ae ti kainnanoia—tiaki te kakai are ti a kaman bubuti ibukina, ma teuana are ti a rang kaman kainnanoia. ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

TATAROAKINNA

Iroun Taryn Taylor

I a kaman butia te Uea ni kaotia nakoiu bwa N na kanga n riki bwa te tina ae tamaroa, ao E anganai te wewete are N na reiakinaki iai.

I tuanga te bitiobi ae e bure ana aomata.

"I aki tangiriia natiia aomata tabeman, I tuai man reireiniia ataei, ao I aki kona n anene," I taku.

"Titita Taylor," e kaeka, "a bane n tau aomata iroun te Uea ake E weteiia. Ko na korakora."

E tuangai N na iangoa te wewete ao ni kaongoa n te Taabati are e na roko ngkana I kariaia.

"I kataia ni karikirakea te onoua te ririki, te teniua te ririki, ao te teei ae e a tibwa bungiaki," I taku. "I aki konaa moaia au ataei rinanon te ngaina, ao ko a tangiriai ni katukai ma 40 riki ao n tuangai n reiakiniia te katangitang?"

E kaeka, "Tataroakinna."

N te bwakantaai anne I kataia n tuanga kainnabau, Mark, bukin tera te wewete bon tiaki te iango ae raoiroi. N na kanga ni mwakuri n te Moanrinan ngkana I aki tau naba n riki bwa te tina nakoia oin natiu n aron are bon I tangiria? I burebureaki n te maaku inanon namwakaina bwa I bon kabwaka n aron te tina.

E baiti n nako te wiiki, ma au iango e nakon ana kabanea n taeka te bitiobi. Tokina, ni moaningabongin te Taabati n au ruu ni matu, I katororobua iaon bubuaniwaeu n tataro. Ranin matau a waanako iaon ubuu, ma te rau are e a kaona nanou. N te tai ae waekoa I ataia e bon riai kaekaante wewete. Ni kabanea nanou nakon te Uea, raraoma ni kabane a bua mai nanou.

Ngke I rin n ruun te Moanrinan imwiin te bootaki n toa, te beretitenti n te Moanrinan e kabwarabwaraai, ao ataei a anenea te kuna ni butimwaai. Taraakin mataia ma te kantaninga ao noorakin moangaren natiu te mwaane ae onoua ana ririki, I a rau n riki bwa te tia kaira te anene n te Moanrinan n au kabanea ni konaa.

Mai ikanne I kabanea au tai ae mwaiti n reiakinii kuuna ao katauraoan reirei. I katangii kunan te Moanrinan ni mweengau, n te kaa, ao n nakonakou. I kakaei kawai n reirei aika kaokoro ao ni kabanea aoa ni katoa wiiki ni karaoi boutita ao karikirakean takakaro.

N aron katauraoan te reirei ibukin tain te anene teuana te bwakantaai iaon te taibora n amwarake, I anenea te anene inanou "Mwakan Koroboki aika Tabu." Natiu are onoua ana ririki e tekateka irarikin te kaaunta e kana te tianiwiti, ao natiu ae teniua ana ririki e korokorea te beeba irarikiu. Ngke I anenea te koorati inanou, n te tai ae waekoa ngaiia ni kauoman a anene n takarua:

Mwakan koroboki aika tabu
e kamaiuai man te bure.
Mwakan koroboki aika tabu bon
te korakora nakon te tokanikai.
Mwakan koroboki aika tabu!
I tangiria ni katoa bong
Te mwaaka ae I karekea e reke
ngkana I wareware.[1]

Bwa ngaia I ataia bwa te wewete bon kaekaan au tataro. I a kaman butia te Uea ni kaotia nakoiu bwa N na kanga n riki bwa te tina ae tamaroa, ao E anganai weteau are N na reiakinanaki arou ngkai I reireiniia au ataei te katangtang.

I rangi ni kakaitau ibukin ana kairi ao ana taeka aika tangira au bitiobi: "Tataroakinna." ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

TE BWAI AE E NA TARAAKI

1. Clive Romney, "Scripture Power," lds.org/callings/primary/sharing-time-music.

KAMATAATA N TE KOROTAMNEI IROUN KATIE PAYNE

RONGORONGON TE EKARETIA

Nakon news.lds.org ibukin rongorongon riki te Ekaretia ao bwaai aika a riki.

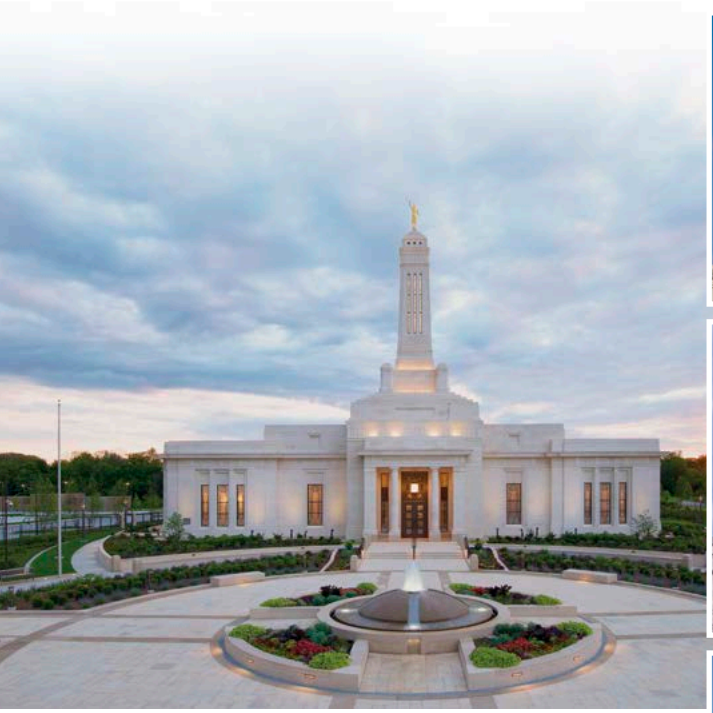

Ane ieta: Indianapolis Indiana Tembora; angaatai, mai ieta: Suva Fiji Tembora; Mexico City Mexico Tembora; Córdoba Argentina Tembora

Waakinan Tembora

N 2015, nimaua tembora ake a tia n kaukaki, uoua ake a na kaukaki, ao iaon kawaina te katabwena ibukin aua riki.

Tembora a katabuaki n 2015: Córdoba, Argentina; Payson, Utah, USA; Trujillo, Peru; Indianapolis, Indiana, USA; and Tijuana, Mexico.

Tembora aika tia ni katabuaki 2015: Mexico City, Mexico ao Montreal, Quebec, Canada. Te Fiji Tembora e katautauaki ni kaukaki inanon Beberuare 2016.

Te katabwena e karaoaki n 2015: Star Valley, Wyoming, USA; Cedar City, Utah, USA; Concepción, Chile; ao Tucson, Arizona, USA.

Te Frankfurt ao te Freiberg Germany Tembora e kainaki ibukin manga karaoana n te ririki ae nako, ao te Jordan River Utah Tembora e na kainaki ibukin manga karaoana ni moan Beberuare 2016. Te Provo City Center Tembora i Provo, Utah, USA, a na kaukaki inanon Maati 2016.

Iai te 148 ana Tembora te Ekaretia ni katotobia te aonaaba, ma 11 riki aika a karaoaki ao 14 a katanoataaki ma e tuai n moanaki. ■

Kamanoan Inaomatan te Ekaretia

Te koraki ake a kakoaua bwa te Atua e anganiira te atatai n rinerine imarenan te raoiroi ao te buakaka a riai n mwakuri n ikotaki ni kakorakora kamatoan te inaomata ao ana waaki n koaua taekan te aro, Unimwane Dallin H. Oaks te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e taku n ana taetae nakon te Argentine Council for International Relations.

"Kawakinan inanomatan te aro n tiku iaon ootaia te botannaomata ao ni boutoka ibukin tamaroan te inaomata," e taku "E tiku iaon kakawakin ana waaki te botannaomata nakon reiakinan te raoiroi ao te buakaka n te ekaretia, tinakaoke, ao motikue. Taan kakoaua ao ake aki kakoaua a riai n buoka te oota bwa te onimaki iroun te Atua—e ngae n anne e kabwarabwaraaki—bwa rairan reirein te aro inanon te aroaro ni maiu n rabwata are e kamweraoa te aonaaba". ■

Unimwane Dallin H. Oaks n te Kooram n Abotoro n teTengaun ma Uoman e taetae nakon te Argentine Council for International Relations (CARI) inanon Eberi 23, 2015.

© 2015 IROUN INTELLECTUAL RESERVE, INC. A BANE N TAUAKI MWIIN TAUAN KARIAIA IBUKIN KATOOTONGANA.

Ni ingainga ni Kabwaeaki

Aika Itiaki ni boong aika Kaitira a "ingainga ni kabaeaki" (taraa D&C 58:27) ni karaoan ae tamaroa ni kabuta te aonaaba. Aikai tabeua mwakuri ake a karaoaki n te ririki ae nako:

- I Honduras, 600 mwaitia aika tei man te roronrikirake Aika Itiaki ni boong aika Kaitira ma membwa ao te onaoraki ma tautia ake a kaitiaki taabo ake ana tiku iai maninnara.
- I Inria, te roronrikirake Aika Itiaki ni boong aika Kaitira a beeni oon taian kawai ao ni kaitiaki umwanreirein te Tautaeka ibukiia Ataeinaine i Hyderabad.
- I Latvia, membwa—n aia kunnikai ni Moomon ma taekana Anga Baim n Ibuobuoki ao te Karinano—ni kaitiaki ana tabo te botan aomata, ike a kaonii 70 baeki ni mange.
- I Tonga, Aika Itiaki ni boong aika Kaitira a ikotii ao ni kanakoi cassava ao uani mai nako Vanuatu, ni buokiia aomata ake a rotaki n te angi buaka ae Pam.
- I Malaysia, te Ekaretia e mwakuri ni ibuobuoki ma ana tia ibuobuoki te Tautaeka ni karekei bwaai ni kuka ao bwain te aiti bwaoki nakoia ake a rootaki n te ieka ao n reireiniia aine ni kuka ni kabonganakin te iti ni kaboobo ao te ainumuum.
- N te aba ae Toromon, membwa a ibuobuoki ni karaoi tangke ibukin te ran ae itiaki nakoia 2,000 aomata.
- I Rutia, Aika Itiaki ni boong aika Kaitira a ikotaki ni wiikin te Itita ni kaitiaki ma kaain te kawa.
- I Turkey, kain te aro a ikotaki n anene ma kaain aro aika te Katorika, te Kamatu, ao Muslims. ■

Mai ieta: Taan anganano a ibuobuoki i Latvia, Toromon ao Honduras.

Unimwaane Neil L. Andersen ma Meeia Nir Barkat mai Ierutarem.

Unimwaane Andersen i Ierutarem

Unimwaane Neil L. Andersen man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, ngke e ira te maungatabu ae tabangaki i Ierutarem ibukin te kateiriki, e kaitibo ma Nir Barkat, te meeia n te kaawa. A maroroakina rongorongon ma ana waaki ni kakukurei te Brigham Young Iuniwetiri Ierutarem Tienta ibukin Kamatebwai aika Uakaan I Maeao, are e a tia ni kamwakuraki i Ierutarem ibukin 27 te ririki, n ai aron naba mwakurin te Ekaretia ni kamanoa rongorongon te utu.

Te maungatabu ibukin te kateiriki e anainanoia tebubua aomata aika taan roko, n ikotaki ma ake a mwaatai n rongorongon te utu ao taan kakae mai Iteraera, Amerika Meang, Eurobe, ao tabeua mwakoron te aonaaba. ■

Howard W. Hunter
Tamau, te Burabeti

Iroun Richard A. Hunter
(kaotaki n te maing)

I a kakoaua bwa mwaane ao aine a kona ni motikaki taekaia man taraakin aroaroia ao man baike a tauraoi ni karaoi ibukin aroaro akanne. Aomata aika tamaroa a taraa n teimatoa ni karaoa are a riai ni maiuakinna man koaua aika kakawaki, e ngae n ae te anganano ae korakora. Tamau bon temanna mai buakoia aomata aika tamaroa. E reke au tai ni reiakin bwaai aika kakawaki mairouna ibukin koauan raoi nanon te kakannato. E aki roko te reirei man te bwai are e tuangai ma man te bwai are e karaoia ao antai ngaia.

Karaki akana imwiina a kaotaki bwa aekakira aron rikirakeu ma tamau: te rooia, te tia katangitang, te tia tararua, te burabeti—ma ae kakawaki riki, te mwaane ae kaota te akoi ao n tauraoi n anga bwaai ni kabane ibukin te Atua ao ana utu.

Anganano ibukin Kanakoraoan Ana Utu

Ngke te kairake ngai, I ukeukeri nako bwain te ruu ietan te tiiring ao n te bong teuana I a kunei bwarikoriko ni bwaoki aika on n te bubu. I a kunea te bwai ni katangitang ae ukaki n te wii te kirarinite, te tiakitioboun, te waeoriin, ao te bikura. Imwiin titirakinan tamau n taekan bwaai aikanne, I reiakinna bwa bwaai ni katangitang akanne e kabonganai. Iai ana baan ni katangitang ngke e mena n te reirei ae te kauarinan i Boise, Idaho, USA. Bon te tia katangitang ae rang taarena are e rangi n tatangira te katangitang ao ni karaoi kuuna ni katangitang. A kakamataku kaain ana baan ni bobotaki aika bubura i Boise ao iaon naba te kaibuke n kaneweaba are e mwananga nako Asia. Imwiin mwaingina nakon California Meang, USA, n 1928, e a manga moan tei aia baan ao a rangin ataaki man kinaaki.

N 1931 e a mare ma tinau, Clara Jeffs. A tangiria ni kan karikiia natiia. E namakinna n tangiroroia bwa ana mwakuri n riki bwa te tia kamataku e aki botau ma kakawakin nanona ma are e tangiria ibukin ana utu. Ngaia are n te bong teuana e karin bwaai ni katangitang inanon nneia ao n uoti nakon te ruu ietan te tiiring. Ma e tii katangitang ni botakin te utu n tabetai, e aki manga oki ni kabonganai.

Angiin te tai a titirakinai raoraou uoua taian titiraki: "Te aekakira arom ngkana ko riki bwa natin te burabeti ao n ikawairake ma te mwaane ae tamaroa man kororaoi?" ao "Ko iangoia raoi bwa tamam bon ana burabeti te Atua?"

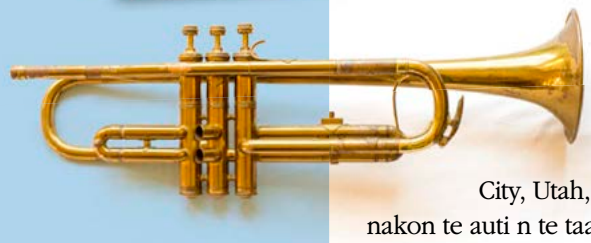

I aki te roko n ataia bwa korakorara ana anganano ae karaoia imwiina riki. N 1993 e mwaing mai Salt Lake City, Utah, USA, mani mweengana nakon te auti n te taaun i Salt Lake City, ni kaan ma ana aobiti. N tain te mwaing ti a manga kunei naba bwaai ni katangitang. I titirakinna ngkana e tangiria n anganako nakon te Ekaretia ibukin kakawakin kabonganakiia inanon maiuna n ataeinimwaane. I tounako n aron ana kaeka: "Tai baaku moa. I aki kona ni kanakoi n te tai aei." E ngae ngke e aki kona ni kabonganai Tamau, ma e kangaanga bwa e na kaaki taekaia ao n anga naako. Imwiina teutana ngke I a ataia bwa bon te anganano ae korakora ae e a tia ni karaoia.

Karikirakean te Motinnano nakon Rongorongon te Utu

Imwiin mareakia au karo, teuana mai buakon nakoan Tamau e angareirei n te kiraati ibukin rongorongon te utu. N te tai aei e motika nanona bwa e na karaoa ana mwakuri ibukin rongorongon te utu. A mwaiti katebetabe ake e kanikinaei iaon ana karenta n ana aobiti n angiin te bwakantaai e na nako n te raiburari ibukia te botanaomata i Los Angeles ni karaoa te kakaae iaon te kateiriki. E moana katauraoan beeba aika onoua te buuti abwakiia (1.8 miita) ibukin te utu, are e karaui ni kabaei ni kamwaneauai raoi inanon booki aika mamatoa.

Tamau e na bae ni booti rekooti ao ni mararo ma ara utu. E kanakoi tebubua reeta nakoia ana koraki ngke e kuneiia bwa antai ngaiia. N tain motirawaia ara utu angiin te tai ti kawariia ai tarira, ai tinara, ao ai ara karo. Man aei I reiakina te tamaroa are e kona ni karaoaki ngkana ko anganano teuana te bong ni motirawa ae kakukurei.

Kaota Korakoran Ana Anganano n te Reirei ibukin te Tua

Ngke I bungiaki, tamau e wareka te boki ae taekan berita ao taian kakoaua n te ruu n tataninga inanon te onaoraki. E a tia ni baireia bwa e na riki

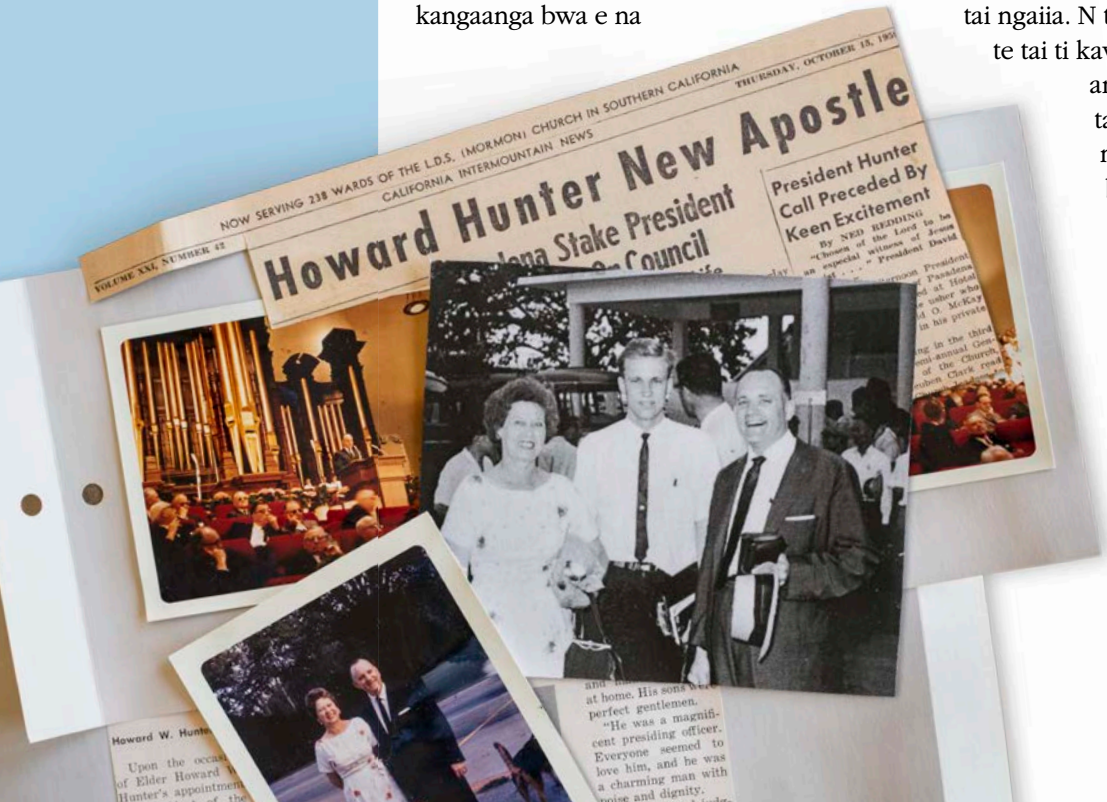
NOW SERVING 238 WARDS OF THE L.D.S. (MORMON) CHURCH IN SOUTHERN CALIFORNIA
CALIFORNIA INTERMOUNTAIN NEWS
THURSDAY, OCTOBER 18, 1951
VOLUME XXI, NUMBER 42

Howard Hunter New Apostle

President Hunter Call Preceded By Keen Excitement

ANGANANO IBUKIN TAIMNEI AIKA KAKAONGORA MAN ANA UTU HUNTER, TE RAIBURARI N RONGORONGON TE EKARETIA, AO TE MIUTIAM N RONGORONGON TE EKARETIA; STOCK PHOTOGRAPHS © ISTOCK/THINKSTOCK

"Te utu bon te bwai ae rangin kakawaki n te tai aei ao n aki toki ao, n aron anne, e riaon riki tamaroan baike a mamateakinaki n te maiu aei."[1]

ngaia bwa ataein te reirei ibukin te tua ngke e mwakuri man taian rooia i Los Angeles Flood Control District i Maiakin California. Bon te mwaane ae babane nanona ibukin ana utu n taainako, e namakinna tamau bwa e kona ni boutokaiia raoi ana utu ngkana e bon riki bwa te rooia. Ma kainnabana, natina aika uoman, ao ana mwakuri ae bwanin taina, ma e ngae n anne, e ataia bwa te reirei ao te kamatebwai e na bae ni karaoaki n te tairiki.

Imwiina, ngke I mena n reirein te tua, I miimi bwa e kanga tamau ni kona ni karaoia. I titiraki, "Ko matu n ningai?" E taku bwa e kamwatebwai n aron ana konaa, ao ngkana e a bon rangin kua e aki kona ni manga kamatebwai, e matu tao teniua ke aua te aoa. E reitinako anne inanon nimaua te ririki. I miimi n ana anganano ae korakora.

Kamanenaan te Tai ma Natina Mwaane

Tamau e rang tabebetabe inanon maiuna, ma e bon reke ana tai ibukin ana utu. Ngke I kaaina te Tikauti n Ataeinimwaane, a baireia kaain ara kurubu bwa ti na nako n te Karaanga ae Rogue i Oregon, USA, inanon taian waa ake ti bon kabai. E anga nanona Tamau bwa e na iriira e ngae ngke tiaki te aomata ae tatangira te kaembing, ao te matu iaontano. Ti kabanei aoa aika bati n te karaati ni kaai ni mwakuri ni kabaa waara ae te kaai uoman kaaina.

Imwaain ae maan, ao ti mena inanon te karaanga. I toka ni wiira mai moa, ao Tamau e mena ibuki. Ngke ti waaki nako inanon te karaanga, akea bwa tia rinanon bwaronran aika kakamaku.

Tabon waara mai moa e tebonako inanon te ran ikabin te bwaronran ao e a baraaki, ni kaurakeira nako nanon te karaanga. I aerake ao ni kakaea Tamau ma I aki nooria. E a beitirake imwiina, ma ni kakarongoa, ao ti a manga kaeta te waa n arona ao n toka iaona. Imwaain rokora ni mataniwiin te aba n nooria bwa terana ae riki, ti katikakinako n te karaanga nako nanon baronran ake imwiina. E aki reke ara tai ni kaeta te waa n etin kawaina ngke tia minotaki naba n te nimwamwaano, ao ni teweakirikaaki rinanon baronnao ao ni kararoaaki nako.

N tokina ti a roko n te tabo ni kaembing n te tairiki anne ma Tikauti ake tabeman. E karaki Tamau nakoira n rongorongon Iobi tabeua. Man bwaai ake a riki n te bong anne ao rongorongon Iobi, ti reiakinaki bwa te maiu e bon aki bebete n taainako. N te bong are imwiina, nakon are ti na okira mweengara, e toka iaon ara booti ae uarereke Tamau ao ti reita mwanangara inanon te karaanga. Te mwakuri ae ti rinanona aei e reireinai bwa tera aron kakannaton te mwaane ngkana e kawakiniia raoi ana utu.

N Tabeakina Kainnabana

N 1970 n te tutuo are e karaoaki nakon tinau ao e kuneaki bwa iai aorakina are e bonotii iia are e toma ma kaburorona. Bon te aine ae niniwana, taraaraoi, ma matana ae botonnaine. Ma 13 te ririki imwiina, e a tabe ni kekeerikaaki marurungina. Kanga ai aron ae e a bua raoraom ae tamaroa teutana imwiin teutana.

E riki Tamau bwa te tia onomwi n tararua ibukina. N te moan tai e karaoi anganano aika uarereke bwa e aonga n nikoraoi ao ni kukurei. E katauraoa kanana, e anene nakoina, ao e taua baina. Ni waakin te tai, ma e ngae n anne, tararuan tinau e rang kangaanga riki ni kaeti ma tararuan te rabwata. E a bon riki bwa te kangaanga ibukinTamau.

Ngkai e tabe ni kekeerikaaki marurungin Tinau, marurungin tamau e a riki bwa te bwai ni katabeaianga. I mena ikekei ngke e tuangaki iroun ana taokita bwa Tinau e kainnanoa te tararua raoi n te tabo n neeti aika konabwai man mwaatai. Taraakina bwa e na bae ni mate ngkana e reitinako n tararua tinau n aron are e kainnanoia, ao are a na akea ngkanne temanna ae e na manga tararuaira.

Ni kabanea 13 namwakaina ni maiun tinau, Tamau e kakawaria ni katoa bong n aia tabo neeti are e aki nako ni karaoa mwiokoana n te Ekaretia. Tinau e aki kinaa tamau, ma akea kaokoron anne iroun tamau. E taete ma tinau n aron ae ai angkoa a nakoraoi bwaai ni kabane. N na bae n nooria n okina man ana maungatabu te titeiki n taabo aika raroa nako. E bae ni kua. Ma te moan bwai are e na karaoia ngkana e roko e nako moa n noora Tinau, ni kakukureia n aron are e konaa.

"I kariaia, n akean te nanououa, te wewete . . . ae karaoaki ibukiu, ao I anga nanou n anga maiu ao ni baike I karekei nakon te mwakuri aei."[2]

Tamau e na aki kona n tabeakina raoi tinau. I reiakina ana anganano ae e mwaiti man kamwatauan taraakina n tabeakina tinau.

Karaoan te Anganano ibukin Nakoana

Tamau e namakinna bwa nakoana n Abotoro e bon moanibwai—ao n iai bukina ae tamaroa. Iai te kurubu ae uarereke ibukiia mwaane are a aranaki bwa taani kakoaua aika onoti ni kaira ana mwakuri te Atua iaon te aba, ao a aki kona n anaa teuana aia bong ni motirawa, ni katuka te ririki n arona.

Kakoroan nanoan mwiokoana e bon kakawaki riki iroun tamau nakon marurungina. Tamau e katukua nakon te Uea ibukin kabooua rabwatana (taraa D&C 84:33). E butiai n tetaina bwa N na raona n nakon te maungatabu i Paris, Buranti. E taku ana taokita e riai ni motirawa tabeua te bong ni kakoroan nanon mwanangana ibukin ananaun te mwananga are e na roota rabwatan Tamau, ma ti kiba ni kaineta Paris. E kangaanga ae N na kaurei matau, ao Tamau e korakora marurungina ni kairii taian boowi, intawiu, ao ni boutokaiia tabeman.

Ni kabanean maiuna, angin te tai e namakina te maraki ae korakora. I aki ataia ae rabwatan te aomata e kona n ekanako te maraki n aron aei. "Tamau," I titiraki, "am iango ti takaarua ni kukurei ni karekei rabwatara n aekakin aei?" Ma ana kakoaua e kaeka, "Eng." Ngkanne e reitia ma teutana te anua ni kamanga, "I aki koaua ma ti bon ataa bwaninin te karaki."

Kaotan te Akoi

Tamau e bwabwaina te akoi. E taetae ma mwaakan te aomata ae akoi. E kinaaki bwa te mwaane ae akoi ao e karineaki irouia kaain rarikina, ana utu, raoraona, itoman ni mwakuri, raona ni mwakuri, ao kaain te Ekaretia.

I aki kona n uringa au tai n rikirake bwa e kairai n te aro ae aki riai ke n aki akoai. E ngae ngke I kataua te kaekaaki ma te un, e taobaraai bwaai ni kabane n te angareirei nakon te karekekai. Ti na maroroakinna bukina bwa te bwai are I a tia ni karaoia e bon bure ao tera ae N na karaoia ibukin anne. Irou, e uaana—ke tao akea n aron ae kona ni kataningaaki.

Tamau e beku bwa te bitiobi n te Uoote ae El Sereno ngke e a tibwa moan waaki te Ekaretia i Los Angeles, n aonon California. Kaain te uoote a teimatoa ni maroroakina aron ana akoi nakoia ao nakoia aia

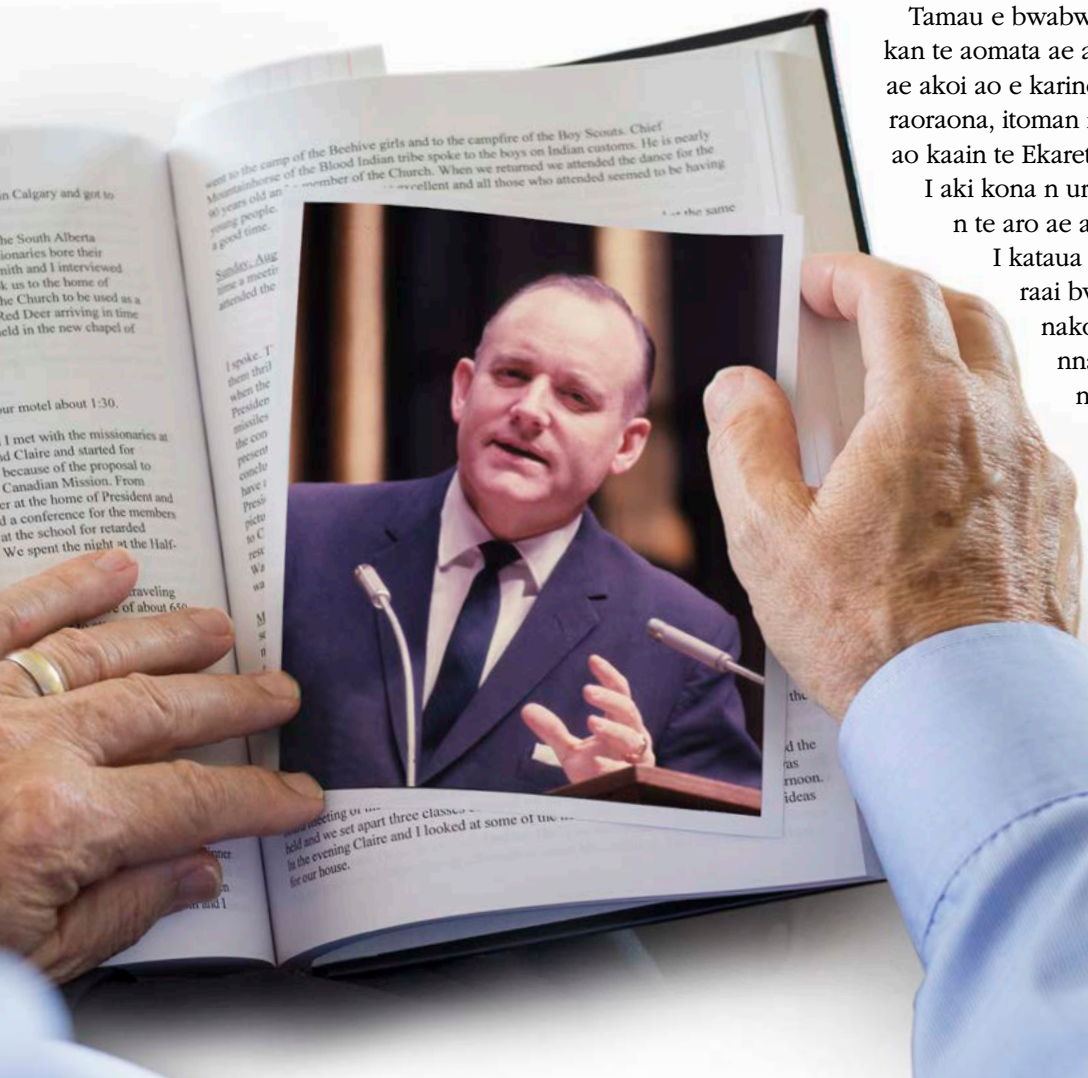

MAIETA N TE MAING: TAMNEI IROUN TOM SMART, MAMANANO MAN ANA RONGORONGO TE *DESERET*

utu. Te Taabati teuana e aki ira bootakin te nakoanibonga Tamau Aomata ni kabane a miimi bwa tera ae e a riki nakoina. Imwiina a kunea bwa iai ana kangaanga temanna te ibonga ibukin aki konamakina n utiuti iaon te tai ni kaei boowi. Ngaia are n ana akoi e a booa te boowi ni kooram n ana ruu ni matu te ibonga anne.

Temanna raoraou n te kauarinan bon te aomata ae mwaatai ma ana konabwai ae rianako, ma e raraoma bwa e na okira te reirei ke e na aki ibukin boobuakana. Tamau e kunea raraoman neienne ao e kaoia nakon ana aobiti. Imwiin rokon neiei, tamau e anganna te tieke are e a kaman katauraoia bwa e aonga ni kona n okira te reirei.

Iai naba temanna raoraou n te kauarinan n te titeiki ae Pasadena Stake ngke e riki Tamau bwa te beretitenti n te titeiki. E nako n reirei n te reirei ae rietaata Brigham Young. Ni mwanangana n tei ibukin te reirei, ike e a reke naba n te kabuanibwai bwa e kurati n te motokaa ao e karinaki n te onaoraki i Las Vegas, Nevada, USA. Ngke e kunea ana kangaanga neienne Tamau, e buti 270 te maaire (435 kiromiita) mai Los Angeles nako Las Vegas n noora neienne n uota ana tangira ao ana kaunganano.

I aki ataia mwaitira ana mwakuri n akoi n aekakin aei are e karaoia Tamau. E aki taekin nakoira ke nakon temanna. Aomata aika akoi a aki kakaraoa anne.

I reiakin taekan tabeua mwakuri n akoi rinanon taian reta ake e kawakin mairouia aomata ake a koroboki nakoina ni kakaitau. Aei te aekaki n reta ae e karekea: "N tain te bwarannano I koroboki ni kaineti ma ara karimoa te aine. . . . Karekea am tai ma te nano ni mwamwannano ni weteia bwa e na kawariko, n anganna nambwan am tareboon. E miimi ao n tounako bwa ko noora aron kakawakina. Te wewete anne ao te kakawari ae onoti bon te bitaki ae koaua inanon maiuna." Ngkanne te reta e kaota okina nakon te Ekaretia, kabaeakina n te tembora, ao maiuna ae kakukurei ao n nakoraoi. "Imwiin warekan am rongorongo [n taekan te akoi n te Maungatabu ni Kabuta n Okitobwa 1994] e karika wawanakon ranin matau n ataia bwa ko a tia ni maiuakinna inanon ririki te bwai are ko kaungaira iai ni kabane bwa ti na karaoi."

Tamau, ana Burabeti te Atua

Tamau e kakoaua Iesu Kristo. E kabebetea naba nakoiu kakoauan Kristo. I noora te bwai ae karaoia temanna are e kakoaua Kristo ao n riki n Ai arona. I namakina te rau ao te kantaninga ao te kimwareirei are e riki man te aekaki ni maiu anne.

Ngkai ibukin te kabanea n titiraki: "Ko taku bwa tamam ana burabeti raoi te Atua?" Te titiraki aei e bebere nakoiu ni kaeka. I aki kona n uringa ana tai ae e onoti tamau, au utu, au mwakuri, ke maiu n te Ekaretia are e a kairai n iangoia bwa e a bon aki tau. Ma e kaokoro ma kakoauan ae e bon weteaki bwa te tia tei ibukin te Atua ibukiia natina ni kabane iaon te aba. I kakoaua bwa bon ana burabeti te Atua, ma te rabakau anne e aki roko man kinaakina, taraakin ana katooto, ke n rootaki man te bwai are I nooria ni karaoia ao n taekinna. Bwaai aikanne a buokai. Ma te rabakau anne I a anganaki bwa te bwaintangira n nanoanga mairoun te Atua ae ti te arona are e weteia. ■

E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. *Teachings of Presidents of the Church: Howard W. Hunter* (2015), 221.
2. *Teachings: Howard W. Hunter,* 243.
3. *Teachings: Howard W. Hunter,* 1.

"I kaoia kaain te Ekaretia ni kabane bwa a na kabanei nanoia nakon te maiu ao ana katooto te Uea Iesu Kristo, ai moararariki te tangira ao te kantaninga ao te nanoanga are E kaotii. I tataro bwa ti na i akoakoi riki i bon imarenara n tatabemaniira nako."[3]

Iroun Unimwaane
Kevin S. Hamilton
Man te Itingaun

MWAAKAN Ana Booki Moomon N RAIRA TE AOMATA

Koauan te euangkerio ni kabane a na tiku ni nneia ngkai ti kakoaua bwa kiingin ara kakoaua—ana Boki Moomon—e bon koaua.

Ngke te kairake n ataeinimwaane, I tangiria ni katei rainin taian bwaarawa are e kaoti taian korobanna ao imwiina I notua nako te moan bwaarawa. Imwiin karerenaan manin taian bwaarawa a karaoa are a bane ni bobukitaua, teuana imwiin teuana ni karokoa tokin te rain. I bae ni kabanea te aoa ae mwaiti ni karaua ni bairei taian bwaarawa raoi n aroia n te aro bwa ko na noora kakukurein bwakabwakaia.

Kakoauan ana Boki Moomon bon teuana te moan mwaneka ni karekea kakoauan ana euangkerio Iesu Kristo. Mwaitin moan bwaarawa ake a karina ni bwaka iai rinan bwaarawa ake tabeua, ngkana ti moan ataia bwa ana Boki Moomon e bon koaua, ngkanne ti kona naba n ataia bwa Iesu Kristo bon ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooira, bwa Iotebwa Timiti bon Ana burabeti are e kaokaki kaokan bwaai mairouna, ao bwa ana Ekaretia Iesu Kristo ibukin Boong aika Kaitira bon ana Ekaretia Iesu Kristo ae koaua ae kaokaki ma te mwaaka ao te kariaia nakon te aonaaba n te bong aei.

Ana Boki Moomon e Kakawaki ibukin Ara Rongorongo

E taku Iotebwa Timiti n taekan te boki ae kakaawaki arei, "I tuangiia taari bwa Ana Boki Moomon bon te boki ae te kabanea n eti mai buakon booki nako iaon te aonaaba, ao boni ngaia kiingin ara ekaretia, ao e na kaania riki te Atua te aomata ngkana e iri nanon reirei ake a taekinaki inanona, nakon taian boki riki tabeua."[1]

E reitia n taekinna Iotebwa bwa e boni kakawaki nakon ara onimaki, kakoaua ao ara koaua. "Ni kararoaan ana Boki Moomon ao taian kaotioti, ao e nga ara aro?" e titiraki. "A akea iroura."[2]

Tamaroan rongorongon te euangkerio bwa ngaira n tatabemaniira nako ti kona n ataia i bon ibukira bwa ana Boki Moomon e bon koaua.

Ngke te beretitenti n te mition i Buranti, Belgium, ao i Netherlands tabeua ririki n nako, I karekea te tai ae raka ao te kakabwaia n intawiu ma aomata ake a tau ni bwabetitoaki. N na bon aki mwaninga au intawiu ma temanna te aine.

N tain ara intawiu I titirakina neienne bwa e kanga n ataia ae e koaua te Ekaretia. E karina baina n ana baeki ao ni kaotinakoa kaobiin ana Boki Moomon ae e mangaingai. E raira te boki nakon 3 Nibwaai 27 ao ni kamataata bwa aei ana moan mwakoro are a kaoa iai mitinare bwa e na warekia. E taku bwa ngke e moana ana wareware, e bon rootaki man te bwai are e warekia ao n namakina te Tamnei. E rootaki n tamnein ana Boki Moomon are e a anaa te bentira ao ni monna ni kanikinaei taian taeka are e a anaaki iai nanona.

Ngkanne e a kaota kaobiin ana Boki Moomon, e kaukia nakon 3 Nibwaai 27. E kuri ni bane taeka ake inanon te mwakoro arei a kanikinaeaki n te uraura.

"Anne bukin ae I kakoaua," e taku neienne. "Te boki aei e taetae nakoiu n te anga are I aki kona ni kakewea. I ataia bwa e koaua, ao I ataia bwa e koaua ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira."

E bwabetitoaki ao n riki bwa kaain te Ekaretia ae rangin kakaonimaki.

Kabwarabwara n ana Boki Moomon.

Te kabwarabwara n ana Boki Moomon e kaota te banna are ti na ataia iai i bon iroura bwa rongorongon te euangkerio e bon koaua. Te kabwarabwara "e boretiaki ni moan rairan ana Boki Moomon n 1981. E kamataata ana Boki Moomon nakon te tia wareware ae boou man katauraoan rongorongo ao kabwarabwaraan te boki."[3]

Te kabwarabwara e moantaai n tuangiira bwa terana ana Boki Moomon: "Bon te boki ae kanoan te koroboki ae tabu ae e kona ni kabootauaki ma te Baibara. Kanoana bon te rongorongo ae taekinaki iai ana mwakuri

Ngkana ti karekea te kakoaua ae tabu mairoun te Tamnei ae Raoiroi bwa ana Boki Moomon e koaua, ti kona ni kakoaua raoi i bon iroura bwa Iesu Kristo bon te Kristo, te Tia Kamaiu ibukin te aonaaba.

te Atua ao kaain aaba ake i Amerika ni kabuta ngkoa ao iai inanona bwaninin te euangkerio ae akea tokina." Ti reiakinaki bwa e "koreaki irouia burabeti ake ngkoa aika mwaiti man ana ibuobuoki te tamnei n taetae ni burabeti ao ni kaotioti" iaon bwaatua koora ao ma ni kakimototoaki "iroun te burabeti ae te tia tau mwiin rongorongo ae Moomon."

Ti reiakinaki naba bwa "te bwai ae riki ae moan te kakawaki are koreaki i nanon Ana Boki Moomon bon taekan ana mwakuri ni ibuobuoki te Uea ae Iesu Kristo ibuakoia Nibwaite imwiin mangautina. E kamatataaki iai reirein te euangkerio, e kamatataa naba te baire ni kamaiu, ao e tuangiia naba aomata bwaai aika a riai ni karaoi bwa e aonga n reke irouia te rau n te maiu aio ao te kamaiuaki ae akea tokina n te maiu ae e na roko."

Teuana mai buakon bwaai aika kakawaki ake ti reiakinaki man ana Boki Moomon e bon koaua bwa e kaokaki te Ekaretia iroun Iesu Kristo nakon Iotebwa Timiti.

Te kabwarabwara e kaoira "ni wareka ana Boki Moomon, n iangoia raoi inanora te rongorongo are e koreaki inanona, ao imwiina butia te Atua, te Tama e Akea Tokina, n aran Kristo bwa e koaua te boki ke e aki." Ti anganaki te berita bwa "aomata aika karaoa aio ao ni bubuti ma te onimaki ao e na reke irouia mwaakan te Tamnei ae Raoiroi. (Taraa Moronaai 10:3–5.)"

Reitan te berita aei ane imwiina: "Aomata aika karekea te koaua ae tabu aio mairoun te Tamnei ae Tabu a na ataia n te mwaaka naba aio bwa Iesu Kristo bon te Tia Kamaiu ibukin te aonaaba, ao Iotebwa Timiti bon ana tia kaotioti, ao ana burabeti ni boong aika kaitira, ao Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira bon abanuean te Uea are e a tia ni manga kateaki iaon te aonaaba, ibukin te kataurаoi imwaain manga okin te Mesia."

Iangoia Ti kakoaua raoi i bon iroura bwa:

- Iesu bon te Kristo, te Tia Kamaiu ibukin te aonaaba, ao te Tia Kabooia aomata ni kabane.
- Iotebwa Timiti bon ana burabeti te Uea. E taekina te koaua. E noori bwaai ake e taku bwa e noori ao n ongo taian taeka ake e ongo.
- Te Ekaretia ae e kaokaki iroun Iesu Kristo rinanon Iotebwa Timiti bon "tii te ekaretia ae koaua ao ni maiu iaon te aonaaba ae bwanin" (D&C 1:30). Bon ana Ekaretia Iesu Kristo. Iai koauana, mwaakana, te kariaiakaki, ao taian otenanti. Aio e bon onoti iroun te Uea ao te Tia Kamaiu Iesu Kristo rinanoia burabeti aika maiu.

Teuana mai buakon bwaai aika kakawaki ake ti kona n reiakin man ana Boki Moomon bwa te Ekaretia e kaokaki mairoun Iesu Kristo rinanon Iotebwa Timiti e bon koaua.

Bwaai ni kabane aikai ti kona n atai ngkai ti ataia bwa ana Boki Moomon e bon koaua. Iai mwaakana n raira te aomata ao n anaa nanona.

Au Koaua ibukin Ana Boki Moomon

Ngke te mitinare n ataeinimwaane ngai I beku iaon Buranti, I kan ataia i bon irou ngkana e bon koaua ana Boki Moomon. I kakoaua bwa e bon koaua. Au kantaninga bwa e bon koaua. I a tia n nako ni karaoa au mwakuri ni mitinare ma te onimaki bwa e bon koaua. E ngae n anne, ngke I mwakuri ni mitinare te bong teuana ma teuana ao I tuangiia aomata au kabanea ni konaa n au taetae ni Buranti ae aki bati n tau bwa I kakoaua te boki, I bon aki raoi *ataia* i bon irou.

Ara auti ae uarereke i maiakin Buranti e mwaitoro ao n aomwaimwai n tain te kamwaitoro anne. Ni katoa ingabong ao te tairiki, imwaain ao imwiin banen te mwakuri n inanon ngaina, N na bae n niirai ma te burangketi ao te kooti ni wareware ao ni kamatebwaia ana Boki Moomon. I ataa ana berita Moronaai, bwa ngkana I wareware, n iangoia raoi, ao n tataro, N na kona naba n ataia. Inanon boong ma wiiki I wareware, ma akea te bwai ae riki. I aki noora te oota, I aki noora te anera, I aki ongo te

KOROBANNA N TAMNEI IBUKIN IOTEBWAI IROUN RICHARD BURDE, ANGANANO MAN TE MIUTIAM IBUKIN RONGORONGON TE EKARETIA; ATAI: KAMATATAAN TE TAMNEI IROUN BEN SOWARDS

bwanaa—bon akea ma tii namakinan te rau ngkana I wareware.

I reitanako au wareware ao n kanikinaei rongorongo aika a korakora nanoia ao n tataro ni kan ataia ngkana e koaua ana Boki Moomon. E a kaoti te kakai n te kabane. Ngkai e kabwarabwaraa Unimwaane David A. Bednar man te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, ti tebo ma taraakin otin taai nakon kauraan te taura te iti n te tai ae waekoa.[4] E moanna ni kaoti te oota n au iango ao inanou. I a moanna n noora ana Boki Moomon n te anga ae kaokoro. Taian rongorongo ake I a tia ni wareki mai imwaaina a moanna n iai nanoia aika boou. Te anga ae tamaroa ae I kona ni kabwarabwaraa te taneiai anne bwa e a moanna ni kaotaaki au iango.

Riaon wiiki ma namwakaina, I kona n taekinna bwa I a ataia riki raoi nakon bwaai ni kabane ake I kakoauai bwa ana Boki Moomon bon ana taeka te Atua. I a ataia bwa e koreaki ao ni kawakinaki ibukin ara bong ao ni kaokaki bwa te kakoaua ae mwaakaroiroi ibukin Iesu Kristo ao Ana Ekaretia. Te namakin are e a manga moan roko riki irou rinanon bwanaan te Tamnei, "E bon koaua, e bon koaua, a bane ni koaua."

Abwi te ririki imwiina, te kakoaua anne e reitinako nakoiu. I a tia ni wareke ana Boki Moomon n te tai ae mwaiti, ao n te tai teuana ma teuana—ni katoa tai—I a manga ongo naba te taeka "E bon koaua." Aei e anganai kakoauaana raoi bwa Iesu Kristo bon au Tia Kamaiu ao bwa aei Ana mwakuri ni kamaiu ae kakannato.

N aron taian bwaarawa ae I tangiri ni kan takakaro ma ngaai ngke te ataeinimwaane ngai ngke a bane ni bwaka iaontano I notua nako are te moan, ngaia are aron naba koaua te euangkerio ni kabane a mena raoi ni nneia ngkana ti ataia bwa kiingin ara kakoaua—ana Boki Moomon—e bon koaua. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Iotebwa Timiti, n te kabwarabwara n ana Boki Moomon; taraa naba *History of the Church,* 4:461.
2. *Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 196.
3. *Book of Mormon Teacher Resource Manual* (2004), 19.
4. Taraa David A. Bednar, "Tamnein te Kaotioti," *Riaona,* Meei 2011, 87–90.

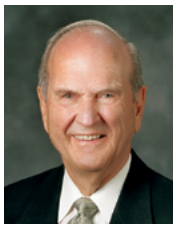

NUUKAN KAOKAN BWAAI

"Ana Boki Moomon bon nuukan Kaokan Bwaai. E koreaki, kawakinaki, ao e kanakoaki rinanon ana kaetieti te Uea. E rairaki 'man ana bwaituaraoi ao mwaakan te Atua.' "

Beretitenti Russell M. Nelson, Beretitenti n te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, "Catch the Wave," *Liahona,* Meei 2013, 47.

MWAKORO 1

NAKOMAI, IRIIRAI: Angareirei n Aan Reirein te euangkerio n te Mweenga

Te karikirum n te reirei n Taabati ibukiia kairake—*Nakomai, Iriirai*—reireiina temanna kakawakin aan reireiin te euangkerio ni katoa namakaina. Aikai tabeua kawai n reiakin bonganan tuua aikanne ma am utu.

Iroun Alicia Stanton
ao Natalie Campbell

Tekateka ma ana utu ni karaoa te bootaki n te utu n te tairiki, te tina e moana titirakinaia natina uoman, "Ningai ae kam tia n namakina iai kairakimii iroun te Tamnei?"

Natina te aine 17 te ririki e taetae, "I a tia ni kaman karekei teniua reirei iaon te Tamnei n te namwakaina aei."

"E tamaroa, ngkanne e na mwaiti ae ko na tibwauai," e kaeka ana karo. E mabu ngke te Tina ao te Tama a tataninga n rau ngke natiia a iangoa taekan te titiraki.

N tokina, natiia 14 te ririki e tibwaua ana atatai man ana reirei n te bong arei.

"Eng," e kaeka tinana, "anne e kauringai taekan Nibwaai n ririmwiin te Tamnei ngke e aki ataia bwa e na kanga n karekei bwatua mairoun Raban."

E taetae natina te aine, ni karakina arona ni karaoa tuangana ni kataetaea te ataeinaine ae tiku n ti ngaia iaon te bwati. Tamana e kamoamoa n ana babaire ao n reitia ma te bwai are e riki nakoina inanon ana tai ni mwakuri.

A kaina aia maroro n anenea "Let the Holy Spirit Guide" (*Anene,* nambwa. 143).

Bebeeten kawainte angareirei—tibwaauan atatai ibukin te reirei aei—e kanakoraoa te bootaki n utu n te tairiki aei.

Te waaki aei e anga te katooto ae koaua ae riki ni maiuia aomata n aroia n reiakina bonganan te karikirum n te reirei n Taabati ibukia kairake, are e baireaki n te namwakaina. Ngaia raoi, katooto aikai tiaki tii te kawai nakon reiakinan tuua aikai. Ko kona n ukora te kairi ibukin kainnanon am utu.

TIANUARE

Taian Atua

Kain taian Atua—Tamara are i Karawa, Iesu Kristo ao te Tamnei ae Raoiroi—ngaiia teniman n kaokoro aia mwakuri ma a katiteuanaaki n aroia ao mimitongiia.

Temanna te ataeinnaine e taekina are e reaiakina n taian Atua: "E kakawaki irou bwa Tamau are i Karawa, au Tia Kamaiu, ao te Tamnei ae Raoiroi a maenako n Aroia ae I kona n ataia n tatabemaniia ma a kaai ni katiteuanaaki. I ataia ma te kakaitau bwa I kona n riki n aron te Atua ibukina bwa taian Atua bon tiaki rabwata ae aki mataata ao ni kangaanga aron iangoakiia ma bon Aomata mai ieta aika a tangira, kakabwaia, kairi, ao ni kinaai."

N reirei te tua aei, ko riai ni kataia ni maroroakina te titiraki n aron, "Tera ae ti kona n reiakinna man taian Atua iaon ikotakiia ni mwakuri inanon te katiteuanaaki." ke "Ti na kanga n kakorakoraaki n ara reitaki ma taian Atua?"

Kabotaua Ioane 10:30 ao Doctrine ao Covenants 50:43 e na karekea te maroro ae tamaroa ao n anga te atatai n noori koauan bwaai aika nano n te katiteuanaaki.

BEBERUARE

Te Babaire ni Kamaiu

Te babaire ni kamaiu e kaekai bwaai aika moan te kakawaki n ana titiraki te aomata, n aron, "Antai ngai?" ao "Tera bonganan maiura?" Titiraki n oin ara titiraki ao ukeuke ibukin kaekaaia e kona n riki bwa te kawai ae korakora n reiakinan taekan ana babaire ae kakukurei te Tama.

N aron aei, temanna te ataeinimwane e moana reiakinan booki aika tabu n titiraki, "E kanga anuan Atua ni kabotauaki nakon tein aroarora are na karekea n te maiu n tamnei? are I karekea ngkai? bwa I kantaningaia bwa n na karekea n te maiu are imwina?" E korei kaeka nakon titiraki aikai n aron ae kunei n booki aika tabu ao ni kamanenai n reiakiniia tabeman taekan te babaire ni kamaiu.

Tera aia tititraki am ataei ibukin te babaire ni kamaiu?

BWAAI N IBUOBUOKI IBUKIN TE ANGA REIREI

Te Ekaretia e karekei booki ni mwakuri aika mwaiti ni buokiira ni kamatebwaia ao n reiakin Reirei iaon tuua N reitaki nakon booki aika tabu ao reirei man maungatabu ni kabuta, iangoi kaoti aikai:

Reirei mairouia Beretitenti n te Ekaretia. Nakon lds.org/manual/teachings-of-presidents.

Te Koaua nakon te Onimaki. Nakon lds.org/manual/home-and-family.

Tataekina Au Euangkerio ao n raonaki ma booki aika uarereke. Nakon lds.org/manual/missionary.

Katangitang. Katangitang n te boki n anene ma aia boki n anene Ataei e kamatoa aron reirein te euangkerio. Nakon lds.org/music.

Witeo. Te Witeo n te Ekaretia a kakukurei ao e kona ni buoka moan maroroakinan te euagkerio n te mweenga. Nakon lds.org/media-library.

Korotamnei. Kamanenaan korotamnei n aron are kuneaki n te *Gospel Art Book* e kona n kaotaa nanon booki aikaa tabu. Nakon lds.org/media-library.

MAATI

Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo

Ti na kanga n reiakin tiaki tii Ana mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ma ana nanoanga naba ara Tia Kamaiu n te kantaning bwa ti na kamanenaa Ana Mwakuri n Kamaiu inanon maiura?

Ibukina bwa ti a tia ni kabane ni maroaa, karaoi buure, ao ni kainanoa te korakora, ngaira ni kabane ti a tia ni kainanoa te atatai ae tamaroa ao kamanenaan te Mwakuri n Kamaiu. Te kauntira n Ataeinaine e kamanenaa te witeo ni buoka ana kiraati ni kaotaia riki iaon Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu.

Aio teuana ana taneiai te ataeinnaine temanna:

"Ti mataku 'Akea Aika a Tiku ma Ngaia' (witeo, LDS.org). Ngke te tia katanga te burute e katanga te kuna ae kananokawaki, bwanaan Unimwane Jeffrey R. Holland kaain te Kooram n te Tengaun ma Uoman e taku, "Teuana te bwai ae moan te karaunano n te Itita aei bwa bon ibukina Iesu e nakonako n te kawai ae a bwabwaki, ao ni kamaroaa, ae tiaki kona *ngaira* nini karaoia.'

"I tia n namakina te mamaa n aron kainanoan Ana Mwakuri n Kamaiu te Tia Kamaiu, ma I namakina te Tamnei ae korakora, I namakina te kantaninga n Ana Mwakuri ni Kamaiu ni kanako ni kabane au namakin n te bure. Te Uea E anga maiuna ibukiu, E aki tabe n nanokawaki iai, ao ngai N na karaoia naba."

Ibukin te Mwakuri ni Kamaiu bon te mwakuri ae te kabane n reitata ibukin kamaiuan tamneira, ti riai n reireiia ao ni kamatebwaia taekana ma ana kairiiri te Tamnei ae Raoiroi. Tao ko na bon kairaki ni maroroakin booki aika tabu ke koauan reirei n aron "Te Kristo ae Maiu: Aia Koaua Abotoro" (*Riaona,* Eberi. 2000, 2). Iangoa maroroakinan titiraki n aron ae, "Ningai ae ko namakina iai te kamarurungaki, kakorakoraki, ke tamaroan mwaakan te Mwakuri ni Kamaiu?"

EBERI

Boong, Kitanan te koaua, ao Kaokan Bwaai

Ataakin kitanan te koaua—kitanakin te euangkerio ae koaua—buokiira ni kamatataira n aron kainanoan kaokakin te euangkerio, te nakoanibonga, ao Ana Ekaretia Iesu Kristo.

Te bwai n reirei imwina e buokiia mitinare n reireiniia aia aomata taekan Kitanan te Koaua ao Kaokan bwaai.

"Ngai ma toau ti kamanenaa te mangko ae te buratiki ae korobokiaki ma makoron koaua n te Ekaretia, ni katea te biramita ma ngaiia inanon kabwarabwaraana bwa e kanga Iesu Kristo ni katea Ana Ekaretia.

"Imwina ti kabwarabwara kitanan te koaua n aron kamwaingan mangko ake a tei ibukiia Abotoro ao ni matakuakina kateitei akekei ni mrara. Ngke ti kabwarabwara Kaokakin te euangkerio rinanon te Burabuti Iotebwa Timiti, ti a manga katea te taua, ni kaotia bwa te Ekaretia ngkai e barongaaki n te kawai are e moan barongaia Kristo.

"N te moan tai, te mwaane aei e oota. Kaokan bwaai e a matata raoi irouna bwa bukin tera e kainanoaki."

A mwaiti kawai tabeua n tei ibukin kaokakin bwaai, kitanan te koaua, ao kaokan bwaai. Ko kona n wareki booki aika tabu taekan rongorongo aikai ao n irii ana kairi te Tamnei ni karaoa oin am tamnei ni kamataata aron are ko reiakinna (taraa, katooto, Amota 8:11–12; 1 Nibwaai 13; D&C 136:36–38; Mote 5:55–59).

TAMNEIN TAIAN MWANGKO © MOODBOARD/THINKSTOCK

MEEI

Burabeti ao te Kaotioti

E tabeaianga nanon te Uea ni kanreitaki ma ngaira. Ti karekea Ana kairi inanon maiura rinanon te kaotioti are E angan Ana burabeti ao bon nakoira.

Ti kona n taainako ni katamaroa ootara n reirein te euangkerio ngkana ti kabotaua nakon bwaai ao taneiai inanon maiura n katoa bong. Te aine ae kairake e taekinna e kanga te kabotau ni buokiia ni kinaa te kaotioti.

"I reiakina taekan te kaotioti rinanon te burabeti ae maiu n taai aikai.

Unimwaane David A. Bednar te Katengaun ma Uoman e taetae iaon tamnein te kaotioti ao e kabwarabwara rinanon te kabotau n te ota. N tabetai, te kaotioti e karina ao e itiaki kaanga kauraan te taura inanon te ruu ae roo. Ae tabangaki riki, e roko ni karaurau titebo ma moan otin taai n karikirakea matoan ootana. N taai tabetai, Unimwaane Bednar taku, kaotioti ai aron te oota n tain te mabubu. 'Iai te oota ae tau are ko . . . kona n nora ae tau ni mwananga tabeua te mwaneka inanon te uananginang' (inanon "Mwakorokoron te Oota: Kaotioti n Tamanei" [witeo], LDS.org). Te kanikina aei, ngke bebete, e rotai n ae korakora ibukina bwa I a tiba ataia ae te kaotioti e aki toki n roko ngkana I anaa au tai n kinaa."

Ngkana ti taua ara tai ni kamatebwaia taian kanikina, kaikonaki, ao waare, ara atataii n tuua a konaa n reitinako n rikirake. Kawai n angareirei aikai e na buokiira riki ngkana ti kariaia te Tamnei n kaotai bwaai aika boou n aron kakawaakina nakoira.

TUUN

Nakoanibonga ao Kingin Nakoanibonga

Te nakoanibonga bon atuun te maroro ae e bon rangi n kakawaki ibukiia ni kabane. Bon mwaakan te Atua ao e kona ni kakabwaiaira ni kabane. Ngaira n tatabemaniira iai tibwangara ae e kakawaki n ana mwakuri te nakoanibonga.

Tabeman aomata aki oota n te beku, nakoa, ao rongorongon ngkoa te nakoanibonga. Te kamwaninga e kona ni kaunga karaoana n reiakinan iango aikai.

E bon nakon te bwai ae ko tangiria n reiakinna, ko kona ni kamanenai tabeua titiraki aikai ao kaoiia am ataei n ukoukora te reke inanon booki aika tabu ao n aia reirei burabeti n taai aikai.

- Tera taian nakoa n te mwakuri n te Nakoanibonga ae te Aaron? n te Nakoanibonga ae te Merekitereka?
- Tera kingin te nakoanibonga? Antai aika taui? Aera ngkai a kakawaki kiing?
- Tera te kaokoro imwarenan ana mwakuri te nakoanibonga, kariaiakaki, ao mwaaka?
- E kanga te nakoanibonga ni kakabwaiaia mwaane ao aine?

Kaeka a kona n reke inanon booki n ibuobuoki n aron *Reirein te Euangkerio* (2009) ao *Koauan te Onimaki: Bwaai n Ibuobuoki n te Euangkerio* (2004) ao inanon booki aika tabu n aron Doctrine ao Covenants 13, 20, ao 107.

Te reke nakon te kabanea n titiraki "E na kanga te nakoanibonga ni kakabwaiaia mwaane ao aine?" e kona ni kuneaki inanon booki aika tabu ma e rang kakawaki riki iangoakina bwa e kanga te reirei n rotiira ae boni ngaira. ■

Taan kororongorongo a maeka i Utah, USA.

Mwakoro 2 n te atikoro aei, tibwauakin taian iango ibukin Turai–Ritembwa, e na boretiaki rimwi n te ririki aei.

Iroun Unimwaane Jeffrey R. Holland
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

ATAAKIN TAIAN Atua

Ti na ataiia Aomata mai Ieta aikai ni kawai ni kabane aika ti kona. Ti na Tangiriia, ni kaniira ma Ngaiia, ni Karineia, ao ni kataia n riki n ai Aroia.

Man te taetae, "Taian Atua," are e nako n tain te tiemina ibukia beretitenti n te mition aika boou n te Tabo Ni Kataneiai ni Mitinare i Provo n Tuun 23, 2013.

Te Burabeti Iotebwa Timiti e taku, "Bon te moan reirei n te euangkerio atakin anuan te Atua."[1] Teuana riki, e taku, "I tangiri ngkami ni kabane bwa kam na Ataia, ao n rangin n reitaki ma Ngaia."[2] Ti riai ni karekea te iango "ae *eti* . . . kororaoina, ao kateina" ao taeka ni kakaitau ibukin "kororaoin Anua[ia]."[3]

I tangiria ni karababa ana kakaewenako te Burabeti nakoira ao n taekinna bwa ngaira ao ara mitinare, kaain ara ekaretia, ao ara taan kakaae a riai ni bane n atai anuaia *taian Atua*. Ti riai ni karekea te iango ae eti n Oin kororaoia ao anuaia ao te kakaitau ibukin tamaroan *Aia* kororaoi n anuaia

Tiaki te bwai ae riki n te kawai ae kamimi ae te moan n taekan ara onimaki bon "Ti onimaki iroun te Atua, te Tama ae Akea Tokina, ao Natina, Iesu Kristo, ao te Tamnei ae Raoiroi" (Taekan te Onimaki 1:1). Te rongorongo e mataata ibukiia ake anga reirei n te euangkerio. Akea nanon ae ti na nakon koaua ake tabeua aika ti kakoauai ngkana ti tuai ni katiai n ara iango ao n aia iango naake ti reireiniia tabeia taian Atua aika moan te kakawaki n ara reirei ao n tokin kawaira n te maiu ae akea tokina. Ti na atai Aomata mai Ieta aikai ni kawai ni kabane aika ti kona ni karaoi. Ti na Tangiriia, ni Kaniia, ongotaeka nakoia, ao ni kataia n riki n Aroia.

Ngkana ti kairiia aomata nakon te Ekaretia aei, ti aki bwabetitoia nakon ana aro te aomata temanna (are tiaki Iesu Kristo) bwa tao te aomata anne Iotebwa Timiti ke

TE MOAN MI, IROUN WALTER RANE

Brigham Young ke Thomas S. Monson—e ngae ngke ti karietataia ao ni karineia burabeti aikanne. Ao ti aki bwabetitoia nakon aia Ekaretia utu aika kukurei ke te Moomon Tabwaenako Kuaea.

Ngkana ti uotia aomata nakon te Ekaretia, ti bwabetitoia n aran te Tama, ao te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi. Ni karaoan aei, ti kairiia rikaaki nako matan te Tama rinanon te reirei, te Mwakuri ni Kamaiu, ao ana tangira Natina, ma ana kairoro te Tamnei ae Raoiroi ae kairiia nakon te kouru aei. Ti riai ni iangoa te bwai ae moan te kakawaki ae riai n reke bwa taian Atua aika moan te rietata n riki bwa te kouru ao te kawai ni karekea te kouru anne ngkai ti karaoa te mwakuri ni kamaiu.

Ngkana, aron te kawai are e reireinira iai te Uea Beniamina, ti *kinaia* raoi Aomata aika Mai iroun te Atua aika ti beku ibukiia ao ni kakoauaia bwa A aki iruwa iroura ao n aki raroa nako man ana iango ao ana kantaninga (taraa Motiaea 5:13), ngkanne ti na bae ni karekea mwiina are e a tia ni karekea te Uea Beniamina. Ao tera bwaai aikanne? A tia Ana aomata n rinanon te "te bitaki ae korakora anne," akea "te nano ni kan karaoa ae buakaka, ma n teimatoa ni karaoa ae raoiroi," ao ti a "tauraoi ni karaoa te berita ae tabu . . . ti na karaoa nanon [Atuara], ao ti na ongeaba nakon ana tua ni kabane ni bwaai ni kabane ake e na [riai] n tua [nakoia], ni karokoa tokin bongin maiu[ia]" (Motiaea 5:2, 5).

Anne mwiin ana reirei te Uea Beniamina nakoia naake a roko n taromauri, ao anne bon kabwarabwaraan *raoi* koroboki aika tabu te *rikirake ni koaua* irouia ara aomata aika tibwa rairaki ngkana ti katea te Ekaretia ni "kabuta te aonaaba" (Mareko 16:15).

N aron are e reirei te Tia Kamaiu, te mwakuri ni mitinare—te mwakuri ni kamaiu—ti tebo ma te karaun are ti karenakoa nakon aaba, katei, ao aomata n te aonaaba ae rikirake ni bubura. N aron anne, ti na ikotia, n aron are e taekinaki n taeka ni kaikonaki, aroia ika "ni kabane" (Mataio 13:47). A mwaiti mai ibuakoia "aomata aika a tia n reireinaki te euangkerio" aika aki ataia bwa aekakira arona n Nakoantama; aki ataia bwa antai raoi Iesu Kristo ke bukin tera ngkai ti Ngaia arana ae anganaki mai i ani karawa ae anganaki aomata ae ti kona ni kamaiuaki iai (taraa Mwakuri 4:12); aki ataia bwa antai te Tamnei ae Raoiroi ke bukin tera kaain taian Atua aei "e kanakomaiakaki bwa e na reirei te koaua" (D&C 50:14).

Mwiin ana reirei te Uea Beniamina nakoia aomata n te taromauri bon kabwarabwaraan booki aika tabu te rikirake ni koaua irouia aika tibwa rairaki ae ti kamataata raoi ngkana ti katea te Ekaretia inanon "te aonaaba ni kabane."

MAING: *IN THE SERVICE OF YOUR ATUA*, IROUN WALTER RANE; ANA MWAMWANNANO TE CHURCH HISTORY MUSEUM; ATAI: KABWARABWARA MAN TE *BWABETITO*, IROUN J. KIRK RICHARDS

Ataakin Taian Atua

E koaua, a mwaiti aekakin bwaai riki tabeua ae a ikoti ika aikai aika aki ataia, ma ngkana ana kariaia te euangkerio ae kaokaki ao ni kakoaua reken kamaiuaia ibukin tamneia, e na moanaki ma atatai tabeua ao atakin taian Atua. N tokina, "koaua ao kawakinakin te nebonebo e kuneaki ti ibuakoia aika ataa koauan taekan . . . taian Atua ao ake ataa te reitaki ni koaua ae a riai mwaane ni karekea n tatabemania n [aron are e a tia temanna mai ibuakoia Taari n atongnga bwa] te Beretitentii n Aki toki."[4]

Unimwaane Bruce R. McConkie (1915–85) man te Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro e kauringiira bwa Rutibero e atai kakawakin reirei aikanne n tatabeua nako, e ngae ngke ti aki e taku:

"Akea te kamaiuaki ni kakoauaan . . . reirei ni kewe, riki te taratara ae bure ke n aki wanawana ibukiia taian Atua ke temanna mai ibuakoia. . . .

"Ma ngaia aei bwa te riaboro e na tangiria ni kabutai reirei aika bure ibukin te Atua ao taian Atua, ao ni kariki ke ni karaoi namakin aika bure ni kaineti ma temanna mai ibuakoia (taian Atua), nakon te bwai riki teuana ae e kona ni karaoia."[5]

Ngaia ae akea te tia rairaki ae kona n roko nakon te Ekaretia aei ma te koaua *ni koaua*, ma te rairaki ni *koaua*, ma te bwai ae ti ukoukoria ibukina ao ni karika te rirkirake ni koaua irouia aika taan rairaki n tatabemaniia, ti ngkana teuanne ke neienne e a tia ni moanna ni karekei tabeua atatai ni koaua n te maiu n tamnei ma te Atua. E kona n roko te aekaki n atatai ae koaua anne ti ngkana iai kinakina ae Ngaia bon te aomata ae maiu, ao te aomata ni koaua, te Tama ni koaua ae iai irikona ao riina ae taetae ao n noraba ao n namakinaaba, ae atai araia Natina ma kainnanoia, ae ongo aia tataro ni kabane, ao e tangiriia Natina ni kabane n Ana Ekaretia. Taan kakaae aikai a riai n ataia ae iai Ana babaire ibukin kamaiuakiia ao E a tia n anga tuua ni kaineti ma aron kawaira n oki nako Ina.

Te Atua ae tabeakiniia n tangiriia n aron te karo are e tabeaianga ibukin natina e aki kona n riki bwa te bwai ae mabubu taraana i karawa, ke te tia bwaibwai ae aki tabeaianga n te aonaaba. E riai ni kinaaki bwa antai raoi Ngaia—te Tama ae rangin n nanoanga, tangira, are tamneina a karikaki iai ao are imwain ae tina manga tei imatana n te bong teuana—ao ni katorobubua! Tabeman ara tia kakaae ana ata te aeka n Atua *anne* a kainna ke aki kaini ekaretia ni Kiritian.

Ni kaineti ma anne, e rangin ni kakawaki ae te reirei 1 inanon *Tataekina Au Euangkerio* e moanaki ma te katanoata ae "Te Atua bon Tamara are i Karawa."[6] Inanon te reirei anne te moanibwai ae ana kakaea mitinare bon te bwai ae a tia n reiakinna aomata n tatabemaniia ni kaineti ma anuan raoi te Atua.

Ngkana a kona mitinare ni karekea raoi otaia iroun te Atua n aia iango ao inanoia aia taan kakaae man te moantai (n aia kakaae n te Ekaretia) n aia reirei, ao a na bane n oota ni bwaai ni kabane n ae bebete riki ni kaetieti ni kabane ake imwiina.

Ana Mition ao Ana Rongorongo Iesu Kristo

A riai naba mitinare mwaane, ao aine, ao taan kakaae ni butimwaea ae bati riki nakon ae a tia ni karaoia kakanaton ana mition ao ana rongorongo Iesu Kristo, are e ruo mairoun te Tama ao n reirei te bwai ae Reireinna. A riai ni kabane n ataia bwa e roko Iesu nakon te aonaaba ae mamate ni kaota nakoira te kawai, te koaua, ao te maiu. Ni koauana, Ngaia *bon* ti *te* kawai, te koaua ni *kabane*, ao te maiu ae *kororaoi*. Ibukin anne, ti Ngaia te nati irouia utu n aomata are E kona te Tama n taekinna n ae bwanin ao ni kabwaninna, "Natiu ae tangiraki teuaei, ae I kakatonga I Rouna" (Mataio 17:5).

Ti riai n iai iroura te onimaki iroun Kristo, n onimaki bwa E a tia ni kamaiura man te mate n rabwata te maraki n tamnei, kariaia Ana Mwakuri ni Kamaiu bwa *ti* ngaia te

A riai ni kabane n ataia bwa e roko Iesu nakon te aonaaba ae mamate ni kaota nakoira te kawai, te koaua, ao te maiu.

Rinanon mwaakan te Tamnei ae Raoiroi, ti kona ni kauarerekea te buakaka ao te kairua mai iroura ao ni kauringaaki n taian kabuanibwai ao ni kaitarai bwaai aika aki koaua. I kaota au kakoaua bwa te Tamnei ae Raoiroi bon Tamnein te Berita ae Tabu, ae kamatoai ao ni kakoauai berita ao otenanti ao n tokina e kabaei kakabwaia ni kamaiu ni kabane nakon te maiu ae akea tokina.

kawai ni kaetiira i matan te Atua, ao ni kakoaua ae akea te kawai riki teuana nakon te kamaiuaki. Te aonaaba, ngkana e na kamaiuaki, e riai ni kabwaouai bubuaniwaena ao ni kakoaua n ana taeka ae Iesu bon te Kristo, te Nati ae maiu natin te Atua ae maiu. Ti riai n reirei ma te onimaki ao te nano ae korakora "ana reirei Kristo" (Ebera 6:1; 2 Ioane 1:9; 2 Nibwaai 31:2, 21; 32:6; Iakobwa 7:2, 6) n aron are e taekinaki inanon booki aika tabu ao n aron are e kakimototoaki n te reirei 3 n *Tataekina Au Euangkerio.*

Taan kakaae aika ti kataia ni kakaeia ni kabuta te aonaaba a tangiria n ataia ae te Tamnei ae Raoiroi bon kaain taian Atua are a na iai aia reitaki ae teimatoa ao n rangin ni kaan ngkana a karekeia mitinare ao n tataro ibukin ana kairi karawa ni kaineti ma aia rongorongo mitinare. Bon kaain te utu n taian Atua aei ae na *kairiia* taan kakaae nakon te koaua ao e na *kaota ana koaua* n te koaua ngkana a kaitibo ma ngaia. A riai taan kakaae n reireinaki bwa ana kina te Tamnei ngkana e kaotia n tain te reirei. A riai mitinare n ata raoi taben te Tamnei ae Raoiroi n tain te maroro ao ni kekeiaki ni uota te Tamnei n raoniia n taainako.

"Tera ae a katabuaki nako iai?" e titiraki te Uea. "N tataekina au euangkerio mai iroun te Tamnei, riki te Tia Karaunano are e kanakomaiakaki bwa e na reirei te koaua. . . .

"Mangaia ae, are e reireiaki [iroun te Tamnei] ao ane e karekea [iroun te Tamnei], n ota i marenaia, ao ana bon uaia ni kaotaaki ao a na uaia ni kimwareirei" (D&C 50:13–14, 22).

Ti kona ni koaua raoi bwa e na *aki* nako raoi—ibukiia mitinare ke ibukiia aia taan kakaae—ngkana ti aki reirei raoi taekaia taian Atua. Ti na aki reirei taekaia taan kairiiri n te maiu ae mamate imwain ae ti a tia n reirei ao ni kakoauai bwain te tiretio. Ti na aki kataia n reirei koaua ake a boutoka ao a kaineti ma rongorongon te euangkerio (aika bebete), imwain ae ti a ti anga reirei aika a kakawaki. Ti riai n aki kawaekoa nakon te bwabetito ao te kouru ni uotia aika a tibwa rairaki nakon te Ekaretia imwain ae ti a tia n reirei koauan te onimaki iroun te Atua aika koaua, ni kabwarabwara kainnanoan te rairannano ni koaua iroun Kristo, ao ni kakoaua ae te bwai ae kakawaki n rikiraken ana koaua te tia rairaki e kawakinaki ni kakorakoraaki ao ni kamarurungaki rinanon ana kairoro ni kakorakora ke n ana bwai ni mwakuri te Tamnei ae Raoiroi.

Aia Aki Koaua Kiritian

Ni kaineti ma kakaokoron aroia n Atua aikai, ara kaotioti ngaira ni boong aika kaitira ti reirei bwa "iai rabwatan te Tama n iriko ao n rii n aron rabwatan te aomata ae kona n ringaki, te Nati naba; ma te Tamnei ae Raoiroi akea rabwatana n iriko ao n rii, ma bon te rabwata n Tamnei" (D&C 130:22).

Akea te rongorongo (ni kaineti ma te aro n te Atua) ae mataata riki nakon anne! Ma te kananokawaki, bwa e kania uoua te mirenia n rongorongoia Kiritian ae a tia ni karika te aki mataata ae korakora ao te kairua ae kuri n rangin ni kakamaku mwiina ni kaineti ma (aroia taian Atua). A mwaiti bitaki inanon te rikirake ao okiokin rongorongon taian aro ae a tia n urui reirei aika koaua, ao a tia ni katanoata bwa te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi boni bwaai aika karioaki, iai irouia te mwaaka a kairaki mai ieta, a kaoti n taabo nako, a uaia ni kaoti, ao aki kona n ataaki, n akea rabwataia, mwakoroia, ke aia namakin, ao aia tabo ni maeka.

Man taeka n reirei aikanne, ni kabane ake teniman bon aomata aika kaokoro, ma bon aomata ae kaka temanna, te karaki ae aki toki ni maroroakinaki "kamimiia temanna n teniman aomata." Bon aomata aika teniman aika kakaokoro, ma tiaki teniman Atua ma ti temanna. Aomata aika teniman aikanne a kangaanga aron kabwarabwarakiia, ma bon

ti temanna te Atua ae kangaanga aron kabwarabwarakina.

Ti nanoraoi ma ara uneaki iaon te iango anne—ae te kairikibwai mai karawa e kangaanga aron kabwarabwarakina. Ma te aki matata ni kabwarabwaran te Atua ae a tia ni katokaaki iaon te Ekaretia, e aki kakubanako bwa te tama n te kaaua n tienture e takarua, "Akea ngai! A tia n ana Atuau mai irou, . . . ao I aki ataia bwa antai ae ko na taromauria ke ae ko na tataro nako ina."[7] Ti na kanga n onimaki, tangira, ao n taromauri, ke ni kekeiaki n riki n ai arona, Temanna ae kangaanga ataakina ao n aki kona n ataaki? Ti na kanga n oota n ana tataro Iesu bwa "te maiu are aki toki, te *ataiko ae* te Atua ae ti ngaia ae koaua, *ao Iesu Krsito,* ae *ko* kanakomaia"? (Ioane 17:3; e kairaki kamatataan te iango).

Tiaki ara kantaninga bwa ti na aki tabeakina ana onimaki te aomata ke aia reirei aaro tabeua. Ti reita karineakin aia reirei aro ni kabane ibukin karineakin naba ara koaua. (Anne naba bon taekan ara onimaki.) Ma te stalwart *Harper's Bible Dictionary,* ae onimakinaki, ae a tia ni kariaiakaki bwa te bwai ni kamatebwai n te Baibara, e koreaki inanona bwa "te reirei iaon te Teniman n aron are e a tia ni kabwarabwaraaki iroun te kauntira n te ekaretia n te ka aua ao te kanimaua n tienture e na aki kona ni kuneaki [inanon] te [Nu Tetemanti]."[8]

Ngaia ae ti rangin n rau, kokoaua, ni kariaia bwa e na ataaki ae tiaki taua te kaaua ke te kanimaua n tienture, aia taratara ni kairoro beekan iaon taian Atua, ke moan Kiritian Aika Itiaki ake ngaia taan kakoaua n te Kristo ae maiu.[9] Ngaira Kiritian n aroia naake n te Nu Tetemanti—*tiaki* n aroia naake a iriia Nicene Creed.

Te Katiteuanaki n taian Atua

E ngae n anne, I kamatata ni waekoa bwa ngkana ti a tia ni katea te iango ni kakaokoroia taian Atua, bon ti tebo kakawakiia ni kamataata bwa a kanga ni Katiteuanaki ao e kanga n riki *Temanna* taian Atua. N au iango ao I taku bwa I mano n taekina mwakoron bukina ae ti aki rangin n ota iai irouia tabeman n te katei ni Kiritian ibukina bwa e kamatataki irouia n tatabemaniia taian Atua, ti a tia n aki iriira anne n tainako man kaotaakin ma ***kamatataakin*** Katiteuanakiia ni kawai riki tabeua aika kona n iangoaki. Ibukin aei ti a tia n aki rangin ni waeaki, ao ti a tia ni karaoa reirein te euangkerio bwa e na kangaanga n oota te aba iai nakon are e kainnanoaki.

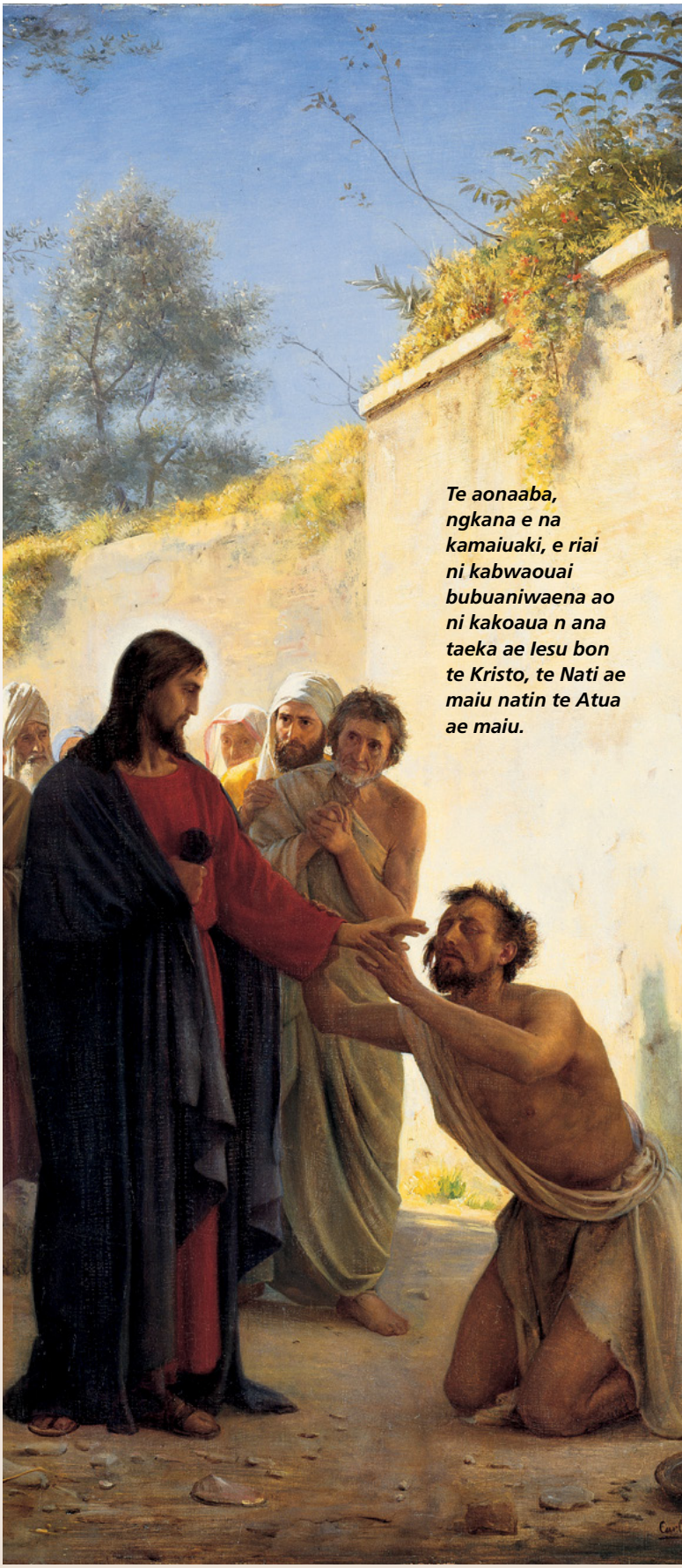

Te aonaaba, ngkana e na kamaiuaki, e riai ni kabwaouai bubuaniwaena ao ni kakoaua n ana taeka ae Iesu bon te Kristo, te Nati ae maiu natin te Atua ae maiu.

KABWARABWARAANA MAIROUN *HEALING THE BLIND MAN,* IROUN CARL HEINRICH BLOCH

Ni koauana, te kibu ae rangin ni korakora n te ka 2 Nibwaai 31 e toki ma te taeka: "Aio ana reirei Kristo, ae ti ngaia ana reirei ni koaua te Tama, ma te Nati, ma te Tamnei ae Raoiroi, are te Atua ae ti temanna, ae aki totoki" (2 Nibwaai 31:21).

Ti a tia ni wareka ana Tataro Ibukiia Ana Reirei (Ana tataro Kristo ae moan te korakora ibukira) n Ioane 17. Ti ataia bwa katanoataan te katiteuanaaki imarenan te Tama ao te Nati ao Imarenaia ao ngaira, Ao ana reirei iaon te aonaaba. Warekia n tainako, ngkai e a tia Beretitenti David O. McKay (1873–1970) n aranna bwa "te tataro ae korakora . . . ae aki toki n tataekinaki n te aonaaba aei."[10] Ti riai ni kekeiaki n riki n ti teuana ma te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi, n aron are tangiria Iesu bwa e na karaoaki iai.

Ti riai ni kekeiaki n riki n teuana ma te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi, n aron ae kakoaua Iesu bwa ti na karaoia.

Aia Kakoaua Abotoro

I kainna ma au kakoaua irouia Kaain Karawa aikai, are e katerea bwa e taekinaki "Beretitentii ae Akea Tokina". I kaota au koaua n te Tamnei ae Raoiroi *man tamnein* te Tamnei ae Raoiroi, ibukina bwa te kaotioti ao kakoauaan uoua man tabena aika korakora. I kaota au kakoaua bwa te Tamnei ae Raoiroi bon te tia reirei, te tia Karaunano, ao te tia tei ibukin am kaotioti. I kaota au koaua bwa e na kaururing bwaai ni kabane ake I atongi nakoimi te Tamnei ae Raoiroi—te kakabwaia ae onoti ibukina uringan teuana te tua ae tamaroa ae ti anganaki, ae karinaki inanon te tataro n toa (taraa D&C 20:77, 79).

I kakoaua bwa rinanon mwaakan te Tamnei ae Raoiroi, ti kona ni kauarerekea te buakaka ao te kairua mai iroura ao ni kauringaki n taian kabuanibwai ao ni kaitarai bwaai aika aki koaua. I kaota au kakoaua bwa te Tamnei ae Raoiroi bon Tamnein te Berita ae Tabu, ae kamatoai ao ni kakoauai berita ao otenanti ao n tokina e kabaei kakabwaia ni kamaiu ni kabane nakon te maiu ae akea tokina. I rangin ni mimi ae iai ara reitaki aika tauraoi ma taian Atua ao ni karikiia bwa e na teimatoa ao n okioki ngkana ti kororaoi ni maiuakinna. I kaota au kakaitau ae kuri ni kangaanga kabwarabwaraakina n te taeka ibukin ana bwaintangira te Tamnei ae Raoiroi.

I kaota au kakoaua iroun Iesu Kristo, te Nati ae maiu ae natin te Atua ae maiu, ae kabooa te kamaiuaki n anga maiuna ibukin tamneim ao tamneiu ao tamneia mwaane, aine, ao ataei mairoun Atam nakon tokin te aonaaba. I kakoaua bwa moan te reirei n te euangkerio bon te *onimaki* iroun te Uea Iesu Kristo ao ngaia bon aan ao boton te rongorongo n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira.

I kakoaua bwa aomata ni kabane ake a bungiaki nakon te aonaaba a bungiaki ma Otan Kristo inanon tamnein teuanne ke neienne. I kaota au kakoaua ae Ngaia bon te Moan ao te Kabanea, te Moa ni Bwai ao te Toki, te Areba ao te Omeka ni kamaiuakira. I katanoata bwa Ngaia bon Iehova ae kakannato, te tia kaboo Ira, Ae Ngaia, ana Tiibu te Atua e kamateaki imwain ae kuneakin te aonaaba. I kakoaua bwa e maeka i nanona te onrake ni kabanea ao E bungiaki, maiu, ao e mate te Mwaane ae kororaoi, ao n aki bure, n akea buakakana ao akea barekana.

I kakaitau bwa te kariaiakaki iroun Iesu Kristo, ae babairei bwaai ni kabane aika kakawaki n akea

MAING: *TIAKI NANOU, MA NANOM, E NA KARAOAKI*, IROUN HARRY ANDERSON; ATAI: KAMATATA MAN *CHRISTUS CONSOLATOR*, IROUN CARL HEINRICH BLOCH

tokina n te aonaaba aei, e kaota Arana—te Nakoanibonga ae Tabu imwiin ana kaetieti Natin te Atua. Ngkana n na maeka teuana tengaa te ririki, ao n na bon aki kona ni kabwarabwara raoi mimiiu ao aki tau ni weteaki bwa n na riki bwa temanna Ana Abotoro, te kakoaua n Arana ni kabuta te aonaaba.

I tei ni miimi n ana tangira Iesu Kristo
ti ae anganai,
Ni kamangaoaki ma te akoi are e
anganai.[11]

I kaota au kakoaua bwa te Atua te Tama ae Akea Tokina, te tibu Elohim, Tamau ao Tamam, ae anganira te maiu n tamnei. I kakoaua bwa Ngaia bon te aomata ae iai Irouna te Mimitong, bwa aekan taeka n aron te akoi ao te tamaroa, te tangira ao te nanoanga e ti moana kamatatakin anuana Ikai ao n te maiu ae akea tokina. I kakoaua bwa e roko Kristo ni kaota nakoira te Tama ao n aei e weteaki raoi n arana ae Natin te Aomata (ae Mimitong).

I kaota au kakoaua bwa Tamara ae te Atua bon te tia korea te babaire ni kamaiu ae tamaroa ao anne are e kinaki iai bwa ana euangkerio Iesu Kristo ae ataaki naba n arana ae "ana euangkerio te Atua" (I-Rom 1:1; taraa naba kiibu 2–3). I kaota au kakoaua bwa te Tama bon te Tia Karikibwai ni kabane, ni mwakuri rinanon Iehova ao taan tei tabeman i karawa ni kakoroa nanon te Karikibwai anne ao n tibwaua aran te Tia Karikibwai ma Natina ae Moan te Tangiraki. I kakoaua bwa ti na bane ni *buoka* te Tama n aran te Nati ae kanga ti na *tataro* nakon te Tama n aran te Nati.

I kakoaua ae Iesu Kristo e roko bwa e na karaoa nanon Tamana, reirei iaon ana reirei te Tama, ao ni ukoukora Oin kamaiuana rinanon te Tama. I kaota au kakoaua ae moan te korakora bwa e rang n tangira te aonaaba te Tama, Natina, are E anga Natina ae moan te tamaroa, Natina ae kororaoi, Ana Rikitemanna, bwa ane e Kakoaua ao e na karekea te maiu ae akea tokina (taraa Ioane 3:36; 6:47; Ereman 14:8).

I rangin ni kakaitau ibukin te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi, n antai arana ae tabu ao n otenanti n kamaiu man te bwabetito nakon kabaebae n te tembora a karaoaki inanon te Ekaretia aei. I kaoi ngkami n tatabemani ngkami bwa kam na ataiia raoi Aomata mai Ieta aikai. ■

I kakoaua Iesu Kristo e roko bwa e na karaoa nanon Tamana, reireiia ana reirei te Tama, ao ni ukoukora Oin kamaiuana rinanon te Tama.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Iotebwa Timiti, inanon *Rongorongon te Ekaretia,* 6:305.
2. Iotebwa Timiti, inanon *Rongorongon te Ekaretia,* 6:305.
3. *Lectures on Faith* (1985), 38, 42.
4. Bruce R. McConkie, "Our Relationship with the Lord" (Brigham Young University devotional, Maati 2, 1982), 1, speeches.byu.edu.
5. Bruce R. McConkie, "Our Relationship with the Lord," 1–2.
6. *Taetaekina Au Euangkerio: A Guide to Missionary Service* (2004), 31.
7. In Owen Chadwick, ed., *Western Asceticism* (1958), 235.
8. Paul J . Achtemeier, ed., *Harper's Bible Dictionary* (1985), 1099.
9. Ibukin te maroro raoi iaon te beeba ni kaongora aei, taraa Stephen E. Robinson, *Moomon bon Kiritia?* (1991), 71–89; taraa naba Robert L. Millet, *Getting at the Truth: Responding to Difficult Questions about LDS Beliefs* (2004), 106–22.
10. David O. McKay, in Conference Report, Okitobwa 1967, 5.
11. "I miimi N Ana Tangira," *Anene,* nambwa 193.

I KINAA ANA TAEKA TE ATUA

Ni menau n te marae ni wanikiba tabeua te ririki n nako i São Paulo, Brazil, I noora te boki ma nnena ae atuunaki "Ana Boki Moomon: Kakoauan Iesu Kristo." I nanououa bwa aomata inanon ara aonaaba, e rikirake manga butimwaean te boki riki teuana ni kakoauan Iesu Kristo, ao I kabanea bonging te wiikente n iangoa te boki aio.

N tokina, I aki kona ni katoka nanou aio, ao I a okira te titooa ni boki bwa N na karekea. Ngke I a roko, e ngae n anne, I aki kona ni kunea. I kabwarabwaraa te boki nakon e tia boobwai, ma e taku bwa e bon tuai n nooria. Ke teuana e aki kona ni kakaea rongorongona, e ngae ngke a bane ni katokaaki aekakin booki ni kabane ni nneia ake a baireaki iai.

Imwiina riki n te tabo n anai bwainaoraki, I noora te boki ae uki n tangaina iaon te kaaunta. Ngke I moanna ni warekia, I reiakina rongorongon te mwaane ae arana Korioa are e kamatoa n nanououa n aki kakoaua mwaakan te Atua ao n tokina e bae newena. Ngke I iangoi taeka ake I wareki, I kinai bwa bon mairoun te Atua.

N te tai aei I tabe ni kakaea te kaetieti mairoun te Atua. N te bong teuana I katorobubua ao n tataro ma te korakora ni butia te Atua bwa e na kaota te kawai ae eti are e na kairai Nakoina. Tabeua te bong imwiina e a taonaki n te mamaara natira te mwaane, ngaia are I a manga okira te te tabo n anai bwainaoraki. Ngke N nang taonnako, a rin teniman kairake mai Amerika ma aia neimtaeki n nim iaoia. I waekoa n namakina te rau inanou, are e kaira nanou bwa N na taetae ma ngaiia.

A tuangai bwa a mena i Brazil n taetaekina ana euangkerio Iesu Kristo. I titiraki ngkana a kona n reireinai, ao ti bairea ara tai ni kaitibo.

Ngke I ongo rongorongon te Burabeti Iotebwa Timiti n te moan tai, I ataia bwa e a tia ni kaekaaki au tataro. Ngkanne a anganai te boki mitinare. Ni miimiu, bon ana Boki Moomon—n aron are I nooria ni nnen booki. I a manga namakina te namakin ae kakukurei are I aki kona n taetae.

A kabwarabwaraa tein raoi te boki mitinare ao a butiai bwa N na tataro ao ni butia te Atua ngkana e koaua. I a kaman ataa koauan ma tabun te boki aei, bwa e a tia ni kaotia te Uea nakoiu—uatai te tai. Ma e ngae n anne, I tuoia n rongorongona ae bwarabwara raoi. Ni warekan mwakoro 17 n 3 Nibwaai, I ataia bwa iai inanona te rongorongo ae tabu ibukina iai inanona ana taeka Iesu Kristo.

Aan au koaua n ataakina bwa ana Boki Moomon iai inanona ana taeka te Atua. E a tia ni bitai ao n reitinako ni bitai. ■

José Evanildo Matias Fernandes,
São Paulo, Brazil

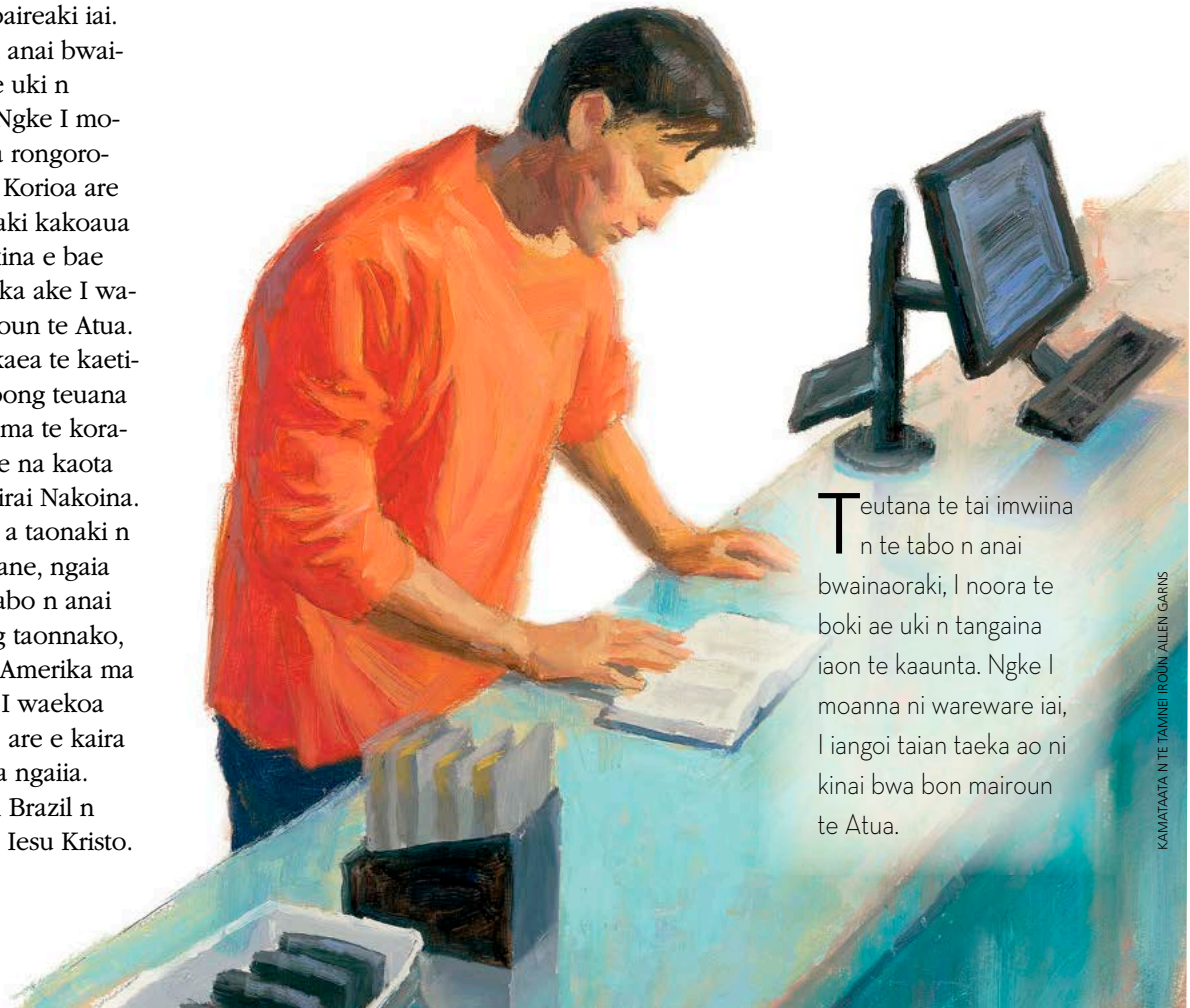

Teutana te tai imwiina n te tabo n anai bwainaoraki, I noora te boki ae uki n tangaina iaon te kaaunta. Ngke I moanna ni wareware iai, I iangoi taian taeka ao ni kinai bwa bon mairoun te Atua.

KAMATAATA N TE TAMNEI IROUN ALLEN GARNS

I aki koaua raoi iai bwa maanra, ma te bong teuana N na manga bon namakina riki ana tangira te Atua Ti tebo ma aabuen te riringa imwiin te tai ni kamwaitoro ae abwabwaki.

KAKAEAN KAWAIU RINANON TE NANGIROO

Tabeua te ririki n nako I mwananga rinanon te tai ae moan te kangaanga inanon maiu. I kaaitara ma kangaanga aika matoatoa aika a mwaiti, ao I namakina te nanokawaki ae korakora ao n taonaki n te rawawata ae korakora.

N taromauri n Taabati, I taratara nako n nooria utu aika kukurei n anenei anene n taromauri ao n namakina ana tangira te Atua. I tangiria n namakina naba anne, ma iai te bwai ae I namakinna ae bure.

I a tia n namakina te Tamnei ngkoa, ma I aaki kona namakina te Tamnei n te tai ae maan. N aron kabwarabwaran noraaban Riaai n nora te aroka ni kamaiu, namakinna bwa I katomimiaki n te nangroo—I aki nora te aroka n kamaiu (taraa 1 Nibwaai 8:2–24).

Ngke e waaki taian tataro n toa, I kamatuui matau ao n tataro nakon Tamau are i Karawa, ni bubuti kakoauakin Ana tangira. I tuangnga bwa e aera I aki kona ni katoonga uaan te aroka ni kamaiu.

Ngke I iangoa raoi nanon miin Riaai, I karekea mwaakan au atatai. "E aera I aki kaman uringa aei mai mwaina?" I iangoia. Te mwananga rinanon te nangiroo bon bwaninin mwakoron ana babaire n te Atua. E anganiira ara taneiai rinanon kangaanga n te tai teuana ma teuana bwa ti kona ni kaetiira n Onimakinna ao Natina. Te kiing bon tii kamatoaan tauan te kaibiti. I noorai inanon te nangiroo, ma iai au kantaninga.

Ngke ea nako te namakin aei man au iango, I namakina karewen te karaunano man te Tamnei ae Raoiroi bwa e a nako kataakiu. Te Tamnei ae Raoiroi e kakoaua bwa Tamara are i Karawa e mena ikekei. I kaoa te ran ni mata mai matau, I kukurei bwa I a tia ni kona n namakina riki te Tamnei.

I moanna ni kakorakora au kamatebwai man booki aika tabu. I teimatoa ni karekei karawawata, ma ngkana I taua ni kamatoa te kaibiti—ana taeka te Atua(taraa 1 Nibwaai 11:25)—N na kainaomataaki man te nangiroo. I aki koaua raoi iai bwa maanra, ma te bong teuana N na manga bon namakina riki ana tangira te Atua. Ti tebo ma aabuen te riringa imwiin te tai ni kamwaitoro ae abwabwaki.

Ngkai I a tia ni korakai n tabetai ni kakaewenako inanon maiu, I a tia n uringa te berita ni kamatoa te kaibiti man kamatebwaian booki aika tabu ao aia taeka burabeti. I ataia bwa ngkana e roko te nangiroo, iai buokau ae kakaawaki n nora kawaiu n teimatoa n rinanona ao te berita are N na bon butimwaeaki iroun te Uea ma te tangira n iterana are teuana. ■

Juventa Vezzani, California, USA

KAMATAATA N N TE KOROTAMNEI IROUN STAN FELLOW

KO ATAIA E KOAUA ANA BOKI MOOMON!

Nte bong teuana ngke I mwakuri n te titooa ae bubura n te tabo ni mwakuri i Oakland, California, USA, e kawarai raoraou ao e kaoai bwa N na kaitairiki ma ngaia. E taku neiei bwa e na kaoiia uoman mitinare mwaane man te Moomon ake a na raoniira.

Imwiin te katairiki a katea aia kairababa ni koroboki ao ni moanna n titirakinai tabeua titiraki. I a moanna n aki rau. I tii tangiria ni kakaungo nakoia ao n nako.

N tokin te kabwarabwara, ma e ngae n anne, temanna te mitinare mai Utah e keerake ma ana kaintekateka ni kaaniai, e tarai matau, e anganai ana Boki Moomon, ao e kaota ana koaua. E taku bwa e ataia ae koaua te Ekaretia ao I kona naba n ataia man warekan te boki. Ngkanne e taetae man Moronaai 10:4 ao n taku bwa ngkana I butia te Atua ma te nano ae koaua ma nanou raoi, E na kaota koauan te boki nakoiu man mwaakan te Tamnei ae Raoiroi.

Ni wiiki ake imwiina I wareki tabeua mwakoro, ao ti a manga kaitibo naba n ana auti raoraou. Imwiin ara kateniua ni marooro, te mitinare are e roko mai Utah e a bane ana tai ni mitinare ao e a okira mweengana.

I reitinako ni wareware ao n tataro ni katoa tairiki, ni bubuti ngkana e koaua te boki. Imwiin au tataro te tairiki teuana, I a nakon au kainiwene ao ni wareki riki tabeua mwakoro. N te tai ae waekoa I ongo te bwanaa n atong aua taeka aika bebete: "Ko ataia ae koaua!"

I bon tuai man ongo bwanaan te Tamnei n taetae nakoiu mai imwaaina. Ma I ataia bwa e kinaai te Atua ao e tangirai. I a bon rootaki are I aki kona n taua raninmatau. I ataia I riai ni kaaina ana Ekaretia Iesu Kristo ae koaua. I oota naba bwa ai maiara naba te mitinare n ataei mai Utah ni kona n taekinna bwa e koaua te Ekaretia.

I kaaina te Ekaretia ao ni mare imwiina ma te ataeinaine ae botonaine n te Tembora i Oakland California. Iai waniman natira ao ti maeka i California inanon te maan ae 33 te ririki imwaain mwaingira nako Utah.

Ianaa te boki, n tarai matana, ni kaoka te boki nakoina, ao n taku: "I ataia bwa e koaua te boki aei!"

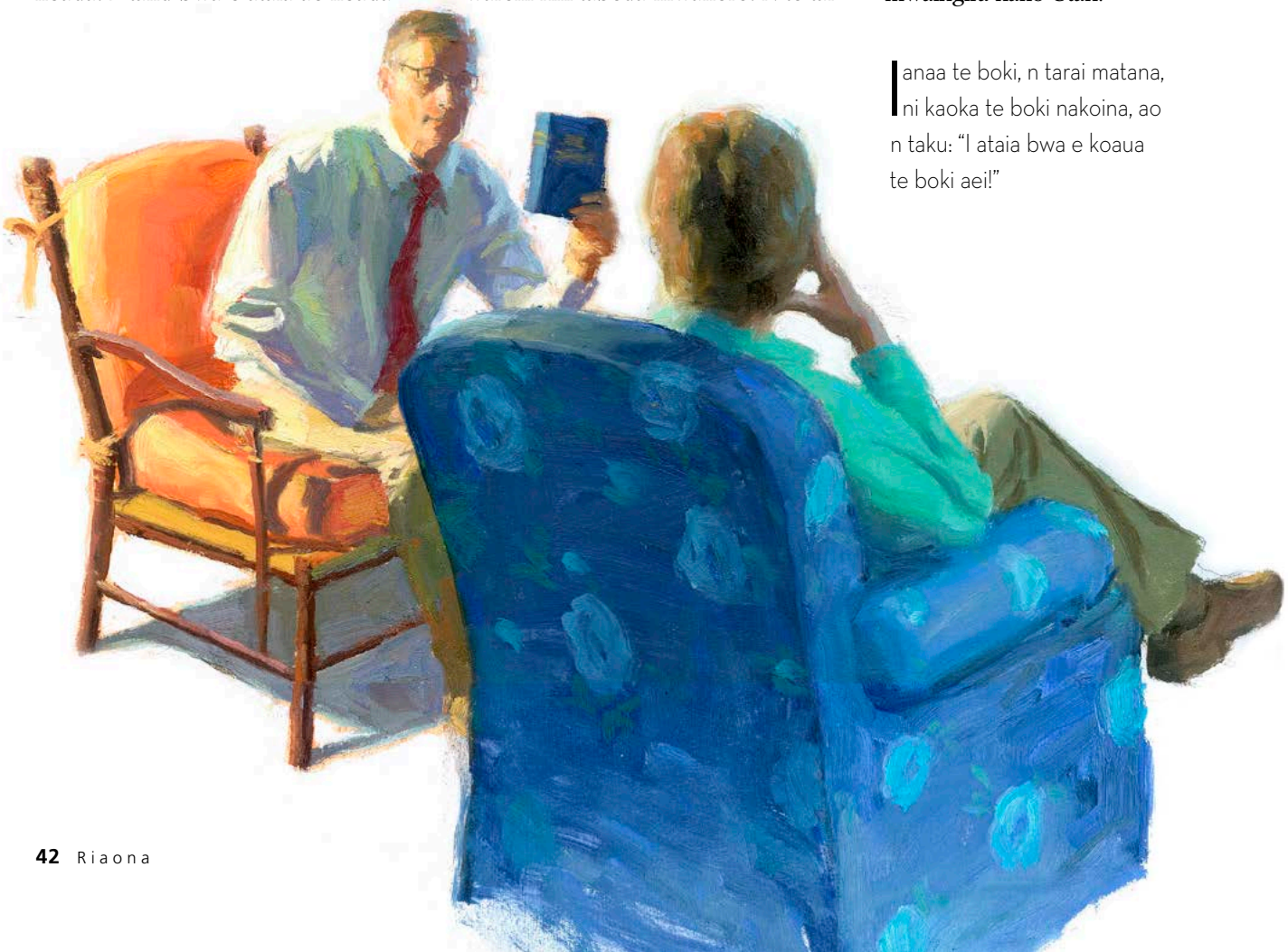

KAMATAATA N TE TAMNEI IROUN ALLEN GARNS

Tabeua te ririki n nako ao e katauraoia natira te aine ae te bina ni karaoa ana mwakuri ni mitinare, e titiraki ngkana I kona ni kataia n reitaki ma te mitinare are e a tia n reireinai.

"E korakora iangoana inanon ririki aika bati," I kaeka, "ma I aki ataia bwa N na kanga n reitaki ma ngaia."

Imwiin te maan ae 10 te miniti e kawarai ao e taku, "Aio nambwan ana tareboon."

Ngke I a tareboonia, e abwabwaki au marooro ma ngaia. E titiraki ibukin au aetureti n imeeri bwa e aonga n "imeeri ni kakaongoai baika a riki inanon maiuna." N ana emeeri n te bong are imwiina, e tuangai bwa e a man n aki kaaina te Ekaretia inanon 40 te ririki ao ni kantaningaia bwa N na nanokawaki iai.

"E aera bwa N na nanokawaki?" I a manga waekoa n imeeri rikaaki nakoina. "Ko bita maiu!"

Ti teimatoa n imeeri i bon imarenara ao ni kariaia bwa ti na manga kaitibo. N te tai ae waeko ao I a buti nakon mweengana, n te tabo ike e kaoai iai ao ni kabwarabwaraai nakon buuna. Ngke ti maroroakina aron maiura, I titirakinna ngkana iai irouna ana Boki Moomon. E tamwarake nako eeta ao n oki ma te boki. I anaa te boki, n tarai matana, ni manga kaoka te boki nakoina, ao n taku: "I ataia bwa e koaua te boki aei! Ngkana ko wareka Moronaai 10:4 ao n tataroakinna, ko kona naba ni karekea kakoauaana ao koauana."

Tabeua namwakaina imwiina, e wareware, e tataro, ao n raira nanona. N te tai ae aki maan natina te mwaane ae 18-ana ririki e a manga moan bwabetitoia, ao I karekea te kakabwaia ni kamatoakina.

I ataia bwa natiu te aine e bon kairaki iroun te Tamnei n tabeka ana titiraki, ao I ataia bwa te Tama are i Karawa e a tia n katauraoira ngaira aika uoman n ikotakira inanon 45 te ririki. I a tia n reiakina mwaakan ana Boki Moomon. I a tia naba n reiakinna n aki bwarannano iaon temanna are e tiotionako man te Ekaretia. ■

Henry (Hank) Brown, Utah, USA

E TAU AU KAMATEBWAI?

Ia tia ni kakaonimaki ni wareka ana Boki Moomon ni katoabong ngke te kairake ngai. E ngae ngke n tairiki ngke n nang bwaka iaon au kainiwene ni kua ao ni kunea bwa I tuai ni wareware ibukin te bong anne, I tabeka au booki ao ni wareki tabeua kiibu.

Uoua te ririki n nako I tuangaki bwa n na reirei taekan te O Tetemanti ni katoa tieminari n te moaningabong koraki. I aki rangin n taneiai riki ma te O Tetemanti nakon booki riki tabeua inanon booki aika tabu, ngaia ae n tabeua boong n na kabanea teniua ke aua te aoa ni kamatebwai ao ni katauraoi au reirei. Ibukina bwa I kabanea te tai ae bati ni kamatebwaia te Baibara ao kaotioti ni boong aika kaitira, I katoka warekean moa ana Boki Moomon ni katoabong. Ti wareware n te utu n te tairiki, ao ni kabongana ibukin taekana n tabetai, bwa I aonga n namakinna ae I a tia ni karekea te kamatebwai n te euangkerio ae tau ni katoabong.

I nukan te ririki n reirei n Tianuare, au beretitenti n te titeiki e kaungaia kain te titeiki ni kabuta bwa ana wareka teuana te mwakoro n Ana Boki Moomon ni katoabong. E ngae ngke I aki ataia bwa N na kanga ni karekea te tai ibukin au kamatebwai n te tieminari ae korakora, I iangoia bwa N na butimwaea te kakaewenako aio. I kainnanoia ni karaoia tiaki ti ibukin kakorakorakiu ma ni kaota naba te banna ni katooto ibukiia au ataei ao ataein te reirei.

Man te tai anne I wareka te mwakoro man Ana Boki Moomon ni katoabong ngke I moana katauraoakin au reirei n te tieminari ke ngke I a tauraoi ibukin matu. Te tamnei ao te mwaaka ae I aki ataia ae bua e manga oki nakon maiu. Au reirei n te tieminari, ake a tia n rangin n nakoraoi, a rangin n tikiraoi riki. Mwakoron te O Tetemanti ake a kangaanga te ota iai a moanna ni mataata riki.. I namakinna naba bwa N na riai n oota n Ana Boki Moomon imwiin te kamatebwai ae korakora ae I a tia ni karaoia ibukin te burabeti ao ana tua Moote.

Te kabwarabwara ae kimototo n Ana Boki Moomon e raonaki ma te taeka aei mairoun te Burabeti Iotebwa Timiti: "I tuangiia mataniwin te Ekaretia bwa Ana Boki Moomon bon te kabanea n eti ibuakon boki nako iaon te aonaaba, ao bon ngaia kingin ana ekaretia, ao e na kaania riki te Atua te aomata ngkana e iri nanon reirei ake a taekinaki inanon, nakon taian boki riki tabeua."

Ana Boki Moomon e katiteuanai mwakoron te euangkerio ni kabane ao iai inanona ana koaua ae mwaaka Iesu Kristo ao te baaire ni kamaiu. E buoki bwaai ni kabane inanon maiu bwa N na ota iai. I rangin ni kakaitau ni karekea Ana Boki Moomon bwa mwakoron maiu ni katoabong. ■

Angie Nicholas, Texas, USA

Iroun Unimwaane Paul B. Pieper
Man te Itingaun

Koaua Aika Kaokaki ni Kaineti ma te MAIU AE MAMATE

Akatukia aomata n tatabemania iaon te aba ni kangaanga aika akea n aroia. Ibukin kaokorora, e a tia te Uea ni kaoki koaua ibukin te kantaninga n te maiu n rabwata ae e kaineti nakoira ni kabane. E reirei koaua aikai nakoia ara moan ni karo, Atam ao Ewa, ao e a tia ni manga kakoauaki n boong aikai.

I nanonna ni koaua aikai bwa "koauan te maiu ae mamate." Ngkana ti karekei kakabwaia aika bwanin ao kabwaia man ara atatai n te maiu ae mamate, ti riai n atai ao ni kamoamoai koaua aika kaokaki aikai. Te kabwaka n ota ke, ae buakaka riki, n aki tabeakinii ngke ko bon ataia e na iai mwiina n ara tai iaon te aba bwa e na aki kabonganaki raoi, ni kabonganaki n ae aki raoiroi, ao ke e bakataeaki.

E aki tau n ti roko iaon te aba, karekea te rabwata ae mamate, ao ni maeka ikai ni karokoa tokin maium. Ni karaoan ara tai ikai bwa e na iai uaana, ti riai ni maiu ao n atai kantaninga n te maiu n rabwata—aika e a tia ni karaoi te Atua, n ae bwanin, n tia raoi, ma nanona ni kabane—irarikin ae na riki n anaaki nanona ni bwaai aika rangin kakaongora, rau, ao ni kainnanoaki.

Ngke a kaotinakoaki Atam ao Ewa man te Onaroka are i Eten, a rin nakon te aonaaba ae mamate. E kataurao ia te Uea ibukin aia taneiai n te maiu ae mamate man reiakinaia kouauan te bwai ae ana rinanona. I tangiria n rinanon teniua bwaai aika koaua aikanne.

Ngke I moan waaki, uringa bwa a rawata tamnei imwain te maiu aei aika aki karekea rabwataia aika mamate bukina bwa aki kawakina aia moan bwaibwai.[1] A karaoaki ibukin kamanoara man ara taneiai ni bwaninin te kabwaia ae kona ni karekeaki n te maiu ae mamate. A kataia ni kawakinira man taian taneiai are e kairiira nakon kukureira ae akea tokina.

Wareka Nambwa 1: E buokiira te mwakuri ni karikirakea kateira ao anuan maiura aika kakawaki ibukin te maiu ae akea tokina.

E taku te Atua nakon Atam, Ko na amarake n te amarake ma maononi moam, ni karokoa okim nakon te tano" (Moses 4:25; taraa naba Karikani Bwaai 3:19). Tabeman aomata a iangoa ana taeka te Uea bwa te karereanti iaon Atam ao ana kariki ibukin kanakin uaan te kai ae tabuaki. E ngae n anne, I ongo taeka aikai mairoun te Tama ae tangira ni kabwarabwara nakon te kairake ao te nati ae aki ataibwai n aron kangaangan te bwaka, n te aonaaba ae e mamate ike e na maeka iai te nati n te tai ae waekoa.

N aron te tama n te aonaaba ni katauraoa natina ae tauraoi ni kitana mweengana, te Tama e buoka te moan aomata ni maeka i bon irouna n raroa nako man mweengana. E kabwarabwara te mwakuri anne bwa te bwai ae boou—aron te maiu ae mamate.

Te Tama are i Karawa e ataia ae Atam ao Ewa a na rootaki ma ana kekeiaki ni katikitikin bwain te aonaaba aei. Ni kaitara aia atatai n te Onaroka are i Eten, ike a bane ni katauraoaki bwaai ibukiia, te maiu ae mamate e na kainnanoa te mwakuri n rabwata ao n te iango, te mwakuri korakora (ae karika te maono), taotaonaki n nano, ao te teimatoa nakon te kamaiuaki.

Te reirei ni mwakuri—te kataneiai ao te boaaki n ara iango, rabwata, ao tamnei ni waakin mwakuri, karaoia, kakoroa bukina, ao wakinako—bon aan ni koaua te maiu ae mamate ni kabane. Bon teuana mai ibuakon

Ti na totokoi iango aika kewe aika boboto n aia reirei aomata ao n teimatoa n onimaki nakon koaua aika kaokaki mairoun te Atua bwa e aonga ara mwananga rinanon te rabwata ni kona ni uaana, tabwanin, ao ni koaua.

kawai aika ti kona n riki n aiaron te Atua ao ni kakoroa Ana kantaninga iaon te aba. Te Tama are i Karawa, Iesu Kristo, ao te Tamnei ae Raoiroi a bane ni mwakuri. Aia mwakuri ao mimitongiia bon "te uota te maiu ae aki mamate ao akea tokina nakon maiuia aomata" (taraa Moses 1:39). Te koaua bwa e aki kona n reke te mimitong n akea te mwakuri.

Teuana bukina ae riai ibukiia mwaane bwa ana riai ni mwakuri bwa ana katauraoia ibukiia aia utu. "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba" e karinani "e karekei" bwa kanga teuana mai ibuakon taabe ake teniua ae anganaki mwaane.[2] Te mwaane ae ata aron te mwakuri ao ni karekei bon irouna iai ana koaua irouna bwa e kona ni mare ao ni kamwarakea buuna ao natina.

Bitiobi H. David Burton, te Bitiobi n Tararua n te Ekaretia are mai imwaina, e taku: "N te mwakuri—ma te kokoaua ao te kona ni karaoia—uota te raunnano ao te namakin iroum ae ko kakaawaki. Ngkana ti a tia ni karaoi aikai ti kona n riki n toronibwai, ni katauraoia ibukin oin kainnanora ma ara utu, ti kona n rairaki nakon te Uea ma te aki nano kokoraki ni bubuti ibukin te bwai ae aki kororaoi iai."[3]

E tauraoi Tatan n tainako ni urui ana kantaninga te Atua ao ni kamamaara ara atatai n te maiu ae mamate. Ni kaitara te kamatata ae a tia te Tama ni katikua iaon te mwakuri, e a tia te tia kakaitara n anai nanoia aika mwaiti n ara bong ae te kouru ae kakawaki n te maiu bon kararoakim man te mwakuri. Aomata n te bong aei, a mwaiti mai ibuakoia aika a bane aia tai n iangoi kakaean aia mwakuri ae raoiroi iai te boo ma e tangira te mwakuri ae uarereke, te karinimwane ke te babaire iaon te mwane ae karekea te raka ae bati n akea te mwakuri, ao burokuraem ae kaboa te bwai ae a tangiria n akea boona nakoia. Tabeman a kakaea totokoan te mwakuri man te tango mwane ao ni maiu iaon te mwane ae aki iangoia bwa ana kaboamwiina. Aki tangiria ni mwakuri, kataumwane, ao ni kawakina te mwane imwain ae a kabanea. A tia taan kairiiri n te Ekaretia n reirei bwa ti riai ni mwakuri ibukin ae ti karekea ao n "totokoa te tarau ma ti karekea ibukin kainnano aika rangin ni kakawaki."[4]

Te babaire riki teuana ae buakaka ae kabongana te tia kakaitara n te roro aei bon tarakin aron nanoia mwaane ni mwakuri ao ni iri nanoia ni waaki ni kukurei aika akea nanoia. E katikui inanoia ataeinimwaane te Atua te nano ni kabo ao ni karekea te bwai are a tangiria, ma te kantaninga are ana kabongana te nano aei bwa ana riki bwa aomata aika kakaonimaki ibukin te utu. Ngke ti uarereke, e kona te kouru aei n rinnako nakon te reirei, takakaro, ke waaki riki tabeua are e na ibuobuoki n reirei te teimatoa, te boaaki, ao te mwakuri. E ngae n anne, Tatan, e iangoia bwa e na taua taekan te nano anne ao ni karinna nakon takakaro n te witeo, aika aki boboto iaon te bwai ae koaua, ao anne ae kabane tai ao te nano ao ni kairekea tangirana iroum.

E ngae ngke aekara matoan te tatakaro n te witeo, te mwakuri iaon te bwai ae aki koaua e ak kona ni karekea nakoim te kukurei are e raona te mwakuri ni koaua. Te mwakuri ni koaua bon te kekeiaki, te teimatoa, te taotaonaki n nano, ao te boaaki ni kakoroi atatai aika uaana, karaoa te mwakuri ae kainnanoaki, ke ni kakoroa nanon te kouru ae matoatoa.

Ngkana ti aki reirei ni mwakuri ngkai ti mena n te maiu ae mamate, ti na bwaka ni kakoroi nanon ara konabwai ao te kukurei n te maiu aei, ao n aki karikirakei katei ao anua aika kakawaki ibukin te maiu ae akea tokina.

Koaua Nambwa 2: Rinanon te mare ae akea tokina ti kona ni karekei kakabwaia ni kabane ae tangiria te Tama are i Karawa n anganiira.

E a tia te Uea ni berita n te taeka ni bau ao te berita ae tabu n te nakoanibonga bwa:

"Antai ae kakaonimaki ni karekean uoua nakoanibonga aika E a tia n taekin . . . e na riki bwa . . . ana kariki Aberaam, ao te ekaretia ao te abanuea, ao ana rinerine te Atua.

"Ao ni kabane naake a karekea te nakoanibonga aio a karekeai naba, e taku te Uea,

Antai are e karekeai e karekea Ngaia [te Uea] e karekea Tamana,

"Ao antai are e karekea Tamana e karekea abanuean Tamana; Ngaia ae ana bwai ni kabane Tamana e na nganaki.

"Ao aio are e kaineti ma te taeka ni bau ao te berita are ana bwai te nakoanibonga" (taraa D&C 84:33–35, 37–39).

E tangiria Natina Tamara are i Karawa ni karekei bwaai ni kabane—ni kabane, Ana bwai ni kabane. N te aro bwa ko na karekea bwaninin aei, "e riai te mwaane n rin inanon te kaetieti aei n te nakoanibonga [nanona te berita n te mare ae boou ao n aki kona n toki]" (taraa D&C 131:2).

Te mare ae akea tokina ao bwaai ni kabane ake a tia ni karaoaki bwa ana buokiira n reiakina ao n rinanona bon

te kiing ni karekei kakabwaia ae tangiria te Tama are i Karawa n Anganiia Natina. Ti te utu—te mwaane ao te aine ae tau n rin ni maneaban Iehova ao a kabaeaki nakoia n tatabemaniia—e tau (ni karekei bwaninin kakabwaia n te nakoanibonga) Bwaninin kakabwaia n te nakoanibonga a bane ni karekeaki iroun te bumwaane ao te buaine ke ana bon akea.

E kakaongora bwa n te tua ao te berita ae tabu n te nakoanibonga, e kabongana te weabe te Uea *butimwaia* ao *karekea*. E aki kabongana te weabe *katabuaki*. Bon inanon te tembora are a—uaia—mwaane ao aine—ni butimwaai ao ni karekei kakabwaia ao mwaaka ake uoua te Nakoanibonga ae te Aaron ao te Merekitereka. Imwiin are a tia taanga ni karekei kakabwaia inanon ana auti te Uea, e kakawaki riki inanon maiuia ni mwengaia ike a karikirakea iai katei ao anua n Atua—kabanea am tai ibukina ao n ibuobuoki imarenaia, tangiria irouia ma te onimakinaki ae bwanin, ao n tia ni katiteuanaki n aia tangira ibukiia n tatabemaniia ma te Atua.

Bwanin, te nakoanibonga, te utu—taeka aika teniua aika irekereke aikai bon mwakoron koauan te mare ae akea tokina. Karaoakiia ni kabane inanon mwakara ni karaoa te mare ae akea tokina bwa kakoauaan maiura ae mamate e kakoaua ae ti na aki bakataea ara tai iaon te aba.

Tatan, ae te tia mwamwana te aba n tainako, e bon mena n te tabo ni mwakuri n ara bong ni bitia ao ni urui aroia aomata n te maiu ae mamate. E teimatoa ni mwakuri n urua nanon raoi ao kakawakin te mare n aia iango mwaane ao aine. E anai nanoia tabeman aomata n te kewe are te mare bon te bwai ae aki riai karaoana, bwa e rangin n tau ti te tangira. Nakoia tabeman, e kataia ni kabonganai kabwarabwaraan taekan te mare iaan te tua ae boou ni kaunga te reitaki ae aki riai. Nakoia naake a kakoaua te mare n aron are e a tia ni kabwarabwara te Atua, e karaoia (te mare) ni karekerekea kakawakina nakon te reirei ao te katantan n te mwane. E karikiia aomata bwa ana maaka te toa ao kangaanga aika a irekereke ma te mare. Aki kona ni karaoa te bwai teuana ibukin makuia, a mwaiti aika aki kakamwakuri are a tutuangaki te bwai ae a na karaoia nakon are a na bon waaki nako ni mwakuri inanon te onimaki.

Tabeman aomata, a anaaki nanoia nakon kan karekean te reitaki ni koaua ma a namakina te nano ni kan raonaki ao n tangira, a anaki nanoia n te kantaninga ae bure n te reitaki

Te mare ae akea tokina bon te kiing ni karekean kakabwaia ni kabane aika e tangiria Tamara are i Karawa bwa e na Anganiia natina.

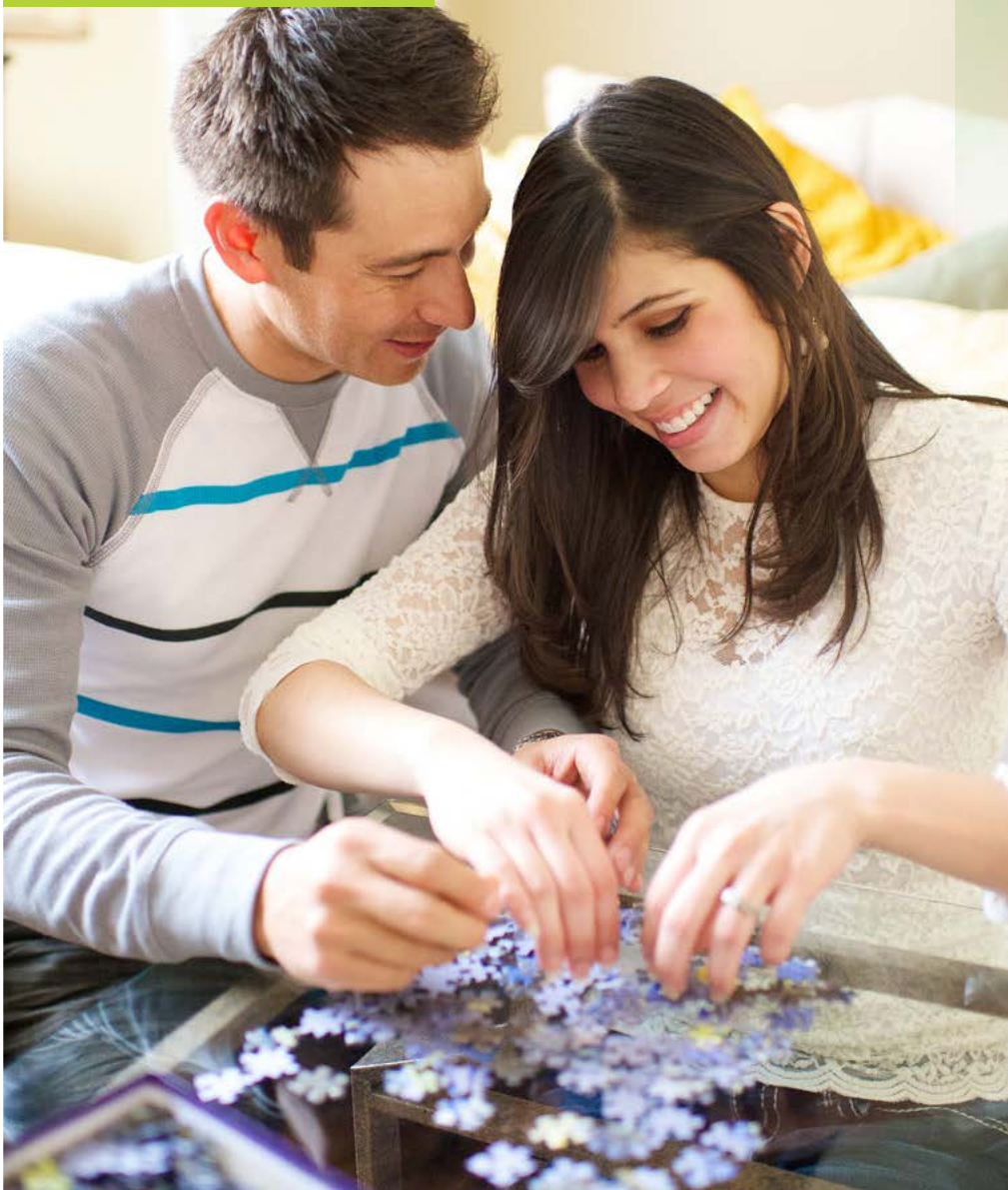

iaon te kaombiuta n te intanete. Aia kekeiaki iaon te rain n te internet e kona ni uota te bwai ae bon te akea nanona, te kariaria, ao te maamaa. A mwaiti aika a katikaki n te kakaae ae akea uaana ni karokoa e a reke bwa anuaia ae aki kona n rauaki iai.[5] A reke n te mwakuri are e waekoa n urui aia kantaninga n tokanikai iaon (taian kabwakabwaka). A teimatoa n iai inaomataia ma akea aia kantaninga n aia konabwai ae tau ni kona n totokoia. A mwane n te bwai ni kamwane aei, a katibanakoa bwaninin te kimwareirein teuana ae koaua n te maiu ae mamate ae moan te mimitong—te mare ae akea tokina.

Ngkana ko reke n te kainikamwane aei, karekea te ibuobuoki. Tai tataninga. Karaoan aei e na ka iremwea rikirakem ao am waaki n te maiu ae mamate.

Tuoa maium. Kakoaua ae ko tuai mwamwanaki ma iango aika bure ni kaineti ma te mare. Uringnga bwa maare aika nakoraoi a kateaki iaon te "onimaki, tataro, rairannano, te kabwarabure, te karinerine, te tangira, te nanoanga, te mwakuri, ao waaki ni kakukurei aika bongana n te maiu aei."[6]

Waakinna n te bong aei ni katei anua aikanne inanon maium. Ngkana ko karaoia, te Uea e na kauka te kawai ibukim ni karekea bwaninin kakabwaia aika E a tia ni katauraoi ibukiia Natina—te berita n te mare ae boou ae akea tokina. Tai kariaia maium ae mamate "bwa e na bakataeaki" (taraa Joseph Smith—History 1:39).

A ataia Atam ao Ewa bwa karikaia ataei bon te bwai ae kakawaki n te maiu ae mamate.

Te Koaua Nambwa 3: Karekeaia ao kaikawakiia ataei e bukoira ni karikirakea arora n riki n aiaron te Atua.

N te tai are E "kakabwaia," ke ni kabaea, Atam ao Ewa ni karika te moan utu iaon te aba,[7] te Atua e anganiia te tua: kam na kabatiai ngkami, ao kaona aonaaba (taraa Karikani Bwai 1:28; Moses 2:28). te M-areaki ao ataei a irekereke bon imarenaia. Taian mwaaka ni kariki are e karika te bungiaki n rabwata a na ti kabonganaki imarenan te mwaane ao te aine, aika a tia ni kabaeaki iaan te tua.[8]

A ataia Atama ao Ewa bwa karikaia ataei bon te bwai ae kakawaki n te maiu n rabwata. A kawakin ana tua te Atua, "ao Atam e ata buuna, ao e bungia natina mwaane ao aine, ao a moanna ni kamwaitiia ao ni kaona te aonaaba" (Moses 5:2). Burabeti n ara bong a tia ni katanoata bwa "Ana tua te Atua ibukiia Natina ni kabatiai ao ni kaona te aonaaba e teimatoa ni kabonganaki."[9]

N te aonaaba n te bong aei, ao, a mwaiti aomata aika aikoa kakoaua ae "boni bwaai n akoi mairoun Iehova naati" (Taian Areru 127:3).

Tabeua te ririki n nako, taanga aika iaon kawaia ni mare a kawarai. A tuangai ibukin au reirei ni kaineti ma te ataei. I kauringia n te tua are ana karekea ngkana a mareaki, ao I reireiniia bwa a kona ni kawakina te tua aei n aia reirei ma te Uea. I kauringiia bwa bon te tua n aron te kabwianibwai, karinean te bong ae te Tabati, ke tuua riki tabeua. N te tai are e a karaoaki iai te berita, te titiraki tiaki bwa ko na kanga ni kawakinna n te kawai ae kakukurei ao ae kariaiakaki iroun te Uea.

I matakuakiniia ngke a moana aia mare. E na angabeeba te bumwaane

man te kaoreti inanon te ririki, ao te buaine e na karekea ana tikurii ae rietata riki inanon te ririki. A namakina te kairaki bwa ana karekea aia utu n te tai ae waekoa—n aki tabe ma te reirei ao te aki koaua raoi iaon mwakuri n taai aika ana roko. E aki bebete ke n angaraoi karekean te ataei n te tai ae waekoa. E na karaoa te ukeuke ibukin te mwakuri, a riai ni mwaing, ao e riai bwa e na kabanea ana tikurii. A kaitara ma te karawawata ao te kangaanga. E na kawaekoa n oki nakon mweengana ni katoabong ao n taraa te ataei n katia ana mwakuri ibukin ana bwai n reirei are iaona riki. E kamatebwai ao e koroboki imarenan kamwarakean te ataei ao oneakin te kimbi.

E a tia te Uea ni kakabwaiaia ao ni karikirakea aroia. Ngkai a mwaiti aika a bua aia mwakuri n tain te kangaanga ni kaubwain te aba inanon 2008, ngaia (te bumwaane) e kateimatoaki ana mwakuri ao ni manga ka bubura riki iai boona. Ibukina bwa a maiu n ae bon tau, aki maiu n tarau ma ti n aia tangomwane, ao a tia naba ni kabwakamwane ibukin te reirei n te iuniwetiri ae rietata riki n aki tarau. Rinanon te bwai ae a rinanona aei, a tia n teimatoa n reiakin reirei aika kakawaki aikai aika kona n roko ma te nakoanikaro. Karekeaia ataei bon te bwai ae kona ni bebete ke n tau taina, ma bon te tua ae buokiira ni karekei kakabwaia n te maiu ae mamate aika koaua.

Te Bwaintangira ae Korakora

Te maiu ae mamate bon teuana mai ibuakon ana bwaintangira Tamara ae e a tia n anganiira. E tangiria ao n tangiriira bwa ti na kabongana raoi te bwaintangira aei. Ti man kabonganakina ao taraakin riki koauan ae e a tia te Atua ni kaoki aika ti kona ni kakoroi iai nanon kantaninga ae ti kanakomaiakaki iai nakon te aonaaba aei. E ataia Tatan ae akea te bwai ae kona ni karaoia ni katokiira man karekean rabwatra, ngaia ae e kataia ni kararoaira man taian kantaninga ake a karikaki iai—bwa ana mwakuri, mare, ao ni karikiia ataei.

Ti na aki maiu n akea kawaira ao n akea ara kantaninga, tii ni kunea n tokin te tai ae ti a tia ni kabanea ara tai iaon te aba n aki reitaki ma koaua aika kaokaki ni kaineti ma te maiu ae mamate ni kakoroa nanon ara kantaninga ikai. Ti na totokoi iango aika kewe aika boboto n aia reirei aomata ao n teimatoa n onimaki nakon koaua aika kaokaki mairoun te Atua bwa e aonga ara mwananga rinanon te maiu n rabwata ni kona ni uaana, tabwanin, ao ni koaua. ■

Man te taetae n te taromauri, "Koauan te Rabwata," e kanakoaki n te Brigham Young Iuniwetiri–Idaho n Beberuare 19, 2013. Ibukin bwaninin taetae (n Ingiriti), naako nakon web.byui.edu/devotionalsandspeeches.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Abraham 3:26, 28.
2. Taraa "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba," *Riaona,* Nobembwa 2010, 129.
3. H. David Burton, "The Blessing of Work," *Liahona,* Ritembwa 2009, 37.
4. Neil–L. Andersen, "Reverence for God Is the Beginning of Wisdom," *Liahona,* Tianuare 2013, 26; taraa naba Robert D. Hales, "Becoming Provident Providers Temporally and Spiritually," *Riaona,* Meei 2009, 7–10.
5. E taku Unimwaane Robert D. Hales man aia Kooram Abotoro n te Tengaun ma Uoman, "Tangiran te bwai boni mamaten nanon te mwaane, ao e aki kona n rauaki iai" ("Becoming Provident Providers Temporally and Spiritually," 10).
6. "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba."
7. Taraa Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation,* comp. Bruce–R. McConkie, 3 vols. (1954–56), 1:115, 2:71.
8. "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba."
9. "Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba."

TE BERITA N TE RIKIRAKE AE AKEA TOKINA

"Naake aki mare ke naake aki kona ni karekeia natiia aki katukaki man kakabwaia aika akea tokiia aika ukeukeri ma, ibukin ngkai, a na teimatoa n aki kona ni karaoi. Ti aki ataia n tainako bwa e na kanga ke n ningai ae ana kaoti iai nakoia kakabwaia, ma te berita ibukin te rikirake ae akea tokina e na aki katikuia aomata aika kakaonimaki aika a karaoi ao a kawakin berita aika tabu."

Beretitenti Boyd K. Packer (1924–2015), te Beretitenti n Aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman, "Te Kakoaua," *Riaona,* Meei 2014, 95.

BOTONIANGO IBUKIN TE MIUTUO 2016

"Ngaia ae kam,

WAAKI NAKO

MAN TEIMATOA INANON KRISTO,

ma te kaantaninga ae tamaroa man kororaoi, ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane. Ma ngaia ae kam na waaki nako, ni kaawakin ana taeka Kristo, ao n teimatoa ni karokoa te toki, ao taraia, e kangai ana taeka te Tama: E na reke iroumi te maiu ae akea tokina" (2 Nibwaai 31:20).

KAKABWAIA AKE A RIKI MAN TE TEIMATOA NI WAAKI NAKO

Iroun te Beretitentii ni Kabuta ibukiia Kairake n Ataeinimwaane.

Ni maiu bwa kaain te Ekaretia ae kakaonimaki e uoti kakabwaia aika kamiimi. Ma tiaki nanona bwa te maiu e na aki bebete imarenantai. Taian kariiri, raao aika aki koaua, kakaewenako n te utu, ko na wareki. Bwaai aika a mwati a na kataia ni kararoako man kawain berita aika tabu.

Anne bukina te Botoniango n te Miutuo n te ririki aei, "waaki nako man teimatoa iroun Kristo" (2 Nibwaai 31:20), iai inanona te rongorongo ae mwaakaroiroi. Ngkana ko waaki nako man teimatoa inanon Kristo, n tei ni matoa iaon am berita aika tabu, te Atua e kona ni karaoi bwaai aika kamiimi ibukim ao nakoim. Ao E kona ni buokiko n namakina te kaantaninga, te raunnano, ao te rau n te tai ae ti te arona.

Stephen W. Owen, Beretitenti (i nuuka); Douglas D. Holmes, te moan kauntira (maing); M. Joseph Brough, te kauoman ni kauntira (atai)

Bon te bwai ae rang ataia te Burabeti ae Iotebwa Timiti. Ai bon tibwa 14 ana ririki ngke e rinanon te Moan Mii ni Burabeti. Ngke e katorobubua n tataro n te Buakonikai ae Tabu, e ruonaki n te mwaaka ae kamiimi ae aki noonoraki mai maina are e kataia ni kakamaakua ao n urua arona. Man kakorakoraan mwaakana ni wetea te Atua e bon kamaiuaki ao e reke kawarana mairoun te Tama ao te Nati.

Imwiina, ngke e tibwa ana namakin aei Iotebwa, e bwainingareaki irouia raoraona ao taan kairiiri n te aba (taraa Joseph Smith—History 1:15–17, 21–26). E aki toki te bwainikirinaki anne ao n tokina e anaa maiuna 24 te ririki imwiina.

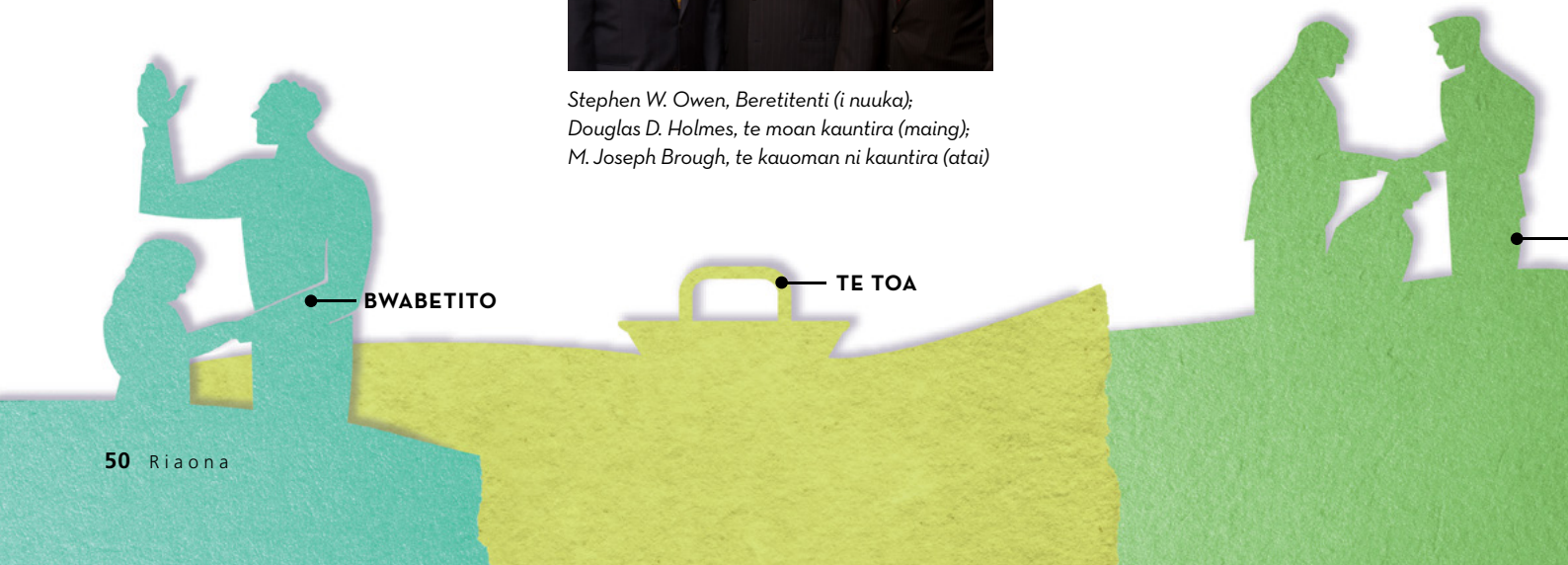

Ma Iotebwa Timiti e waaki nako ma te kaantaninga, ao e kukurei ni mwakuri ibukin te Uea. Ngkai e teimatoa ni waaki nako inanon Kristo ao ni kamwakura ana onimaki ni karaoan ae eti, te Atua e kakabwaia ao e boutokaia. Ao E na karaoa naba aio ibukim.

Ngaia are waaki nako. Motinnanoia n maiuakina te euangkerio. Kateimatoa am taratara iaon te Tia Kamaiu. Karekea "te kaantaninga ae tamaroa man kororaoi, ao tangiran te Atua ma aomata ni kabane." "[Kakukurei] ngkami n ana taeka Kristo." Mwakuri iaan ana kaetieti te nakoanibonga. Ukoukoria bwa tera are e tangiria te Atua bwa ko na riki iai.

Ngkai ko waaki nako, ni kawakinan ao ni karaoan berita aika tabu ni kawain te maiu are akea tokina, ti kakoaua nakoim bwa ko na kunea te kukurei. ■

WAAKI NAKO

Iroun te Beretitenti ni Kabuta ibukia Kairake n Ataeinaine

Ko a tia n iangoia bwa ko na nakea ao iaa ae ko tangiria n toki iai? Te botoniango n te Miutuo ibukin 2016 bon 2 Nibwaai 31:20, ao te kibu ae teuana aei e anganiko itiua reirei ibukin kawaim n te maiu aei. Inanona ao ko na kunea tamaroan kairakira *te kaetieti, te mwakuri, te anua, te kamatebwai,* ao *te kaniwanga aika a taekinaki iroun te Atua, n raonaki ma te kaniwanga are E beritan* nakoira ibukin ara kekeiaki. Ti na tarai taeka aika kakawaki n te kibu aei.

Ni **waaki nako** e nanonaki bwa ko a tia ni kantaningaki bwa ko na karaoa te kekeiaki ae koaua ni kaitarai waaki ni kakaitara. Ti riai ni karikirakea te korakora ni maiuakina te euangkerio ibukina bwa ti katobibiaki ma kakaitara nakon ana tua te Atua n te aonaaba aei.

Ko **teimatoa ni matoatoa** iroun Kristo? Ko matoatoa n am onimaki nako Ina?

Ngkana ko "maeka i Nanona" (taraa Ioane 15:4) ao n irii Ana reirei, ngkanne ko bon matoatoa ni koaua ao a na roko raoi nakoim kakabwaia.

Bonnie L. Oscarson, Beretitenti (i nuka); Carol F. McConkie, te moan ni kauntira (maing); Neill F. Marriot, kauoman ni kauntira (atai)

Am **kantaninga** ao **am tangira ibukin te Atua ao aomata ni kabane** e rikirake ngkana ko ota ao n namakina ana tangira te Atua i bon iroum. E rikirake te ota aei ngkana ko **teimatoa n amwarake n ana taeka Kristo,** are, ngkana ko kamwakuria ana taeka Kristo nakon maium ma te kakaitau ao ma te kantaninga ae korakora.

Ao n tokina, ko riai **n teimatoa!** E aki tara ni kakua ao ni kabotu anne? Ni koauana, te *teimatoa* e kona n nanonaki bwa ko na waaki nako ma te raoiroi n te bwai ae ko karaoia—n te aro bwa ko na teimatoa n am kekeiaki ni waaki nako. Ngkana ko teimatoa n tiku ni kawain te euangkerio, ko kekeiaki.

E uaana karaoana? Eng Tamara are i Karawa ae e tangiriira bwa ti na oki nako Ina, ni karekea te **maiu ae akea tokina** ma Ngaia ibukina bwa E ataia bwa ngkana ti karekea te maiu ae akea tokina ti na karekea te kukurei ao te kimwareirei ni koaua ae aki toki iaon ae ti kona n iangoia ngkai. Anne bukina ngkai e a tia ni kabwarabwara ao ni kamatata raoi n te ka 2 Nibwaai 31:20, te bwai ae ko riai ni karaoia n oki nako Ina. Ti kona ni karaoa aei ma Ana ibuobuoki. E na katauraoa te kawai n taainako ibukira ni karaoa te bwai ae E tangiria. ■

ATAI: TAMNEI MAN TE BUSATH PHOTOGRAPHY

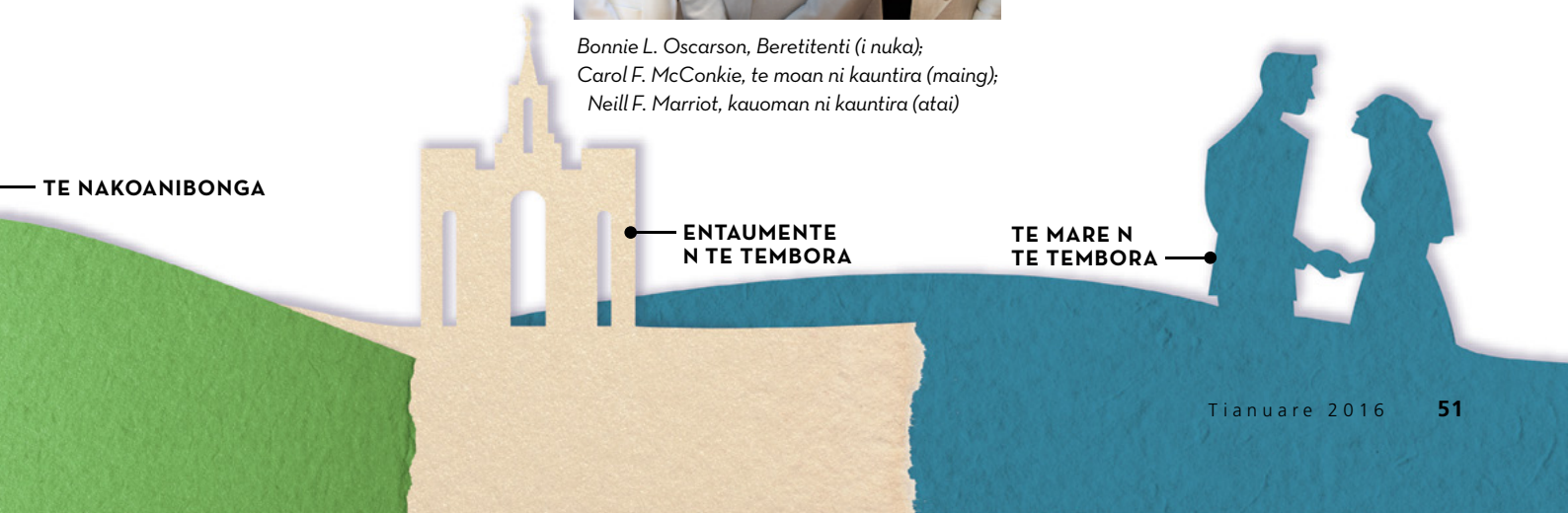

2 Nibwaai 31:20

Te Botoniango ibukin te iwawaki n te ririki aei e buokiira n noria bwa ti na kanga ni waakirake n tei ni matoa.

TEIMATOA NI KAROKOA TE TOKI

"Te kataaki n tangiran te Atua e karaoaki ibukira bwa ti na kona ni kamaiuaki rinanon kangaanga. E na taraira ngkana ti kona n teimatoa raoi. Ti tokanikai iaon te kataaki man kaotana bwa ti Uringa ao tuua ake E anganiira."

Beretitenti Henry B. Eyring, Moan Kauntira n Moan Beretitentii, "Ni Korakoran te Uea," *Riaona*, Meei 2004, 17.

KO RIAI N KAREKEA TE MAIU AE AKEA TOKINA

Rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, te Tama e berita nakoira te maiu ae akea tokina—ti na riki n ai Arona—ngkana ti karaoai bwaai aika raraoi. Aikai tabeua ake taekinanki n booki aika tabu iaon bwaai akanne:

- Ioane 3:15; 6:54
- Moronaai 7:47
- Doctrine ao Covenants 5:22; 101:38; 133:62
- Mote 6:59

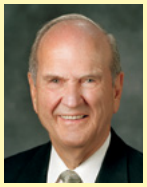

KAKUKUREI NGKAMI N ANA TAEKA TE KRISTO

"N amwarake e nano riki nakon katoonga. N amwarake e nanonaki nakon kakukureiko. Ti katongii booki aika tabu man kamatebwaiaana inanon kukurein te tamnei n kunei ao kakaonimaki n ongotaeka. Ngkana ti kakukureira n ana taeka Kristo, a . . . riki n kakawaki n mwakoron aroarora."

Beretitenti Russell M. Nelson, Beretitenti n Katengaun ma Uoman n Abotoro, "Maiu iroun Kakawakin te Tamnei," *Ensign*, Nov. 2000, 17.

20 Ngaia ae kam waaki nako man teimatoa inanon Kristo, ma te kaantaninga ae tamaroa ma ni kororaoi, ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane. Mangaia ae kam na waaki nako, ni kaawakin ana taeka Kristo, ao n teimatoa ni karokoa te toki, ao taraia, e kangai ana taeka te Tama: E na reke iroumi te maiu ae akea tokina.

ANA TANGIRA TE ATUA AO AOMATA N KABANE

"Ana tangira te Atua ao aomata n kabane" rabun tuua ake korakora ni kauoua (taraa Mataio 22:37–40). Te taeka teuana ibukin te akoi n te tangira e na riai *tangira ae kororaoi,* ke itiakin ana tangira Kristo (taraa Moronaai 7:47).

OTAMWAKAN TE KANTANINGA AE KORORAOI

"Ngkana e kitaniira te mamaara n arora n kan nanoangaaki ao kataakiira, 'otamwaakan te kantaninga' karekea te ota irouia n tatabemaniia. E nooraki aia onimaki, ao bwaai a reke ibukin aia onimaki! . . . N tabetai inanon korakoran te roo ae nano bon akea te oota n te aonaaba ao mai irouia tabeman—tii te oota mai karawa n te kantaninga ae e na kaira te kawai ao ni kakoaua."

Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) man te Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro, "Brightness of Hope," *Ensign*, Nobembwa 1994, 35.

WAAKI NAKO

Tera ae ko tangiria n karaoia ngkana ko waaki nako n kawain te maiu ae akea tokina? Wareka te bwai ae a karaoia aomata ni miin Riaai ibukin te aroka ni kamaiu (taraa 1 Nibwaai 8:30). Ko kona ni uring tabeua katooto man booki aika tabu?

TEIMATOA IROUN KRISTO

Teimatoa nanona teei ni matoatoa, n aki mwaing. Teimatoa iroun Kristo nanona te onimaki Irouna ao te ongotaeka nakon Ana tua, n raonaki ma karekean otenanti ao karaoana ao kawakinan berita aika a tabu.

Ana reta te Eteta: Te iteraniba aio e aki nanonaki bwa te kabwarabwara ae bwanin ibukin kibun te boki ae tabu ae rineaki, bon ti te tabo ae ko na moana iai oin am kamatebwai.

WAAKI NAKO

MA TE TEIMATOA IROUN KRISTO.
2 NIBWAAI 31:20

REIAKINA TAMARA I KARAWA: KAMATEBWAIAN KAKAWAKIN RAKAN RONGORONGO

Ko tataro nakon Taman are i Karawa, ma ko a tia ni kan ataia bwa aekakira taraana? ke e aera n te aonaaba E buokiko ni kakaea am kiing ae bua n te bong are teuana? ke tera aron kinaakim irouna? ke E kanga reitakina ma ngkoe?

Te kabwaia bwa, e aki oimwii reiakinan taekan te Atua. Ngkai aio am tai n waakina kamatebwaiakan booki aika tabu n kakawakin rakan rongorongo, are ko na reiakinna raoi bwa e aera Atuan aonaaba—ma birion mwaitia naati n tamnei—iango ibukim.

Ma e kona ni matoa moan waakin taekan rakan bwaai, ngaia karaoa te tiata aio bwa e na buokiko ni waakinako.

Ni katoa bong ko kona n anaa te titiraki iaon te tiata. Ngkana ko tou mwiin taian mwaneka ni kaekai titiraki, kataia n iangoa taekan rekerekem ma te Tama are i Karawa. Iangoa taekan Ana mwakuri inanon maium ao titirakiniko bwa tera ae ko kona ni karaoia bwa kona kaan riki Nakoina. ■

TE TAI AE KAKAAWAKI MA NGAIA

"Ni kakorakora ara reitaki ma te Atua, ti tangira tabeua ara tai ae kakaawaki ma Ngaia. Kamatebwaian n katoa bong am tataro ma warekan booki aika tabu, n taainako kataia kona tau ibukin te beeba ni kariaia nakon te tembora—aikai tabeua karakaan ara tai ni kaniira riki nakon Tamara are i Karawa. Ti na katawea te kakao are e koreaki n Taian Areru: 'Teei moa ao kam na ataai bwa te Atua Ngai' [Taian Areru 46:10]."

Beretitenti President Dieter F. Uchtdorf, Kauoman Kauntira n te Moan Beretitentii, "Man Bwaai Ake a Kakaawaki Riki," *Riaona*, Nobembwa 2010, 21.

REIREI N TAABATI

Atun te Reirei n te Namwakaina aei:

Taian Atua

Tera ae tangiria te Atua?

Mataio 7:9-11
1 Ioane 1:5
Ita 3:12

Taeka raa aika a kaineti nakoim? Iai taeka aika okioki? Tarai nanoia n te Rikitionari ke teKairi nakon Booki aika Tabu.

A kanga Te Tama i Karawa ao Iesu Kristo n titebo ma a kaokoro?

Ioane 3:16, 35

Ioane 17:20-23

Moomon 7:5

Katauraoa reirein te bootaki n utu n te tairiki iaon te bwai are ko reiakinnna.

N na kanga n kinaa te Tama are i Karawa?

Ioane 14:6 9
1 Ioane 4:7
Aramwa 30:44
Doctrine ao Covenants 132:22-24

Karaoa te kakaae LDS.org ibukin taeka aika kakawaki ake ko kunei inanon booki aika tabu. Nakon lds.org/media-library ni mataku n atun rongorongo n te witeo.

Iai birion aomata iaon te aonaaba! E na kangaa te Tama are i Karawa n rangi ni kinaai?

1 Tamuera 16:7

Taian Areru 82:66

Ruka 12:6-7

Doctrine ao Covenants 93:23

Tera te boto n iango inanon booki aika tabu? Kataia ni kauarerekea iaan nimaua te taeka.

Ti tuangaki bwa ti na taetae nakon te Tamara are i Karawa n te tataro. Ma e na kanga te Tama are i Karawa n taetae nakoiu?

Doctrine ao Covenants 1:38
Doctrine ao Covenants 8:2-3
Doctrine ao Covenants 9:8-9

Ko kanga n taetae nakon te Atua? Tera ko kona n bitia imwiin te bwai are ko a tia n reiakinna?

Iai riki am titiraki ibukin te Tama are i Karawa, Iesu Kristo, ke te Tamnei ae Raoiroi? Koreia ao kamanenai ibukin kamatebwaian booki aika tabu imwin a banen titiraki iaon te tiata. Ao tai mwaninga ae ko kona n kamanenai n taainako bwaai n reirei n aron te Kairi nakon Booki aika tabu, *Koaua nakon te Onimaki*, ao *Taekina au Euangkerio* n reiakina riki taekan te bwai are ko kamatebwaia!

Moronaai, Tinau, ao te Reirei ibukin Maiu

Te reirei man Ana Boki Moomon e buokai n ataia ae iaki tiku n tingai n tamnei.

Iroun Louisa Hoe

Amwaiti bwaai aika bitaki ibukiu ngke e a koro au ririki ni maiu 17. I karikirakeaki nakon te reirei ae boou ao ni waaki nako nakon au kateniua n ririki n te tieminari. Tiaki ti anne, ma iai naba au tia reirei n te tieminari ae boou: bon tinau.

I taekinna ae ti ngai ana ataei n te kiraati? Ngkai te reirei are n na nako ni kaea bon teuana te aoa kaeakina n te turein man te tabo are I maeka iai, e iangoia tinau bwa e na reireinai te tieminari n te karangaina ni mweengara bwa iaonga n roko n te reirei iaon te tai. I rangin n tekeraoi ni karekea bwa e na reireinai ni katoabong, ma teutana te nako-nnano. N na kakauongo raoi nakoina, are e riki bwa au kangaanga n, 5:30 n te moaningabong.

Ngke ti kamatebwaia Ana Boki Moomon, ti roko iroun Moronaai, te burabeti ae I rangi ni kamoamoaa. E ngae n anne, I a tia n titiraki n tainako: Bukin tera ngkai Moronaai bon ti ngaia? Bukin tera te Tama are i Karawa e aki kanakoa temanna bwa e na raonna? Bukin tera e aki tangitang ngke te Uea e katikua n tingaia ni katia ana Boki Moomon?

TE MWEENGA: TE TABO N REIREI TE EUANGKERO

"Ara tabo ae ti na kaonaki raoi iai ma te oota ao te koaua bon inanon mweengara. . . . Utu bon te kawai are e a tia te Uea ni katauraoia iaon te aba ni buokiira n reiakinna ao ni maiuakina te euangkerio. Ti roko nakon ara utu ma te tabe ae tabu ni buokia ni kakorakoraira n tatabemanira n te maiu n tamnei.

"Utu aika korakora aika akea tokiia ao mweenga aika iai inanoia te Tamnei aki ti maninanti n riki. Anai mwakuri aika korakora, a taua te tai, ao a tauia kaain te utu ni karaoan ana mwakuri teuanne ke neienne. Mweenga nako a kaokoro, ma mweenga ni kabane ngkana temanna ae ukoukora te koaua e kona ni karika te bitaki."

Cheryl A. Esplin, te moan ni kauntira n te beretitentii n te Buraimari, "Kaonakin Mweengara ma te Oota ao te Koaua," *Riaona*, Meei 2015, 8.

KAMATATA MAN *MORONAAI TAUNI BWATUA*, IROUN GARY ERNEST SMITH

E kabwarabwara tinau bwa ibukin kororaoina ao ana onimaki iroun te Tama are i Karawa, e ataia Moronaai bwa e aki tiku n tingaia. Iai irarikina te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo ae a na buokia ni katia Ana Boki Moomon. I kunea imwiina bwa e aki kainnanoa temanna Moronaai bwa e na mena ikekei ibukina bwa e ataia ae iai temanna te tamnei ae mena ikekei, ae tarataraia. E ataia ae te Tama are i Karawa e na aki kona ni kitana rarikina.

Iai mwiin anne ae korakora irou. I ataia ngkai bwa n tainako ngkana I iangoia ae ti ngai, I aki tiku n tii ngai ma iai raoraounakiu ae te Tamnei ae Raoiroi, ae buokai ni kaaniai ma Tamau are i Karawa ao Iesu Kristo. I ataia bwa ngkana I teimatoa n iai au onimaki iroun te Uea ao n onimakinna, N na bon aki kona n tiku n tingai.

Te reirei ae onoti aei ka korakora au onimaki ao au koaua iroun te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo. E ngae ngke I raraoma ni karaoan te tieminari ni mweengau, I kakaitau ngkai ibukina bwa e a tia n anganai te atatai ni kamatebwai ae onoti ma bon tinau. ■

E maeka te tia korokaraki i Singapore.

KAIRAKE

IANGO IBUKIN REIAKINAN AO MAIUAKINAN TE EUANGKERIO N TE MWEENGA

Taui mwiin ana wirikiriki te tamnei. Korean am koaua n kona ni buokiko n ata te tamnei, n ikotaki imwiin am tataro, wareki booki aika tabu, ke irii bootakin te utu n te tairiki.

Tibwaua te bwai ae ko reiakinna man te tieminari, te ekaretia, am kamatebwai iaon booki aika tabu, ke iango man maium ni katoabong. Tibwauaan atatai mai nanom ni kakorakoraia tabeman.

Katauraoi ibukin te bootaki n utu n te tairiki. Ibukin te katoto, ko kona n tuangiia am karo ibukin tabem, ke am utu a kona ni kariaiia ni wareka te taetae man te maungatabu ni kabuta ke mwakoron kiibu man booki aika tabu ao ni bane ni maroroakinna n ami bootaki n utu n te tairiki are imwiina.

Reirei man maium ni katoa bong. N ningai taai aika ko riai ni kamwaakura iai am onimaki? Tera tibwangam ni kawakin am berita aika tabu? A kanga bwaai aika katobibiko ni kakoaua Kristo?

TERA AE A REIREI IAI BOOKI AIKA TABU N REIAKINAN TE EUANGKERIO?

"Raira nanom nakon te ataibwai." —Taeka n Rabakau 2:2

"Tamnein te koaua . . . e na kairiko nakon koaua ni kabane." —Ioane 16:13

"Reireiniko n am tai n ataei bwa ko na kawakin ana tua te Atua" —Aramwa 37:35

"Ukoukora te rabakau, n te kamwatebwai ao n te onimaki naba." —Doctrine ao Covenants 88:118

ARA TABO

KAREKEAN MWAEU N TE KAIRAKE N ATAEINAINE

Irang ni kukurei n karekean mwaeu ni Kinakiu bwa te Kairake n Ataeinaine. I kamoamoa n taekinna bwa I kawakina tamaroau ao itiakiu ni katokaa mwaeu ma te kamoamoa. Ai antai ae kona ni kunea te aine ae riai? Bwa e bati riki boona nakoni moomi (Taeka n Rabakau 31:10).

Te Botaki n Ataeinaine e kakukurei. E buoka rikirakeiaataeinaine ao ni katauraoia ibukin te mare n te tembora ae tabu. I kakaitau nakon Tamau are i Karawa ibukin te botaki aio. Man ni karekean mwaeu, I a tia n katiaa teuana te kouru ae I kateia ibukin maiu, ao I ataia bwa I kona n reitinako riki n karaoa ae tamaroa n ana mwakuri te Uea.

Katherine Moreno, Venezuela

A KONA ARA TARENA NI KATAMAROA TE AONAABA

Man ana ibuobuoki tinau ao tariu ae ikawai, I beniia te baena aio ibukin aia takakaro ni kaboo kaain te Botakin n Aine ae karaoaki n ara titeiki. Tinau e uotairake nakon te beretitenti n te Bootaki n Aine, are e tuangai bwa n na karaoa aia baena ibukiia. I kariaia aia bubuti ao I moanna au koro tamnei. Rinanon te reitaki n korakoraia au utu ao ngai, ti karioa te mwakuri ae tamaroa are e tei ibukin te botoniango, "Karekea te Karineaki ae kinaaki inanon te Nakoa n Tina ao te Kimwareirei n Rikim n Aine."

I ataia bwa ngkana ti kamanenai ara tarena ni buokiia aomata tabeman, ti aki tii anganiia te kukurei ma ti karikirakea naba oin ara konabwai. Te Uea e kakabwaiaia naake a kamanenai bwaintangira Mairouna ni kateaAbanueana. Ai aron reirei iaon kaikonakan tarena, ngkana ti aki tibwauai ara bwaintangira ma tabeman, ti na kabuai bwaintangira akanne (taraa Mataio 25:24–29). Ma ngkana ti kamanenai ara tarena n ae raoiroi, ti kona n karaoa te aonaaba bwa te tabo ae tamaroa.

Vanessa Pamittan, Philippines

TERA AE KO KONA N REIAKINNA MAN TE BEKU NAKON TE ATUA

Kakaonimaki n roroko n katabetabe *Kakoroa Au Beku nakon te Atua* e kainanoa nanom ni kabane, aanga, korakoram, ao iaon bwaai n kabane, onimaki. Te Beku nakon te Atua e kairaki n koaua.

Ngkai te kairake n ataeinimwaane, ko kona n reiakin bwaai aika kamimi are ko kona ni karaoi rinanon maium man katiaan kouru n Beku nakon te Atua: tamnei, rabwata ae mamate, marurungira, ao a mwaiti riki.

I kona n taekinna bwa e uaana te mwakuri ni kabanea am tai ni kakoroi nanon kouru aikai. I a tia n reiakinna n riki bwa te mwaane ae tamaroa, I karikirakea au koaua n ana euangkerio Iesu Kristo, ao I tia ni katauraoiai raoi ni karekea te nakoanibonga ae te merekitereka. E karaunano ataakina bwa I kona n riki bwa te banna n katooto nakoia kanoau nakon taai aika ana roko ibukina bwa I a tia ni kakoroa nanon te kouru ae kakukurei, ao ni kakawaki aei.

Jonathan Argüello, Venezuela

TE MWAKURI E TAMAROA RIKI NAKON ARE E KANTANINGAAKI

Ngke I ataeinimwaane, I a kaman kakaantaninga te bong are N na karaoa au mwakuri ni mitinare ae bwanin taina. Ngke I a roko n te tabo ni mitinare, I kunea te mwakuri n mitinare bwa tiaki aron are I kantaningaia—e bon tamaroa riki. E matoa n aron are I iangoia, ma te karaunano are roko man karaoan bwa tera tuangakiu iroun te Uea e bon aki kona ni kabwarabwaraaki.

I tuai n karekea te taneiai mai mwaina ni kukurei ni buoka temanna n rokona n taromauri. I tuai mai mwaina ni karekea namakinan kukurei n ongo temanna n taekinna, "E koaua, kaaraki rin" bwa a aonga n ongorakina te euangkerio. I tuai mai mwaina ni kinaa te koaua n te mwaaka are roko ngke ti kamatoa te rairannano. I tuai mai mwaina n tataro ma te nano ae koaua. I tuai mai mwaina ni karekea te aoa ni kamatebwaia booki aika tabu ni waekoia n taonnako. I tuai mai mwaina n karekei ranimatau man namakinan au aki koroaoi. I tuai mai mwaina ni karekea te taneiai n aki nakoraoin te taeka, "Unimwaane, taiaoka tai manga oki n roko n au auti." I tuai ma mwaina ni karekea te tibu n tabon waeu ai aron buburan bubuanibwaiu. I tuai ma mwaina I namakina te kaawakinaki. I tuai ma mwaina ni karekea te namakin ae bati n katabeau n au mwkauri ibukina bwa I uouota aran "Iesu Kristo" iaon babaau.

I tuai ma mwaina ni karekea kaaniau riki nakon Tamau are i Karawa n aron are ngke I mwakuri bwa te mitinare ae bwanin ana tai.

Nahuel Cabranes, Peru

IETA N TE MAING AO ATAI: KAMATATA N TE KOROTAIMNEI IROUN DAVID MALAN

Iroun Unimwaane Neil L. Andersen
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

KO NA KANGA NI WAAKI NAKO

Waaki nako e kabwarabwaraa riki ae bati nakon ae ti mwananga nako. *Waaki* e kabwarabwaraa te bwai ae totokoa rikirakem, ao ko riai ni kakorakorako nako iai. Ni mwananga nako n te maiu aei, ko riai ni **kataia ni kararoai taian kariiri, kataia kararoai baika a tutuuki, kataia kaaka te nanououa ao te maaku iaan waem,** ao **butimwaai anua aika tabu** n te onimaki, kantaninga, ao te tangira.

Ko na kanga ni waaki nako? E kaeka Nibwaai, "Kam waaki nako man teimatoa iroun Kristo, ma te kantaninga ae tamaroa ma ni kororaoi, ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane" (2 Nibwaai 31:20).

Waaki nako ma te teimatoa inanon Kristo nanona **ni karekea onimakinana.** Nanona **ni karaoia bwa boton am iango ao am mwakuri.** Ngkana Ngaia ae ko iriiria, te waaki nakon bon te mwananga ae kakawaki.

Te waaki nako nanona **kararoaakin** taian "kariiri ao tabeaianga" n te aonaaba ao **kawakinan tuua** ma te koaua. "Ngkana kam tangirai, ao kam na tou mwin au tua" (Ioane 14:15).

E reitia Nibwaai bwa ma ara teimatoa inanon Kristo e na kaoti te kantaninga ae tamaroa ma ni kororaoi ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane. Iai te onimaki iroura. Ti na kunea te rau inanon taai ni kangaanga. Arora n riki bwa ana reirei e kariaia bwa ti na kona n noora oin te kantaninga ibukin menara iaon te aba. Oin kantaninga akanne a boboto iaon **buokakiia ara utu, naake ti tangiriia, ao naake irarikira.** A kairaki inanona **katean uean te Atua,** ao ngkana ti karaoia, ti na riki n aron are iti na riki iai.

E tuangiira Nibwaai bwa ti riai ni waaki nako, **ni kakukureira n ana taeka Kristo.** E tuangiira ma ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi, ti kona n taetae ma (te atatai) aia taetae anera (taraa 2 Nibwaai 32:2–5). I ataa te bwanaa aei. Bon te bwanaa ae ti riai n teimatoa n tauraoi n ongo.

Ngkai ko waaki nako ma te raoiroi, e na kairiiriko Iesu Kristo (D&C 78:18) ao kona ataia ma te kakoaua ae korakora n Rikina ae koaua ao Ana tangira ibukim. Ngkai ko waaki nako inanon te onimaki, te Tamnei ae Raoiroi e na tuangko ao ni kaoti nakoim bwaai ake ko riai ni karaoi (taraa 2 Nibwaaii 32:5). ■

Man te marooro are e kanakoaki n te reirei ae rietaata Brigham Young–i Hawaii n Ritembwa 14, 2013.

RONGORONGO MAIROUN *TAU NI KAMAATOAA*, IROUN LIZ LEMON SWINDLE

KO KANGAARA NI KAMWAKURA AIO?

Mamaten nanou n te koroboki ae tabu bon Mareko 4:39 ibukin taeka aika teniua aikai e taetae te Tia Kamaiu: "Raoi, bwaaka." Ngke a bua ana reirei n angi buakan te maiu, I kunea buau inanon te rawawata n akea te kantaninga ni birinako. Anne e kona n riki nakon temanna. Ma I reiakinna bwa te Tia Kamaiu e kona n taobarai angibuaka aika koaua n atongan taeka akana bebete akanne. Ngkana E kona n taobara te angibuaka ae koaua, ngkanne I kukurei n ataia bwa ngkan I katuka au onimaki Irouna, E kona n taobarai angibuakan te maiu.

Anneka W., 18, Utah, USA

NAKON RAOI TE IANGO

Raoraou e a tiotionako man te Ekaretia ibukina bwa tabeman a bwainingareia.

Tera ae I riai ni karaoia?

Bwaai aika riai ni karaoaki aika tamaroa n te bwai ae riki bon: (1) te akoi, tangira, ao ni butimwaea raoraom ao (2) e na aki mamaara am koaua.

Ngkana ko karaoi bwaai aikai, te kaantaninga bwa raoraom e na namakina am tangira ma am butimwaai ao ni kan mena irarikim. Ao riki bwa, te kaantaninga e na taraia bwa te bwaningare ao te kakaniko bon bwaai aika buakaka ao temanna are e kororaoi n ana mwamwannano ma ana iraorao e na aki urua ana onimaki temanna.

Am katooto e kona n riki bwa teuana mai buakon bwaai aika tamaroa are e kona n reke iroun raoraom. Riiki n ai aroia aomata akanne man miin Riaai ake a katoonga te kai ni kamaiu ao a kaenaenaaki irouia naake n te kateitei are e rangi ni bubura man korakora ma "a aki kan mutiakin aia taeka" (1 Nibwaai 8:33). Ngkana e nooriko raoraom n tabekarake am koaua ao n tei ni katarai aia kakaniko tabeman ma kakawakin temanna, karinerine, ao te anua ni kamanga ae tamaroa, teuanne e na nooria bwa e kona naba ni karaoa naba anne. Ngkana e teimatoa n iai wakaan te kakoaua inanona, te katooto are ko karaoia ao te kakoaua are ko anga tao bon tabeua bwaai ake e buokia n namakina te Tamnei ao n uringa bwa e a tia n ataia mai imwaaina. ■

Tera ana taratara te Ekaretia iaon te kemboro?

Te Ekaretia e kaitara te kemboro n aekaia nako, n raonaki ma te raoterii (taraa *Aeniboki 2: Aron Kairan te Ekaretia* [2007], 21.1.19). Oin bukin reireinakira ti naki kabanei ara tai ma ara mwane iaon bwaai aika akea manenaia: "Te kemboro e bon kairua. . . . E kareke ao e kona ni kairiiko ni kabuaakin am taai, uruana te maiu, ao e uruana te utu. E kewe ae ko na kakoaua bwa ko kona ni karekea te bwai teuana man te akea" (*Ibukin Kakorakorakiia Kairake* [te boki ae uarereke, 2011], 41). ■

KARIKA TE ATUA BWA
Am Tia Korotamnei

Maium e kona n tamaroa riki nakon are ko bon kantaningaia

Iroun David Dickson
Ana Maekatin te Ekaretia

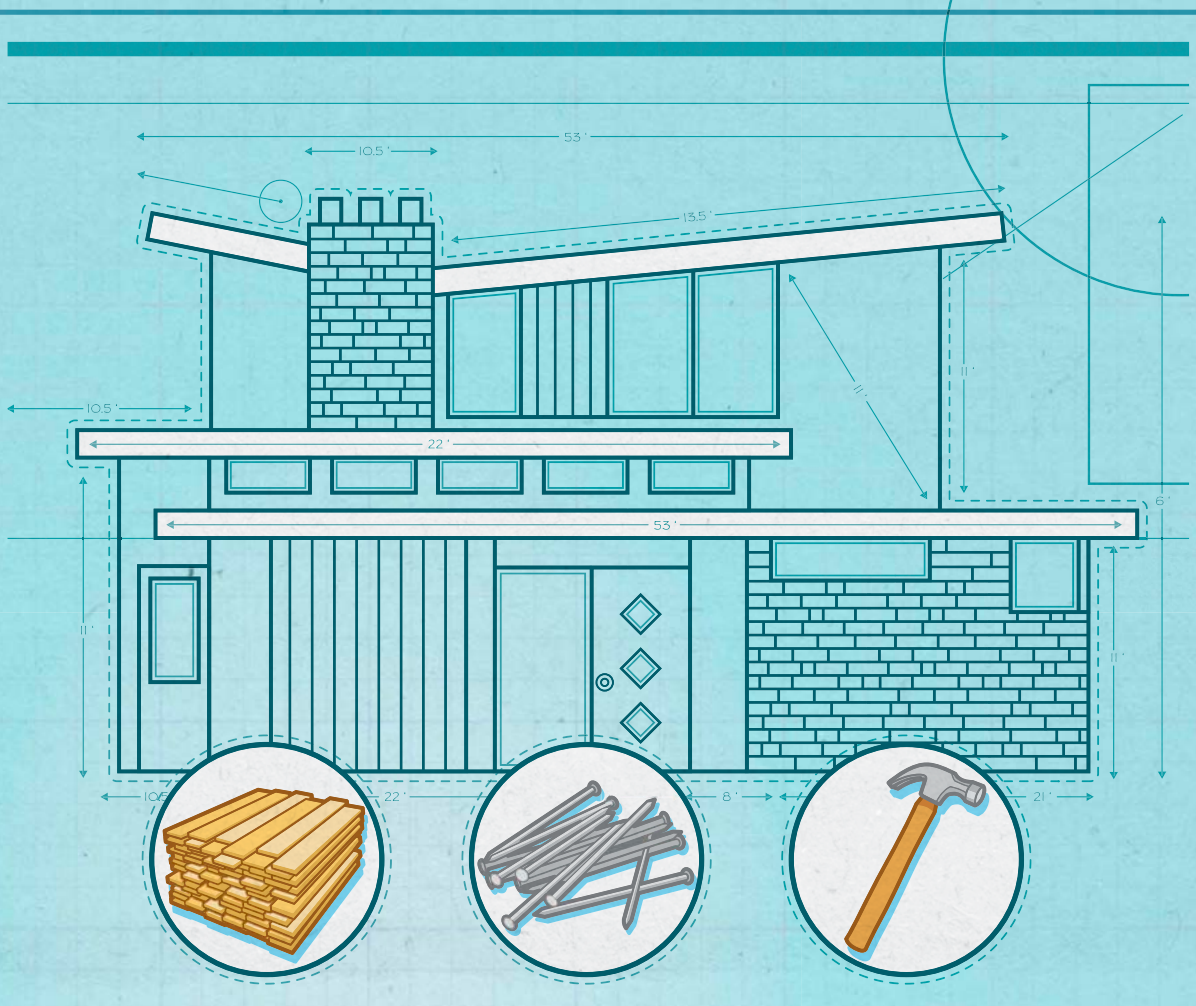

KAMATATAN TE TAMNEI IROUN BRYAN BEACH

Ko kona ni karekea rinanon mwaitin maium ni karekean am atatai n taneiai n aroaro aika boou. Tao bon nanona ni kukurei n aki tabeakin kaetieti ake a koreaki n aron bairean bwain nanon te auti ake a roko inanon mwakorokoro ke n reireiniko katangan te bwai ni katangitang n taotaon kiigin bwai ni katangitang bwa tera tangina ae tamaroa, am atatai n reiakinna rinanon kakatai ao buren waaki aika akea tiaia.

Te kawai anne iai kangaangana teuana, e taneiai n aki rang n bebete kawaina anne.

Iangoa te bwai teuana ae e kangaanga. Tera ngke bon ngkoe ae ko kaira katean am auti ao a reke bwaina ni kabane ni katukaki i matam. Ko kona ni katamnei bwarikon bwaai akanne? Raubaba, neera, bwaibu, uaea, bwain mwakuri, ao bwaai ni kabane ake ko kainnanoi ni katean am auti ae tamaroa ibukim ma am utu.

Ko teimatoa n tangiria ni karaaoia ngkai ko waakina am mwakuri? Ke ko na kainnanoa temanna ni buokiko are iai ana atatai n aron kabonganaan bwaai ni mwakuri akanne?

Kawaira rinanon te maiu bon tii te arona. Ti kainnanoa te buoka ni kakorakorai maiura. Ao akea te tia kateitei ae tamaroa ae ti na rairaki nakoina bwa ti te Atua.

Aron kabwarabwarana n *Ibukin Kakorakoraia Kairake:* "Te Uea e na bon karaoa angiin riki man maium nakon are ko na karaoia boni ngkoe. E na kabwaabwaka am tai, karabaaba am noraaba, ao ni kakorakorako. E na anganiko te buoka are ko kainnanoia ni kaitaraa kataakim ao kakaewenakoam. Ko kona ni karekea am koaua ae matoatoa ao ni kunea te kukurei ae koaua n aron kinaakin te Tama are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo, ao namakinan Aia tangira ibukim" ([2011], 43).

Ngkana ti ongeaba nakon ana tua te Atua ao n Karinna n ara babaire, ti riki bwa antai ngaira are ti tangiria n riki iai—tiaki are ti iangoia bwa ti kan riki iai.

Aikai tabeman aomata ake, ma ana ibuobuoki te Atua, a kunei kawai aika tamaroa nakon are a tia n rinei i bon ibukiia.

Katoka te Kakiriwe

N te rongorongo n te witeo mormonchannel.org, te mwaane ae arana Bubba e tibwa rongorongon maiuna are e rinanon te kangaanga.[1] E ikawairake n te mweenga ae kikiriwee, Ana karo e tiringaki ngke ai tibwa teniua ana ririki Bubba.

Bubba e ikawairake n rinea te maiu are bon titebo ma are e a tia n nonoria. E kaaina te kaeng ao ni moana te unuun ma te koraki ake a kaaitara. N te kuura ae rietata e iangoia ae e na bon rin n te karabuti n ae waekoa. Ao e aki tabe.

Tabeakinna te Atua N te tuuta ni kawai ae kakamaaku inanon maiuna aei, Bubba e kaitibo ma te utu Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ake a kaota nakoina te tangira ae akoi ao n tamaroa. E bon tuai n mamaeka ma aomata mai mwaina n aron aei—aomata ake a kaota te nanoanga ao te tangira. E moana kabatiaan ana tai n titiku ma ngaiia n aron riaina. Ngke e titirakiniia utu akekei bwa a aera ngkai a kakaraoa kawaia n aron anne, a taku bwa ibukin aia onimaki iroun Iesu Kristo.

E tangiria ni kan ukoukoria bwa tera ae a ataia. E moana ana tataro ao ni kamatebwai booki aika tabu. Ao e waekoa n namakina te bwai teuana ae e bon tuai n namakinna mai imwaaina. "Koauana iai te Atua, ao E tangirai!" E taku Bubba. Man ana ibuobuoki te Atua, Bubba e a manga moanna ni kanakoraoa maiuna ni karika Iesu Kristo bwa aana, ni kitana maiuna are ngkoa.

"E bitaki.aroarou Antai Ngai n aron te aomata e kona ni kaokoro nakon are bon ngai ngkoa. Ngkai iai bukina. Iai tokin kawaiu," e taku. "Iai te tabo ae N na nako iai."

Bong aikai Bubba e noori taai aika a na roko ma te kakabwaia, onimaki, ao te kantaninga. "I ataia bwa bon ti rinanon Iesu Kristo, au onimaki Irouna, e na bon buokai n karokoai n te tabo are I tangiria n roko iai," e taku.[2]

Bitakin Kawai

Beretitenti Hugh B. Brown (1883–1975), kaain te Kooram n Abotoro ake Tengau ma Uoman ao Moan

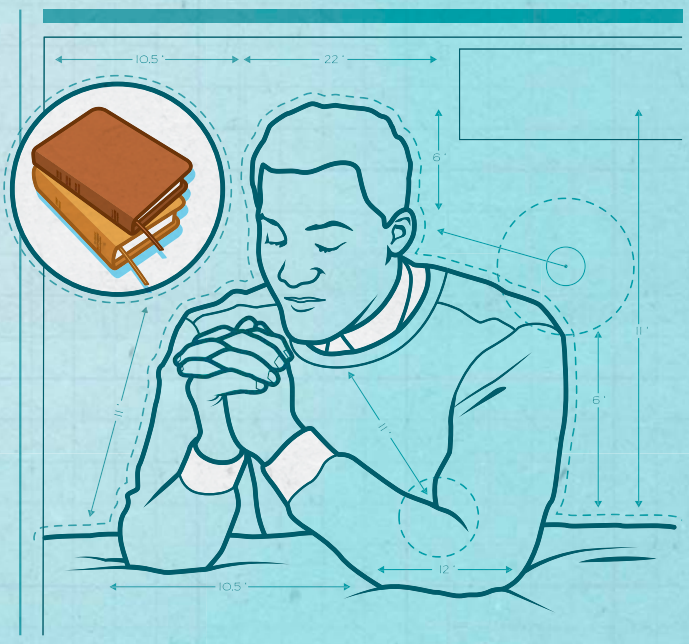

Ngkana ti ongeaba nakon ana tua te Atua ao ni kairekerekea n ara babaire, ti na riki n aron are ti kan riki iai—tiaki are ti ingoia ni kan riki iai.

Beretitentii, a tibwauaa te taneiai ngkai te Atua e karaoa riki ae bati ni katamaroan maiuna nakon are e na bon karaoia bon ngaia.

Hugh e a tia ni mwakuri n te miritari i Canada ao ngaia naba kaain te karikirakeaki nakon te tienera. E a kaman mwakuri, kakataninga, ao n tataro ibukin te karikirakeaki ibukin 10 te ririki.

Ngke e a mwaawa te nakoa, e ngae n anne, e aki rineaki ibukina ngkai ngaia kaain te Ekaretia. Anne bukina ae e teretere, ao a bon tuangnga.

E rang un Hugh. E taku: "I toka n te turein ao n okirikaaki . . . ma nanou ae uruaki, ma unin nanou n tamneiu. . . . Ngke I okira au umwanrianna, . . . I karenakoa bwarau iaon te kainiwene. I konii timoini baeu, ao I ioioi nako karawa. I taku, 'Ko kanga ni karaoa aei nakoiu, te Atua? I a tia ni karaoi bwaai ni kabane ake I tau ni karaoi. Bon akea te bwai ae I kona ni karaoia—are N na riai ni karaoia—are I tuai ni karaoia. Ko kanga ni karaoa aei nakoiu?' I bon rang un ao n nanobuaka."[3]

Ngkanne Hugh e uringa ana taneiai man ririki ake rimoa. E na kaman kaboa te tabo ae e na unika aona are ngkai a rikirake mangaongaon aroka iaona. N aki kaboraoaki, te buakoako anne ana bon aki uaa. Ni kabane a na tangiria n ikawairake n abwabwaki.

Ngaia Hugh e kaboraoi ni koroi n aki karauii. Imwina, e nora timtim aika a uarereke n tabon maangana nako ake e koroi. Tarakiia kanga ai aron rannjimata. "Ngai te tia ununiki ikai," e tuanga te aroka are e buakoako. Hugh e ataia bwa tera ae e tangiria n aron rikin te aroka are buakoako arei, ao tiaki te aroka ni katantan.

Bwa te taneiai anne e roko n ana iango n aron iangoan unna ngke e aki rineaki ibukin te karikirakeaki. "I ongo te bwanaa, ao I kinaa tangin te bwanaa aei. Bon oin bwanaau, ao te bwanaa e taku, 'Ngai te tia ununiki ikai. I ataia bwa tera ae I tangiria bwa ko na karaoia.' Te un n nano e nako man tamneiu, ao I bwaka iaon bubuaniwaeu irarikin te kainiwene ni bubuti te kabwarabure ibukin te aki kakaitau. . . .

". . . Ao ngkai, e kaania 50 te ririki imwiina, I tararake nakon te [Atua] ao n taku, 'Ko rabwa ngkoe, te Tia Ununiki, ibukin koreakiu, ibukin tangirau ae tau ni kamarakau.'"[4]

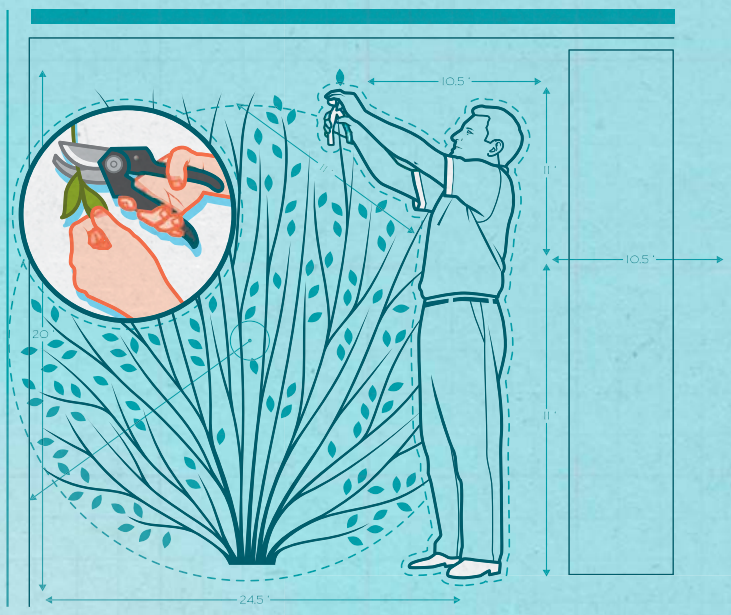

Ngai te tia ununiki ikai. I ata te bwai ae I tangiria bwa ko na karaoia."

Hugh e aki riki bwa te tienera. Te Uea iai tabeua riki ana babaire ibukin Beretitenti Brown. N raonaki iroun te Uea bwa ana tia korotamnei, maiun Beretitenti Brown e riki bwa te tia kateitei ae rangi ni mwaatai.

Waakinna mai Moana

N aranaki bwa "ataein moone" iroun ana burabeti te Atua e taraa n ae maium e kaineta te kawai ae raoiroi. Ma anne te bwai ae riki nakon Teeterom, te rooia n ana Boki Moomon. (Taraa Aramwa 11:23.)

Aramwa ao Amureki a kabwarabwara n te aba ike e kataia Teetorom ni kareke mwane n aron te rooia ni burebureia aomata ni kaitara Aramwa ao Amureki. Teetorom e kataia ni kamwanea Aramwa ao Amureki ma ana titiraki, ma a kaekaa ao a takuia. E kaotaki ana iango Teeterom nakoia iroun te Tamnei. (Taraa Aramwa 11–12.)

N aron te maroro e reitinako, Teeterom e kubanako n aki kakarongoa. E moanna n atai ana kairua ao n namakina rawawatan bukinana n ana bure ao ni baike e a tia ni karaoi ni kairiianako aomata. E kataia ni kanakoraoi tabeua ana kamangaongao are e a tia ni karaoi, e taku, "Nooria, I bure, ao mwaane aikai a itiaki imatan te Atua" (Aramwa 14:7).

Ma e aki mwakuri. Aomata a kakionakoa Teeterom man aia kaawa Ana bure ao barannanona ni bwaai ake e a tia ni karaoi—n reitia ma maakuna ni kairuan ana kabwarabwara ni kaiitaraia Aramwa ao Amureki are e na karika mateia—e karikaTeeterom ni bwaka n aoraki ma te kabuebue, "e taonaki ma te kabuebue ae rang korakora" (Aramwa 15:3).

Te babaire are e baireia ibukin maiuna e a matebuaka ma aan maiuna. Ma anne tiaki tokin rongorongon Teetorom.

Ngke e ataia bwa ngaia a maiu Aramwa ao Amureki, e ninikoria Teetorom ao e kamarurunga ao n tuangiia bwa a na kawaria. Ngke a roko, Teeterom e butiia kamarurungana. Inanon ana onimaki e bon kamarurungaki Teeterom. E bwabetitoaki imwina ao n waaki ni kabwarabwara mai ikanne n reitanako (taraa Aramwa 15:11–12).

Maium Teeterom ae boou, n te tai aei ao te Atua ae ana tia korotamnei, e tibwa moanaki.

Bwai ni Mwakuri iaon Aama ma Neera

Te rongorongo ae raoiroi bwa ti aki nanona ae ti na rinanon te maiu n tii ngaira. Te Atua e tangiria ni kan buokiira ni katoaa mwanekan kawaira. Ao ngkana ti kariaia bwa e na buokiira, akea tiana nakon tera are ti kona n riki iai. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. "His Grace" video series, mormonchannel.org.
2. "Man Kaainakin te Kaeng nakon 'Te mwaane ae Tamaroa'" (witeo), mormonchannel.org.
3. Hugh B. Brown, "Te Aroka ae Buakoako," *Riaona,* Maati 2002, 24; *New Era,* Tianuare 1973, 15.
4. Hugh B. Brown, "Te Aroka ae Buakoako," *Riaona,* 22, 24; *New Era,* 14, 15.
5. Neal A. Maxwell, "Kaeka nakon te Wewete," *Ensign,* Meei 1974, 112.

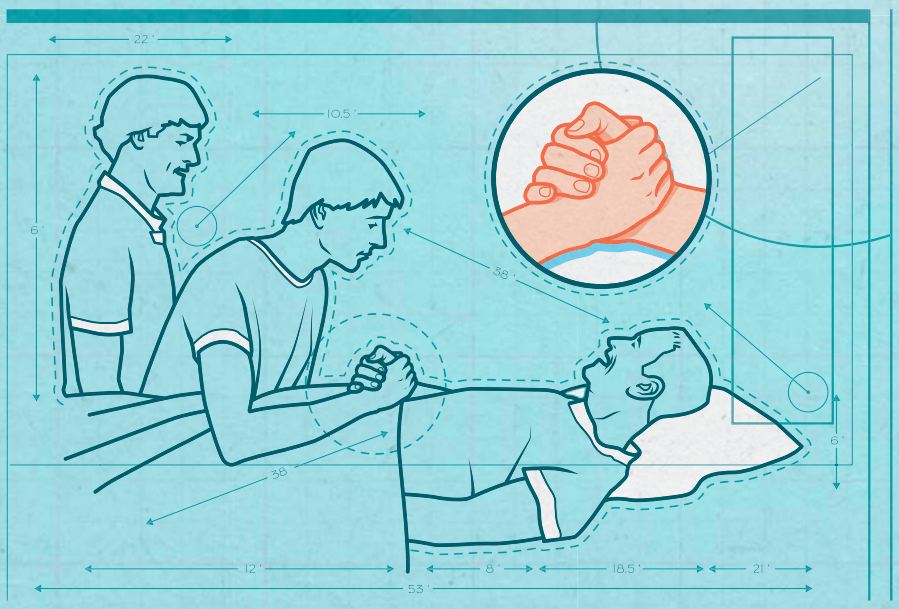

TE RABWATA AE MAMATE NI KAITARAA. AKEA TOKINA

N te maiu aei a mwaiti ara tai are ti kona ni kamanenai inanomatara n rinerine. Aron rereitaki ni kabane n te intanete, kinaaki, ao raoraom a taraa n rang kakawaki n te maiu aei, ma n te toki bon abanuean te Atua are e bon kakawaki riki. Iai te taeka are I tangiria bwa Unimwaane Neal A. Maxwell (1926–2004) n te Kooram n Abotoro ake Tengau ma Uoman e taku n te ma-ungatabu ni kabuta "Ngkana ko tuai n rinea abanuean te Atua ni karimoaa, n tokina e na akea te kaokoro n te bwai are ko a tia n rineia n onean mwina."[5]

N tabetai ti katurui ara taratara ni bwaai tabeua n te maiu aei, ti mwaninga bwa tera te kabanea ni kakawaki. Ngkana ti kona ni kana-koa te roki mai iroura, e na bitaki bwaninin ara taratara. Ti na bon kona n nanorinano riki ao n angan te Uea kakawakina riki ao tiaki ni kamwaita kakawakin te aomata.

E anaaki nanou I tangiria n etieti ao n ririmwiin te Atua. I tangiria ni karekea au taratara ae akea tokina, ngaia are I kona n rin n Abanueana ae moan te mwaaka. Aio e tamaroa na-kon karekean te mwane ae bwati ao mwaakan te aonaaba. N te maiu aei ti na bon tii maeka n te tai ae kimototo ni kabotauaki ma te maiu ae akea tokina. Te mimitong are ti na karekea bon te mimitong are akea tokina.

Isabelle A., 19, Mexico

Tei n Ninikoria i Ethiopia

Iroun Amie Jane Leavitt
E maeka te tia korokaraki i Utah, USA.

Arau bon Tsion!

I maeka i Ethiopia, itinanikun te kaawa i mainikun Aberika. I tatangira te butibooro ao te wareware. Ao I tangiria ni kan riki bwa te taokita ngkana I a ikawai. I kataia n tei n ninikoria ni maiuakina te euangkerio ni katoa bong ao n tibauaia ma raraou!

I KANGA NI KAREKEA TE KOAUA

I roko n te taromauri n te moan tai ngke waniua au ririki. I wareka ana Boki Moomon, I ongora irouia mitinare, ao I tataro. Te Tamnei e tuangai bwa te Ekaretia e koaua, ao I tangiria ni bwabetitoaki. Te euangkerio e anganai te kukurei.

TAMNEI A KATAURAOAKI MAIROUIA ANA UTU TSION, KABWARABWARAN TAMNEIN TE KUNNIKAI IROUN MARK ROBISON

ANA IBUOBUOKI TSION IBUKIN TE TEI N NINIKORIA

- Karekea te koaua i bon ibukim. Wareki booki aika tabu ao tataro.
- Tibwaua am koaua ao karaoa te banna n katooto nakoia raraomi.
- Nako taromauri ni katoa Taabati ao maiuakina ana kainibaire te euangkerio.

I BUOKIIA AU UTU

Au utu a nanakonako nakon te taromauri, ao e anaa tao teuana te aoa. Ngkana e kua mwaaneu ae uarereke, ti uotia Ngai ma mwaaneu ae e ikawai. I ibuobuoki ni mweengara n toboki bwain amwarake ao ni kaitiaka te auti.

AU MWAKURI N TE EKARETIA

Mwakoron te taromauri ae mamaten nanou bon te toa. I kaira te katangitang.

I tangiria n reiakina taekan te euangkerio. Au karaki ae mamaten nanou n te boki ae tabu bon karakinan Tawita ao Koria. Au anene ae mamaten nanou bon "Karaki man Ana Boki Moomon."

TIBWAUA TE BWAI AE I ATAIA

I tuangiia raoraou n te reirei taekan te euangkerio ae kaokaki. Temanna raoraou e aki toki n titirakinai taekan te Ekaretia—imwina n te tai ae waekoa e a manga toki. I titirakinna bukin tera. E taku bwa a un ana karo. Au kantaninga n te bong teuana ao ana karo a na bitaki aia iango.

TERA NANON TEI N NINIKORIA NAKOIU

"Tei n Ninikoria" nanona maiuakina te euangkerio ni katoa bong. Tamara are i Karawa ao Iesu a tangirai bwa N na Kakoauaia! I tangiriia raoraou ni kabane ni katobibia te aonaaba n tibwaua te euangkerio ae kaokaki ma raoraoia.

KANAKOMAI AM KARAKI NAKOIRA

Ko kanga n ririmwin Iesu man tei n ninikoria? Kanakomai nakoira ami taneiai ao tamnei, n ikotaki ma aia kariaia ami kara. Kanakoi n te i meeri liahona@ldschurch.org.

Wareware Raoi ni Katoa Bong

Iroun Marissa Widdison ao Sonia Quenallata
E boboto i aon te karaki ae koaua

Iotebwa e raira baan ana boki. E mata n un, Ai bon tii uoua riki baana riki n nako.

"Akea am kangaanga?" E kaeka Mama.

"I tangiria ni warekia," e taku Iotebwa. "Ma I rangi ni waeremwe. N na kanga ni kona n reiakina tamaroan au wareware?"

"Iai au iango," e taku Mama. "Wareka te mwakoro n Ana Boki Moomon ni katoa bong. E na buokiko n reiakina tamaroan am wareware."

Iotebwa e kataia. N te moan e anaa te tai ae maan. E na katanga te taeka ae anaanau. Ma e waaki ni wareware ni katoa bong. N te tai ae waekoa e a kona ni karakaa riki warekan mwakoro.

E nako uoua te wiiki. Ana kanika Iotebwa imwiin warewarena e mwaing man 1 Nibwaai nakon 2 Nibwaai. Imwiina e roko n ana boki Iakobwa!

KAMATAATA IROUN KATIE MCDEE

Teuana te tairiki bon ana tai Iotebwa n anga ana reirei n te kai n utu.

"I ataia tera ae N na karaoia!" E iango Joseph. E kunea te *Karaki n Ana Boki Moomon* boki. Iai taeka ao tamnei. E raira baana ni karokoa e kunea te karaki ae nakoraoi.

Iotebwa e wareka te karaki nakoia ana utu. E wareki taeka aika kimototo, n aron *te kaibuke*. E wareki taeka aika abwaabwaki, n aron *tuangaki*. Burabeti a koroi taeka aikai n taai ake ngkoa. E bebeete taekana ni warekaia.

Ngke e a bane te karaki, a ranran matan Mama.

"Akea am kangaanga, Mama?" e titiraki Iotebwa.

"Eng," e taku Mama. "I kukurei. Ko a tia ni mwakuri korakora."

Iotebwa e korakora moangarena.

"I wareware ni katoa bong, n aron are ko tuangai." E kaota ana Boki Moomon nakon Mama. Ana kanikina n tokina ni wareware e mena n ana boki Aramwa!

Tabebong ana kanikina Iotebwa imwiin warewarena e nang roko n tokin te boki. Ao imwiina e na manga moanna riki mai moana! ■

E maeka te tia koro karaki i Utah, USA, ao Bolivia.

KAEKA MAIROU N TE ABOTORO

Iroun Unimwane Robert D. Hales
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

N na kanga ni karekea OIN AU koaua?

E na rikirake am koaua ngkai ko reiakina te Tama are i Karawa ao Iesu.

Ko kona n reiakinna man warekan booki aika tabu.

Ko kona n reiakinna man aia angareirei ao aia koaua am karo ao am taan reirei.

Ngke te ataeinimwaane ngai aei te anga bwa I kanga n ataia i bon irou.

Ngkana ko karaoa ae raoiroi, e na buokiko te Tamnei ae Raoiroi.

KAMATATA N TE KOROTAMNEI IROUN BRAD TEARE

Man "Maiu ae akea Tokina—n Ataa Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo," Riaona, *Nobembwa 2014, 80–82.*

Ana Angabwai n Aki Mamatam Wilford

Iroun Unimwaane Chi Hong (Sam) Wong
Man te Itingaun

Teuana te bong I noora natiu te mwaan ae au karimoa, Wilford, e katauraoa ana tinaniku ni kabwianibwai. E nang koro tao nimaua ana ririki n te tai anne. Akea ana kareke mwane Wilford, ngaia I mimi e na kanga ni kabwaka ana kabwianibwai. Ngke I titirakinna, e tuangai bwa e bon kabwaka raoi te angabwai n aki mamatam.

Bon akea oin ana mwane Wilford ae tau. Ma e bon teimatoa ni kukurei ni kabwaka te angabwai n aki mamatam.

I rang ni kukurei n te mwakuri n akoi aei. I titirakinna e aera e iangoa karaoan aei.

E kaeka Wilford, "Akea te bwai ae I kainnanoia. Ma I ataia ae a kainnanoia tabeman." E ataia bwa ana mwane a na bon buokiia aomata. E rang kukurei n taekana anne.

Te katooto ae bebete aei e reiakinai te reirei ae tamaroa: ataei a rang n reitaki ma te Tamnei ao a karekea te tangira ae ai aron ana tangira Kristo. Iai ana bwai Wilford ae e aki kainnanoia ao e ataia e na buokiia iai tabeman. E bon kukurei ni karaoa te anganano.

Kawakinan te mwane e tamaroa. Ma natiu te mwaane ae te kairake e reireiai teuana riki te reirei rinanon ana katooto. Man te kakauongo nakon te Tamnei, ti kona ni kakabwaiai maiuia tabeman n tibwauai bwaai aika iai iroura. ■

KAMATAATA N TE TAMNEI IROUN MARK JARMAN

Ana Boki Moomon E Reireinai Taekan Iesu Kristo

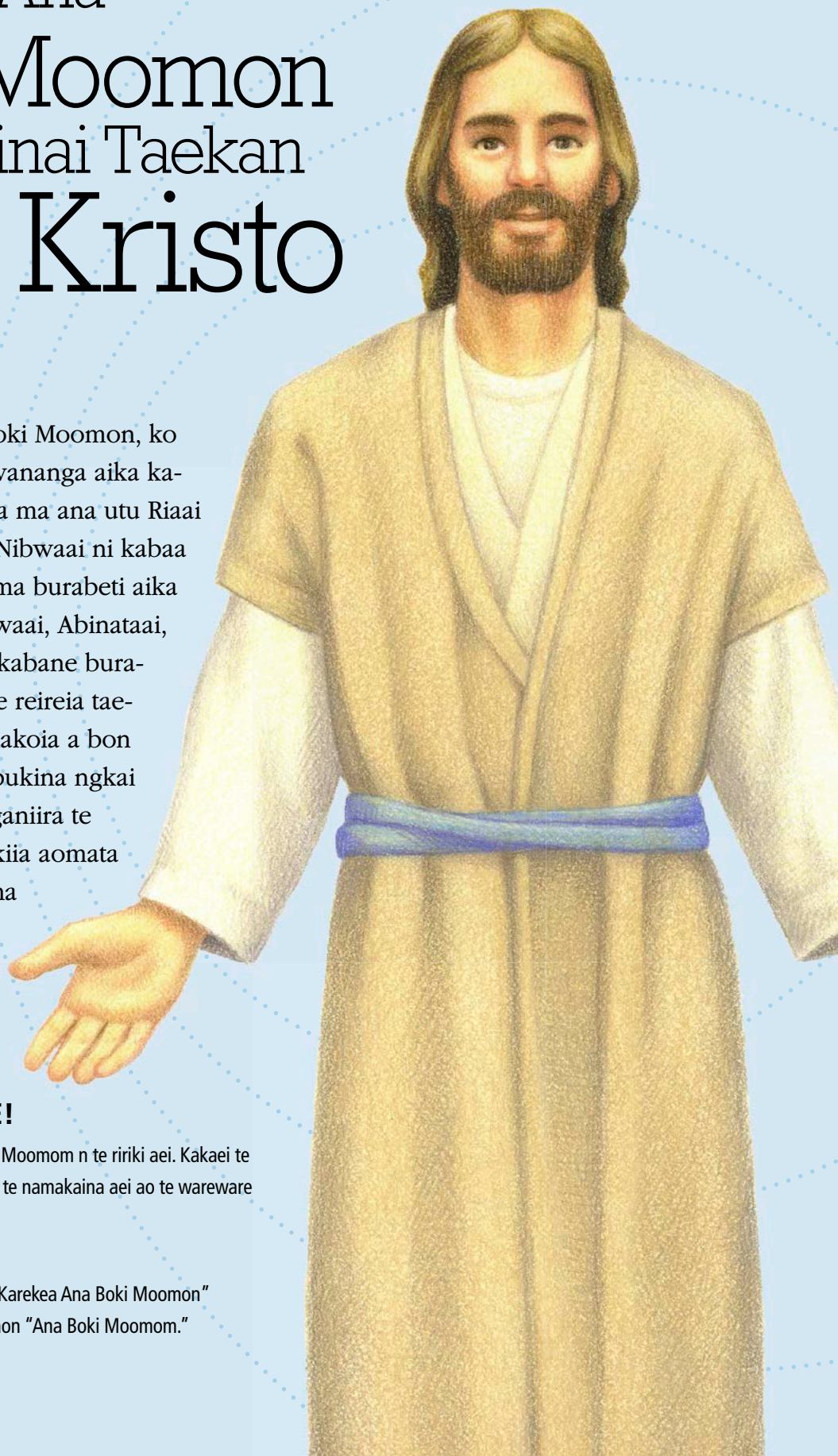

Naron warekan Ana Boki Moomon, ko noori taekan mwamwananga aika kamimi. Ko na mwamwanaga ma ana utu Riaai ao Tiera ao mataku iroun Nibwaai ni kabaa te kaibuke. Ko na kaitibo ma burabeti aika mwaiti—n aron Riaai, Nibwaai, Abinataai, Tamuera, ao Moomon. Ni kabane burabeti n Ana Boki Moomon e reireia taekan Iesu. Tabeman mai buakoia a bon Nooria. N koauana, anne bukina ngkai Tamara are i Karawa e anganiira te boki ae onoti aei—ni buokiia aomata n taabo n kabane n reiakina taekan Iesu! ■

KARAOA TE BABAIRE!

Karaoa am babaire ni wareka Ana Boki Moomom n te ririki aei. Kakaei te kaati n ninikoria n Ana Boki Moomon n te namakaina aei ao te wareware ni kakaewenako iaon iteraniba 74–75.

Taraia "Mwakoro 1: Ti Kanga Ni Karekea Ana Boki Moomon" n scripturestories.lds.org. Kiriki iaon "Ana Boki Moomom."

Karuoruoa warekan kiibu aikai. Koroi mwaitin booki aika tabu ake a boraoi ma burabeti n Ana Boki Moomon. Tarai raoi am reke inano.

1. Ita 12:39, 41
2. 1 Nibwaai 1:5, 9
3. 1 Nibwaai 11:26–27
4. Motiaea 16:8–9
5. Aramwa 6:8
6. Moronai 9:22

Riaai

Moronaai

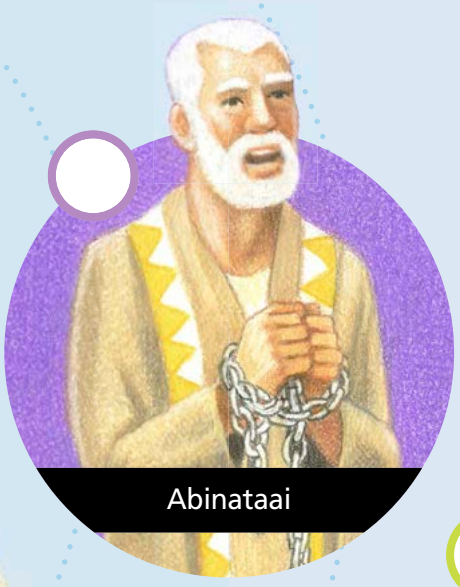
Abinataai

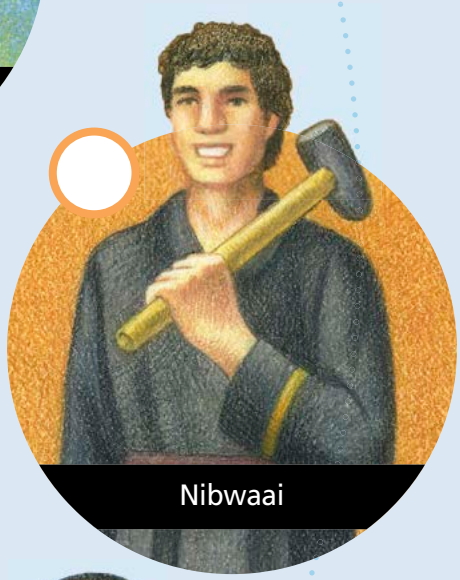
Nibwaai

Aramwa

Moomon

KOREA TAEKANA!

E kanga Iesu Kristo ni kaota Ana tangira ibukira n Ana Boki Moomon?

Kaekaaia: 1. Moronaai; 2. Riaai; 3. Nibwaai; 4. Abinataai; 5. Aramwa; 6. Moomon

KAMATATA N TE KOROTAMNEI IROUN STEVE KROPP

E ONGOTAEKA Nibwaai

Nibwaai e karaoi mwaitin bwaai aika matoatoa ao a kakamaaku. E kitana mweengana, anai bwatua aika buraati mairoun te aomata ae buakaka, ao ni buokiia ni kamaiuia ana utu n te rereua. Ma e onimakina te Atua ao E kunea te nano ae korakora n ongotaeka. Ko na kanga n ira ana katooto Nibwaai n te namwakaina aei?

Tinau ao ngai ti moana warekan ana Boki Moomon. Ngke ti wareka taekan Nibwaai, I kunea bwa Nibwaai e aki toki n ongotaeka, ao e kakabwaiakaki ibukin aei. I namakinna bwa aio te kawai ae eti, ao I tangiria ni kan riki n aron Nibwaai. Ngaia ngkai ngkana e kangai tinau, "Kaotinakoa te maange," I kangai, "Ngaia, Tinau!"

Heidi M., ana ririki 10, Yeongnam, Korea Maiaki

Ellie B., ana ririki 8, Utah, USA

KAMATAATA N TE TAMNEI IROUN JARED BECKSTRAND

Koroia, rukumma, ao kawakina te kaati ni kakaewenako aei!

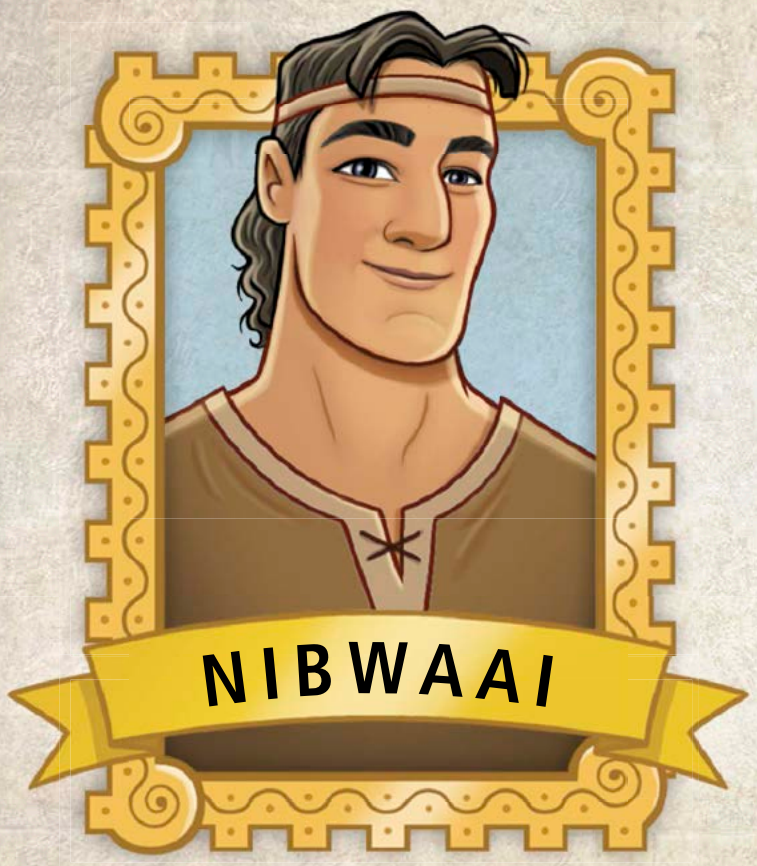

I Kona n Ongotaeka!

- ☐ Uringnga 1 Nibwaai 3:7.
- ☐ Ngkana a tuangko am karo bwa ko na karaoa te bwai teuana, ongotaeka n aron Nibwaai!
- ☐ Tarai mwakoro 2–9 n ana Boki Moomon witeo n te scripturestories.lds.org.
- ☐ I kaewenakoai nakon . . .

_____

Aei Namwakainan Booki Aika Tabu

Imwiin warekan rongorongo ni booki aika tabu, karanii nambwa ake a boraoi n te Riaona!

1 1 Nibwaai 1:1–10

2 1 Nibwaai 2:1–7, 16–20

3 1 Nibwaai 3:1–9.

4 1 Nibwaai 3:22–31, 4:1

5 1 Nibwaai 4:4–35

6 1 Nibwaai 8:2, 5–33

7 1 Nibwaai 8:19–33

8 1 Nibwaai 16:9–16

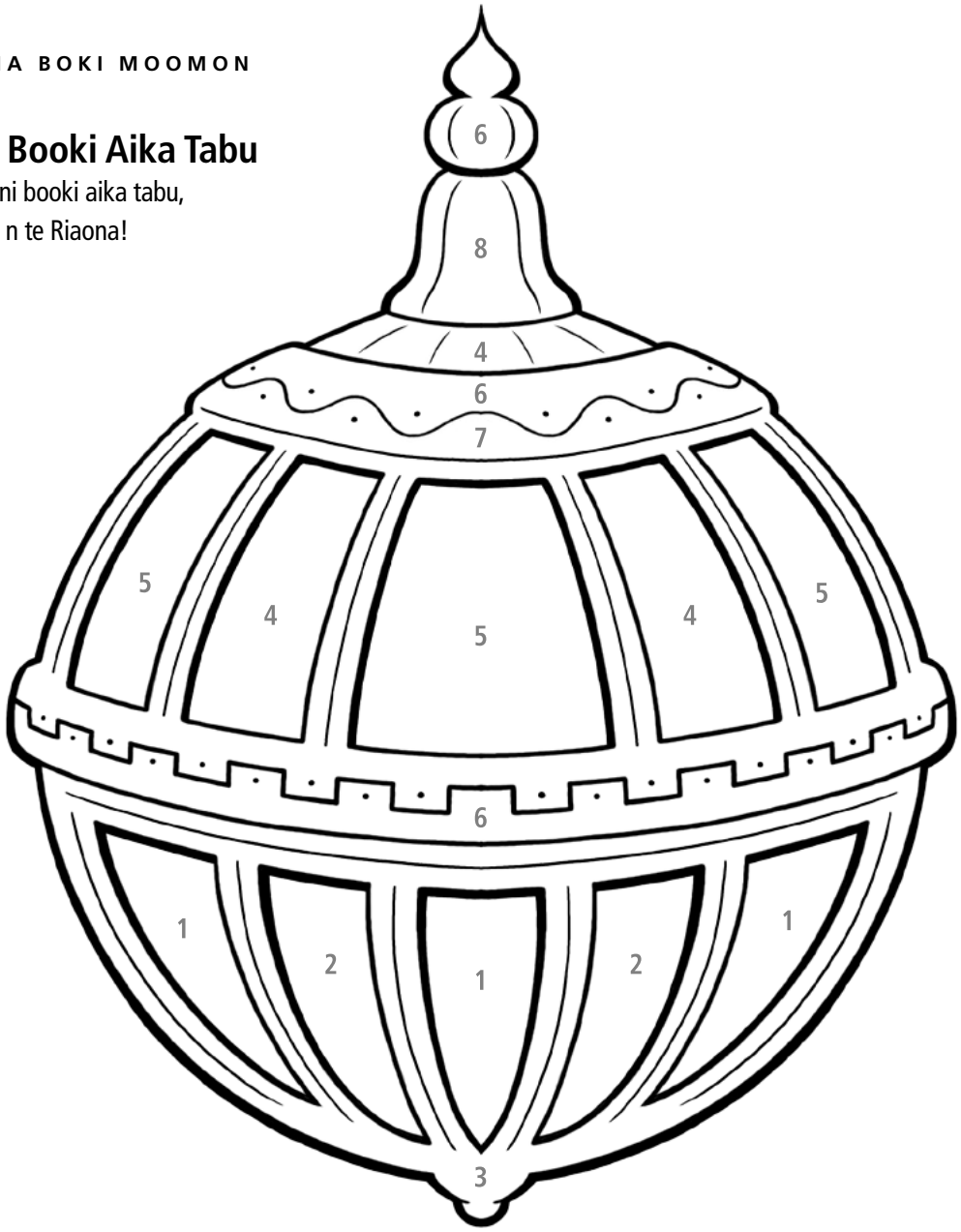

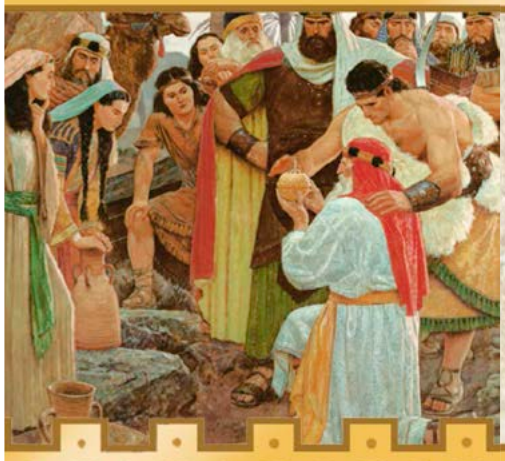

Te Riaona

Ngke a mwananga ana utu Nibwaai rinanon te rereua, te Uea e anganiia te kambwati ae onoti ae arana te Riaona. Ngkana a kakaonimaki, te Riaona e tuangiia kawaia ao te tabo naba are a na karekea kanaia iai! Wareka riki taekan te Riaona iaon iteraniba 76–78. Ao taratarai riki wareware tabeua ake a kakaewenako n te kaongora are imwiina! ■

KAMATAATA N TE TAMNEI IROUN JARED BECKSTRAND; RONGORONGO MAN *RIAONA*, IROUN ARNOLD FRIBERG

Te Mwananga n te Rereua

Nibwaai e maeka ma ana utu i Ierutarem. Ana karo, ae Riaai, bon te burabeti. Tinana bon Tiera. Tarina aika Reimwan, Remuera, ao Taam.

Taman Nibwaai e tataro. Te Tama are i Karawa e tuangnga bwa ana utu a riai n kitana te kaawa bwa aonga ni mano. E rang kangaanga bwa a na kitana mweengaia. Ma ana utu Nibwaai a ongeaba.

KAMATATA N TE KOROTAMNEI IROUN APRYL STOTT

Ana utu Nibwaai a nako n te rereua. Imwiina te Tama are i Karawa e taku nakon Nibwaai ao tarina a kainnanoaki n oki nakon te kaawa n anai booki aika tabu. E rang kangaanga karaoana. Ma Nibwaai bon te banna ni katooto ngke tarina a rawa n ongotaeka. E taku bwa e na karaoa te bwai ae tuangaki iroun te Tama are i Karawa.

Te Tama are i Karawa e anga te kambwati ae onoti nakon ana utu Nibwaai E aranaki bwa te Riaona. Ngkana a ongeaba ana utu Nibwaai nakon te Tama are i Karawa, e na kaota kawaia inanon te rereua. E na bon kaota te kawai nakon Nibwaai ni kakaea kanaia ana utu.

Ti kona n riki n aron Nibwaai ngkana ti ongeaba nakon tuua ao n ririmwin te Tama i Karawa! ■

I Kona n Rinea te Eti

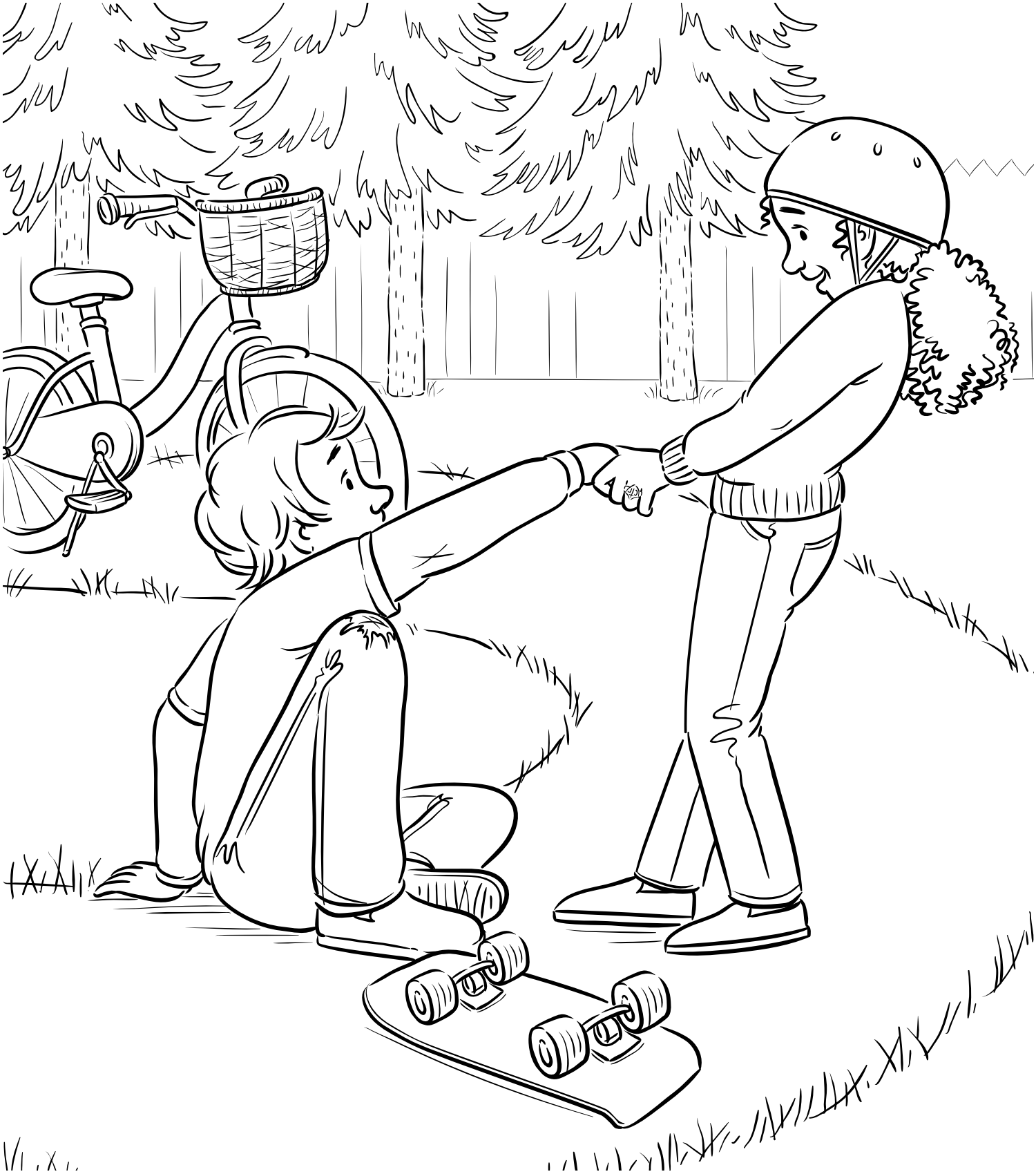

KAMATATA N TE KOROTAMNEI IROUN APRYL STOTT

Iroun Unimwaane James E. Talmage (1862–1933)
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

KAIKONAKAN TE OWL EXPRESS

I iangoi nanon ana taeka te intinia ae baareka, ae on ni memean te oera.

Ngke I reirei n te kaoreti, Ngai temanna mai ibuakoia ataein te reirei ake a na karaoa aia mwakuri ni kataneiai i tinaniku n aron iteran kabwarabwaran ara kooti iaon kamatebwaian bwain aonteaba man atibu. . . .

Te mwakuri ae riai karaona e anaa ara bong aika mwaiti ni kararoira man te kaawa. . . . Aron te tai are e koteaki nakon te kakae e a uakaan n roko, ti a manga taonaki n te angibuaka, n rimwiaki n te tinoo ae korakora—e aki nonoraki ao e aki kantaningaki, ma are, e ngae n anne, e korakora ingaingara ngaia e a uotiira n te kangaanga bwa a bae kawaira n te tinoo n te naan tabuki. Te angibuaka e roko ni korakorana ngke ti ruorikaaki n abwakin ao rabeen iteran te maunga tabeua te maire man ana tabo n toki te turein are ti na kantaningaia n anaa [te] turein n te tairiki anne n okira mweengara. Ma korakoran ara kekeiaki ti roko n te titeition ni bwakanakon te tai n te tairiki ma korakoran te buaka. . . .

. . . Te turein are ti rang ni kakariaria ao n tataninga ni kakantaning bon te Owl Express—te turein ae butimwaaka n te tairiki n tomaaki ma kaawa aika bubura. . . .

Imwiin te nukanibong e a roko te turein n tain rikin te ukeukennati ao te tinoo ae kakamaku. I mena i akuun toau ngke a waekoa n tamwarakea te turein, I tabetabe iroun te intiniia, n tain te toki ae uarereke, ngke ana tia ibuobuoki e karaoa te onoran, ni mwakuri ni katawe n te intin, e oeran bwain te intin tabeua, kakoaan bwaina tabeua, ao karaoan bonobonon te intiin. I kataia n taetae nakoina, ma e taraa n tabetabe I titirakinna e kanga ana namakin n taraan te tairiki—buakana, kaokorona, ao kakamakuna, ngke korakoran te urubwai e a taraa ni bao nako, raroan ara tabo ao arora n aki rau, ngke e a manga kare te angibuka ni karongoaa ao ngke e roko kakamakun te kangaanga man taabo nako. . . .

Ana kaeka bon reiakinana are I aki kona ni mwanuokinna. N rootakina e taku, e ngae ngke ti kabureaki inanon te aobuaka ao te aki rau: "Taraa tauran moan te intiin. Te taura arei e aki kaotaa te kawai tebubua te iaati [90 m] ke raka riki? Tamaroa, te bwai ae I kataia ni karaoia N na kamanoa te tebubua te iaati te kawai ake a ura tauraia. Are I kona n nooria, ao ibukin te raroa arei I atai kawai ake a mwaawa ao a mano. . . . Tauran te intiin e teimatoa n ootanako n rimoau!"

Ngke e rinnako ni nnena inanon te kaa, I waekoa n rin n ana tabo te bwatintia ao n bwaka n tekateka iaon te kaintekateka ae kuutin, n te kakukurei ae kamwengaraoi ao n rau, n anga te kabotau ae bati nakon kamwengabuakan te tairiki i tinaniku, I iangoi raoi ana taeka te intiinia are oon n te bareka, ni memean te oera. A bon onrake n te onimaki—te onimaki are e kakoroi bukin bwaai aika korakora, te onimaki are e anga te ungannano ao te nanomwaaka. . . .

Ti bon aki ataia bwa baikara aika a na riki ibukira n ririki aika imwaira, ke n aron waekoan boong ke aoa ake a na waekoa n roko imwiina. Ma ibukin tabeua te miita, ke koauana e a uarereke, te kawai e itiaki, ara beku e bebete, kawaira e kaotaaki. Ibukin kimototon raroana, ibukin te mwaneka are imwiina, e kaotaaki man ana kairi te Atua, waakinna nako! ■

Man "Kaikonaki aika Teniua—The Unwise Bee, the Owl Express, ao Two Lamps," Riaona, *Beberuare 2003, 36–41.*

TAMNEI © HEMERA/THINKSTOCK, ISTOCK/THINKSTOCK

ATATAI N NOORI KOAUAN BWAAI AIKA RABA

E A TIBWA MANGA KATABUAKI TE OGDEN UTAH TEMBORA

Ti na kanga n riki bwa aomata aika aki toki n nanako n te tembora?

"Ti na riki bwa aomata aika aki toki n nanako n te tembora. Kamwaita nanakom nakon te tembora ni baika a riki aika onoti. Kawakina tamnein te tembora inanon mweengam bwa a na kona n nooria natim. Reireiniia oin te kantaninga ibukin ana auti te Uea. Karaoiia bwa a na baireia man moantaain aia ririki n nako ikekei ao n teimatoa n tau ibukin te kakabwaia."

Beretitenti Howard W. Hunter (1907–95), "Exceeding Great and Precious Promises," *Ensign,* Nobembwa 1994, 8.

Inanon naba te Beba Aio

IBUKIIA KAIRAKE N IKAWAI

Kaokan **Koauan** te Maiu ae Mamate

Ti kona ni maiuakin maiu aika iai nanoia ao bukiia man kamoamoaan tenua koauan te maiu ae mamate ae a tia te Uea n reireina Atam ao Ewa.

i. 44

IBUKIIA KAIRAKE

i. 50

2016 **Botoniango ibukin te Miutuo**

Aia beretitentii ni kabuta Ataeinimwaane ao Ataeinaine a kabwarabwara te botoniango n te ririki aei ao tera nanon ae te "waaki nako man teimatoa inanon Kristo" (2 Nibwaai 31:20).

IBUKIIA ATAEI

Ana Boki Moomon e Reiakina taekan Iesu Kristo

Ngkai ko wareka Ana Boki Moomon n te ririki aei, ko na reiakin taekaia burabeti aika mwaiti aika a bane n tangira te bwai ae ti tebo—n reirei taekan Iesu Kristo!

i. 72

ANA EKARETIA
IESU KRISTO
IBUKIIA AIKA ITIAKI
NI BOONG AIKA KAITIRA

KIRIBATI
4 021328185 9